No 1.

Bagerlauget.

U. B. BERGEN
Ms. 167/1

Forhandlingsprotokol, 1683–1724.
Kopibog, – 1703–1767.

3

U. B. BERGEN
Ms. 167/1

Forhandlingsprotokol fra Fol. 1 - 27
Kopibog — — 28 - 130

N° 8. En halff Rixdaler.

Schröder
[illegible]

1683 - 1767 -

U. B. BERGEN

[illegible] folio 12.

Axel Svartkoop - folio 13

Arne Simensen folio - - - 175

Abraham Wessell fol. 29.

Andreas Olsens Regning angaaende
vide folio 41 til 48. —

Anders Hurwitz vide fol. 56.

A B C D E F G H I K L M N O P R S T V Z

Caspar Caspersen Steuerman folj — — 12:

Claß Rittzrau – folio – – – – – 13–

Claß danielsen – folio – – – – – 12 –

Casper Carsten folio – – – – – – 12–

Claß danielsen – folio – – – – – – 13–

Christofer Kofrau folj . . . . . 4.

C D E F G H I K L M N O P R S T V Z

Jan Harman Brüning foli — 35
Johan Berentsen fol. 100
Jan Harman Brüning — folio — — 12 —
Jacob Christensen — folio — — 15 ..
Isach Bektan — folio — — — — 16 ..
Jan Carsten — folio — — — — — — — 13 ..
Isaac van der Felder foli — — — 26
Jan Harman Brüning foli 35
Johannes Torgelsen Herr foli 26 —
Jens Olsen Herr foli — — — 26 —
Jochim Adam Rodwedell Fol 58 og 60.
Kongl. Rescript angaaende Fagerlaugets af sigende Decisioners Execution og Appel Fol: 36.
Dito angaaende Bagernes Tall af 24 Mestere med Enkerne Fol. 39.
Jens Sörensen Wendelboe. Fol. 01

I K L M N O P R S T V 2

Larris Nielßen folij - - - - - - 13

Larris Pedersßen folio - - - - 13

Laris Olßen folij - - - - - - 26

Mester Pannar Indsherßkens folij — — — 38:

Mester Pannar Indsherßkens - folio - - - - - i

L M N O P R S T V 2

Nicls Jochumsen folio – – – – 26.

Otto Lamper – folio – – – – – – 12 –

Peter Voet angaaende vide Fol: 49 til 55.

Peder Pedersen folio - - - - - 13 -

Peder Palsen - folio - - - - - 12 -

Per Monsen - folio - - - - - 12 -

Rasmund Jensen - folio - - - - - 14

Per Jensen - - folio - - - - - 12 -

Peder Jensen - folio - - - - - 13

Rasmund Hansen Fol: - - - - 4

P R S T V 2

Sandwijen angaaende, at ingen der eller omkring maa understaae sig at Selge og udsælge nogen slags bagt Brød. vide Fol. 33. —

Søren Wendelboe — vide Fol. 01. —

Tønnes Netfurmand fol: - - - 8.

William Strang fol: - - - - 26

V
2

Ao 1683 den 20 Martij ahr denne Lære dreng
Jndschreffuen:
Carsten Lauritsen lærer hos Peder Manssen
och skall tienne forbliffue hos hannem en-
Wey lære der;

annul - desse forbemelt dreng Alle sträxe op-
settes en schrifftlig Contract efftir
Kongelig forordning, och denne Contract
haffuer Alle ... Bog dette indføre

Ao: 84 den 19 febrj Ehr disse efterschreffne
drenge Antegnet at jndschriffuis
Esbiörn Thorsen lærer hoss Erven Berendtsen
och skall tienne fore lære udj tre aar

Knud Olssen lærer hoss Christofer
Kritzrou och skall lære udj tre aar

Rasmus Jenssen lærer hoss Claus
Kritzrou och skall lære udj fire aar
Mons Rasmussen lærer hoss Per
Monsen och skall lære hoss hannem fire aar

Ao 85 den 9 Martij Cord Claussen hannem
lærer hos Hans Brandtzer

Elling Pederssen lærer hos Sören Koch.

Daniel Jonsen lærer hos Per Jenssen

Andreas Andreassen lærer Claus Kitzrou

3

Hendrich Rasmussen Lærer hos Johan Larsen
Lars Rasmussen Lærer hos Benjamin Rörer
H RIB Franss Myrstede Lærer hos Christen Kragh
Peter Swensen Lærer hos Jacob Ebertsen
Claus Wendelt Lærer hos Claus Rathjen

Ano 1692 d: 4 October Rasmus Mortensen Lærer
hos Peder Jonsen ... i Rodmand Lauriss Landt Och
Noget Mester som tyske Jud skriffuen

Anno 1693 d 6 Martz Christoffer Jochumsen Adzau
Lærer os Christian Adzau

Anno 1693 d 6 Martz Rasmus Didtmar Lærer os
Jens Rasmussen

Anno 1693 d 6 Martz Andreas Madsen Lærer os
Peder Jonsen

Anno 1693 d 6 Martz Carniol(?) Pedersen Lærer os
Michel Svartkopf

Anno 1693 d 7 Martz Laurits Olsen Lærer os Peder Jonsen
Frantz Nyrstedt Lærer os Michel Svartkop
NB Anno 1693 d 7 Martz Frantz Nyrstedt Lærer os Michel
Svartkopf

Ao 1701 d 1 Nouember haffuer Raßmus Hanßen
Giort sit Mester Stöche og er af gandske Amptet
for god kiendt

Ao 1703 d 1 februarij haffuer Christoffer
Ritzow giort sit Mester Stöche og er af
Gandske Amptet ittegen for god kiendt.

Effter Hans Kongelige Majestets
Allernaadigste befalning af 20 October 1703
meddeelte af Søren Nielsen Kyld, skal være
Amtsmester i bergerlauget i Axel Swart
kopps Sted med bemelte Swartkopfs effter
rysse til Søren Kyld, han haver for-
gangen tre fasting indertegnede dato med
forsamlet tilligemed samtlige Mester
ne i Amtet, hvor de Axel Swartkopff
offentlig afstod hans fik Ampt til
Søren Kyld, og iestede Amtet for all
ærlig og skiedelig bengiorgelse, hvor
for hand dem og fuldkommelig vel
fornøyet ed og afteld giord. Hvil
ket hand og med sin hands un
derskrefft bekræffter. Bergen d
11 februarij 1704

Axel Swartz
kopff

Effterrent Axel Swartkopff hanbestr

conform med Hans Kongelige
Majestets allernaadigste befaling
til amtet afsteed haver, og efterdi
Peder Nielsen Kyld allereede hertil
haver givet til Klosterstyrke[?],
hvorefterhand givet burde Artiklerne
i de øvrige Poster fuldkomst, hvorud
den Kongelige allernaadig hans Ville[?]
holde, som er hvad Jeg paa Ma-
gistratens Vegne herved her Kloster
i Bergen[?] [illegible] Older Mand
Arel[?] og samtlig [illegible]
i Klosteret[?] ... Bergen
d: 11 februarij 1704

Cocking[?]

Ao 1790 d: 19 Feberuarj Hafr at Mestermand betalt
1 Rdr. daler for at være fri for Aldermandskab
efter Een Lauetts bid efter Magistraten Kiendelse
og amtes Mester samtlig

Ao 1705 d. 17 Martz

Hafver Rasmus Nielsen Man giort dette Mester Stöcke og er af gandske Ambtet döctig kiendt

Ao 1707 d. 28 Februarij

Hafver Hans Gunmundsen giort dette Mester Stöcke og er af gandske Ambtet döctig kiendt

Ao 1721 er Hans Gunmundsen [illegible] Lybecke [illegible] for [illegible] [illegible] og [illegible] [illegible]

100 Rdr

Ao 84 den 29 Julij haffuer Casper Caspersen Weaerman giordt hridt Mester Stöche och er af gandske Ambtet gordt kiendt och der forr betalt hand amptz Rettighed forr aldt hvis hannem till Kommer at betalle ~ Samme dag haffuer hand betalt forr hans Sallige Moders begraffuelsse

Ao 1685 den 4 Martij haffuer Benniamen betalt [illegible] [illegible] 1684 den 14 Januarij bleffuet
[illegible] Mester Stöcke och ehr det gandske [illegible] kiendt
och [illegible] moder betalt for hin Salige moders begraffuelse
den 9 Martij haffuer Benniamen betalt hin [illegible] [illegible] ehr [illegible] gandske quiteret

den 9 Martij haffuer Her Mansen betalt till ambtet penge [illegible] hvadi han schalle være frij [illegible] schriuer.

den 9 Martij haffuer Claus Danielsen betalt till ambtet penge -j rix daller hvadi han schalle være frij [illegible] schriuer.
den 9 Martij haffuer Her Jensen betalt till ambtet penge -j rixd. hvadi han schalle være frij [illegible] schriuer [illegible] Cunsten [illegible] ehr det gandske

Ao 84 den 14 decembrj haffuer Larris [illegible] Kirchsen giorett
Sit Mester Stöche och Ehr bleffuen dörchtig Kiendt
Ao 89 den 17 febrj haffuer hand betallt Restan af
hans Ambtz Rettighed
Och bleff hand schyldig forr hans forr mands
begraffuelser — — — — Rest Ehr betaltt

Anno 1690 d 11 Desember haffuer Larris Pedersen
giordt Sitt Mester Stöche och Ehr bleffuen dörchtig
Kiendt af Samptz Amptet och haffuer betalt
sin Amptz Rettighed til dato 1693 d 6 Martz

Anno 1691 d 20 Augustj haffuer Casper Biersen
giordt Sitt Mester Stöche och Ehr bleffuen
dörchtig Kiendt af Samptz Amptet haffuer
Caspar Biersen Rettig betalt sin Ambtz Rettighed

Anno 1692 d 8 Desember haffuer ~~Oler Lambert~~ Oler Lamber
giort Sitt Mester Stöche och Ehr bleffuen dörchtig Kiendt
af Samptz Amptet Anno 1695 d 12 febrevarj haffuer
Oler Lamber betalt sin Ambt Rettighed

Anno 1692 d 10 Martz haffuer Jan Harmen Bruning giort
Sit Mester Stöche och Ehr bleffuen dörchtig Kiendt af
Samptz Amptet och haffuer betalt sin Amptz Rettighed
til dato 1693

Anno 1694 d 12 Martij haffuer Peder Walchen
giort Sitt Mester Stöche och Ehr bleffuen dörchtig
Kiendt af Samptz Amptet och haffuer betalt
paa Sitt Brödre Lag 6 rd — — —
Ao 1695 d 12 febrevarj N B

Ao 1685 den 10 Martij haffuer Caspar Uhrmager forært thr Kobber Cronen tile Templet. For hvilcken han skal were frij for hans Dörster Mester skab

Ao 1685 den 10 Martij haffuer warrit Olderman Morten [illegible] Brandt Kop. afftacket fra hans Oldermands skab. paa det ett gantske ampt Bedancker hannem for hvad bewist udi alle mader. och thr udj gien kommer udj hans sted Iver [illegible]

Ao: 89 den 19 febr: haffuer worrit Olderman Peder Jonsen af tacket fra hans Oldermand skab paa det gandske ampt betacker hannem forr gord tienniste Udj alle mader Och Udj hans sted blef paa Radstuen karret till Olderman Claes Ridtzerou

Ao: 91 den 3 Martius haffuer worrit Olderman Claes Ritzerou af tacket fra hans Oldermand skab paa det gandske ampt betacker hannem forr gord tieniste Udj alle mader och Udj hans sted blef paa Raadstuen karret till Olderman Claes Danielsen

Anno 1693 d 7 Martz haffuer worret Oldermand Claus Danielsen af tacket fra hans Oldermand skab paa det gantske ampt betacker hannem for gord tieniste Udj alle mader och Udi hans sted blef paa Raadstuen karret til Oldermand Jans Larsen

Anno 1695 d. 12 februarij haffuer war Olderman Jan Larsen afftacket for Oldermandskab Och i hans sted er kommen Hans Nilsen Och afft det gantske amptet tacker Jan Larsen

N B

Ano 1696 d. 2 Martij hafuer Peder Paulsen paa betalt
sit Bröder Lag — — 4 Rd.

Anno 1697 d. 24 Februarij hafuer Peer Polsen betalt
paa sit Brödrelag — — — — 4 Rdr — —
Noch Rester hos Samme Penger — — — 4 Rdr

A° 98 d. 15 Martz hafuer Peder Polsen betalt
sit Brödrelag tille fyllest her med Renterne

Som Hans Swartz Kop tille Hans hafuer giort
sit Mesterstöcke som af Magistraten er dygtig
befunden, Saa er Hand nu i dag som er den 14 Jülij
her udi Ampted tagen, efter Hans Kong. Maytz
allernaadigste Breff og befalling udi Her Borge-
mester Müntes Nerwerelse for om Ampteds Mester
og Lagets Bröder [illegible] og hafuer Hand
oss for Hans indtredelse udi Ambtet j alle
maader fornöyet saa Wii med hannem er
till fritz

Paalendt i min Nærwerelse at wer
passerit Tester:

Müntte

Ao 1694 den 12 Febr: vaar samtlig bager Ambtsmesterne efter Magistratens skriftlig begiering forsamblede om nogen tvistighed som imellem dem og Oldermanden Johan Carsten er til falden; Da blev samme tvistighed bilagt og Ambtet forenet.

At de samtlig efterlod og tilgav Oldermanden hvad hand hidtil haud [illegible] hans forseelse mod Ambtets beste Vedtegter [illegible]; Med Vilkaar at hand herefter skulle efterleve og i Agt tage dend Ambts Rettighed, efter Ko: May^ts Allernaadigste forordninger og tilbørlig skik og maade, Tvilsomt Oldermanden beholde At skilde og dilde efterkomme saavel som det sig bør i Allermaade

Anno 1694 d. 15 Maius haffuer Rasmus Jensen fort det Mester Stöcke ocher döttig kiendt af ganske Amtet och haffuer betalt paa det bröder Lag — 4 Rd. Anno 1695 d. 1 febr.

Anno 1696 d. 3 Martii Nog betalt paa det bröder Lag Rasmus Jensen — — 4 Rd.

Anno 1696 d. 8 October haffuer Harmen giordt fort dit Mester Stöhr ocher döttig kiendt aff ganske Ampetet Noch haffuer hand betalt paa dit bröderlag penger — 4 Rd. A° 97 d. 23 februarij haffuer betalt dit broderlay — 4 Rdr

A° 98 d. 15 Martz Rester Noch Harmen — — — 8 Rixdr

~~A° 99 d. 15 ... betalt der paa — — — ... Rdr~~

Anno 1696 d. 3 Martij haffuer Rasmus Jensen betalt hiedt pengerne till fylded

A° 97 d. 23 februarij haffuer Rasmus Jensen betalt hiet pengerne till fylded Samme day haffuer betalt tile broderlag — — 4 Rixdr

Paa Rester Nj Noch Harmen — — 4 Rixdr

d. 98 haffuer Rassmus Jensen betalt dit broderlay till fylled ... met Quitteres

A° 97 d. 24 febernarj haffuer Rassmus Jensen betalt paa Salig ... Monsen Hanss begrauels och ij ... bordern penger 4 Rixdr — 4 ... met Quittres

A° 99 d. 28 feber bleffuer Harmen graussen skyldig paa ambes tregenr penger — — — 6 Rixdr

A° 1700 d. 2 Martz haffuer Harmen geffuerh betalt paa Ampts Rustijsed penger — 2 Rixdr

Paa Rester Noch ... paa — — 4 Rixdr

Anno 1701 den 15 febr ... der paa betalt . 2 Rdr

Rester Noch der paa — ... A° 1702 d. 4 Martz

haffuer Harmen grautssen Richtig betalt — 2 Rix ...

Aº 96 d 3 Martz Vdj gandske [75:] Ambtet Sammenværendis At
Jacob Christensen Af hans egen Kierlighed
Beloffuer Efter hans død at Arffuer vnder
hans haand – 10 Rixdlr Jacob Christen

Anno 1697 d 23 Februarij haffuer vorris Oldermand Hans Nielsen
Aff tacket fra hans Oldermandskab Paa det gandske
Ampt betacker hannem for god tieniste vdj alle mader
og vdj hans Sted werf paa Raadstuffuen Kaldet Hans
Gefürchsen

Aº 1699 d 22 Februarij haffuer vorris Oldermand
Hans Gefürsen Aff tacket fra hans Olderman-
skab Paa det gandske Ampt betacker hannem
for god tieniste vdj alle mader og vdj hans Sted
werf paa Raadstuuen Kaldt ~~Hans~~ Søren Nielsen
Koch

Aº 1701 d 8 Martz haffuer vorris Olderman
Søren Nielsen Koch af tacket fra hans olderman
skab paa dett gandske Ampt Tacker hannem
for god tieniste vdj alle Maader og vdj hans
Sted blef paa Raadstuuen Kaldet
Jochum Nielsen

A° 1703 d 27 Febernarij Hafuer waaret Olderman Johan Nilsen Af Lacht fra Hans olderman skab paa dett gansche Ampt Tacher hannem for god tiennist udi alle Maader og udi hans Sted blef Kaldet paa Raadhuuset Hans Marchman

A° 1705 d 3 Martz Hafuer waaret Olderman Hans Marchman af tacht fra hans olderman skab paa dett gansche Ampt Tacher hannem for god tiennist udi alle Maader og udi hans Sted blef Kaldet paa Raadhuuset Beniamon Olderman

Anno 1707 d 15 Martz Hafuer waaret olderman Beniamon Olderman af tacht fra hans olderman skab paa det gandsche Ampt Tacher hannem for god tienist udi alle Maader og udi hans Sted blef Kaldet paa Raadhuuset Asach Tunhof

A° 1713 d 7 Martz
Haftuer waaret olderman Jakan Herman brüning af tacht fra hans olderman skab paa gansche Ampt tacher hannem for god tiennist udi alle Maader udi hans Sted blef Kaldet ...er ...

Ao 1696 d 23 Julj haffuer Hans Bukau giort sit
Mester Stycke och er for gandske Amptet gordt
Kiendt och haffuer betalt paa Ditt Amptet
Rettighed Penger — — — — 20 Rixdr
Rester der paa — — — 26 Rixdr — — —

Hans Hanszen Buckhøeg

Ao 98 d 15 Martz haffuer Hans
Bukauer betalt betalt paa dette
ofuen benelte Penger — — — 4 Rixd
Rester Noch der paa — — — — 22 Rixdr

Anno 1699 Den 22 Febr haffuer Hans Bucauff
betalt paa det broder Lagspenger — 6 Rdr.

Anno 1700 Den 1 Martij haffuer Hans
Bucauff betalt paa det broder Lag — 12 Rdr
Rester noch der paa — . . 4 Rdr

Ao 1701 d 9 Februarj hass Hans Bukauer betalt dersse
ofuen benelte penger for sin broderlaugs — 4 Rixdr

Ao 1700 d 1 Martz haffuer Hans Schwartz Fiiedig
... — — 20 Rixd — —
til Amptet Penger —
Datum haffuer paa betalt — 8 Rixd —
d samme
Rester wj hos Hannem Noch penger — 12 Rixd — —
beloffuer ieg at betale til först
kommende Faste lavgs Resten
Som er tolf Rixdaler
Hans Schwartzkopf

Anno 1701 Den 15 Febr haffuer Hans Swartzkop
betalt — . . 4 Rdr
Nöch Rester wj hos Hannem — 8 Rdr

Anno 1761 d. 6 ~~Februarij~~ Martij var jeg underskrevne
paa Magistratens Vegne tilstæde i bager Ampted
efter deris begiæring, og blev de af Older-
manden proponered at mange af Mester-
ne beklagede sig over det store Uskick
forgaar i Bergen, i det endeel af bagerne
Enker selger deris brød under Stader ved i de-
res egne Hüüser og til de fleste enten
bager eller kiøbe Kreltser i Stædtligen
og paa Gaden Magistrates Vegne, hvorefter hver deris
vilde dertil forordnede i Helligshüüserne
at de der kand selge deris brød, foruden
det de kand faa solt i deris egne
Hüüser, og hvor de fornemmeligen beklage
de sig over forindren Næring, og at, om
det Forhold skulle længer continuere
da vare han til at lægge brødet
for billiere paa de andre, da vare
de alle vel til freds at saadant blev
afskaffet og at ingen efter dags meer
tillades at selge sit brød uden i sit
eget iboende Huus, langt mindre at
nogen i Stædtligen paa Gadestigerne
eller i Helligshüüserne eller under Stader
nu lade deris brød falle holde og præsente-
re i eet Kurve hüüs gang uden gang declaret

og som dette Lauges [illegible] Andragende befindes at være hiemlig til en god Skick at indrette medens [illegible] indgivet der er dette blevet approberet, og haver jeg dette til Efterretning med samtlige Mestere [illegible] været [illegible] og dette [illegible] Actum i Aldermand den [illegible] Nielsens huus Anno et die ut supra

Christopher Ritzau

C. Tving

Hans Nielsen

[illegible] Nissen

Hans Marcusen

Hans Brandt

Casper Neumann

Johan Herman brüning

Peter Lambrecht

Johann Nielsen

Andreas Ebelhardt Kopf

Johann [illegible]

Hans [illegible]

Peder Jensen

Claus Ritzerow

Benjamin

Johann May

Lars Nielsen

Peder Poulsen

Rasmus [illegible]

[illegible] Rudsack

Hannes [illegible]

Hans Ebelhardt Blatt

Rasmus Hansen

Anno 1703 d. 26 februarii var jeg underskrevne udi Lauget forsamlede med samtlige Mestere i Lauget, og blev [illegible]

der samtlig proponered angaaende den
Udstrækning, som siden den Ulykkelige Ilds
brand Byen overgick, er kommen i gang
blevet den, i det enkelte, med den [illegible]
mellem den [illegible] [illegible], icke allene
paa een med [illegible] paa 2, 3, à 4 Steder
[illegible] [illegible] [illegible] skal holdes [illegible]
paa samtlige i Magistratens [illegible],
og efter deres [illegible] forfaldende for
Afstraffelse af 21 Augusti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] af
Eyerne som har deris [illegible] i den
afbrændte District, og [illegible] sig [illegible]
lig [illegible] [illegible] [illegible] til [illegible]
[illegible] [illegible] og for det første
i et Aars Tid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] paa et Sted i Byen, hvor
der [illegible] egen [illegible], at [illegible]
[illegible] [illegible] skal holde [illegible] [illegible]
[illegible] paa mere end et Sted.
[illegible] nogen af [illegible]
[illegible] [illegible] Og [illegible]
Magistratens Befalning at
[illegible] [illegible], og [illegible] [illegible] paa
flere end et Sted [illegible]
[illegible] egen [illegible] at skal holde

181

de skal de straftid efter for
[illegible] 13 April pæne
2 rdl. [illegible] [illegible] ging ij for
tidere. dette [illegible] [illegible] Stads[illegible]
[illegible] dog dette med egen hand
underskrevet, og ladet [illegible]
samtlig ligesom [illegible] [illegible]
[illegible] Underskrevet [illegible]
Bergen Anno et die ut supra

C. Fasting

Peder Marris

Johan Nielßen

Axell Schwartzkopf

Anders Jensen

Hanß Brunn[illegible]

Hanß Michna

Jörgen

Rütscher Koch

Hanß Morhman

Johan Herman Brüning

Peer Lambrechts

Lasser Naumann

Rasmus Hansen

Hanß Schwartzkopf

Benjamin Reffmann Mos

Jan Lauson

Hans Budhag

10

Anno 1704 d. 11 February har jeg under-
tegnede paa nye forsamlet i Bagerstue-
gaard, og blev de af Oldermændene med
meenige Wl. Mestere proponered, at
den sidste herfor indførte Slutning
af d. 26 Februarij 1703 nu icke mere
skulde kunne til ingens Ulykke og Skade
[illegible], hvorfor de begierede att samme
Slutning som ad interim var giort
formedelst Byens Ulykker i sidst forige
Februarij maatte igien ophæfvis, og
den forrige Slutning af d. 6 Martij
1702 igien vedholdis, de som
sigtet her til, formedelst til en goed
Skick og Orden blandt Bagerne at
vedholden, og de forrige ved Ildebrand
i forlengst Trondhiems Bagere
og Brænding nedbrendte er blevne
bebygged igien, saa Bagerne igien
kand have Næring som forhen igien
[illegible] de rettighed og fandt
deris Begiering noget billig at
være, saa bleve de formedt den
forrige Slutning af d. 6 Mar-
tij 1702, ligesom den lød som
der for var indført, igien for

nyde. dato til de herskeste hvor
i og tillige med Older Mænder og
samtlige Mestere dato y her
ved og indeg bered. Bergen
Anno et die ut supra

Casting

Lauß Marchman Older man for bugrenn
Jan Larßen Claus Detzorn Bödeker
Johann Nielßen Hans Ulrich Carlßen
Hanß Brunnet Benjamin Steffener
Mars
Lars Nielßen Johan Herman Brüning
Otte Lambrecht Caspar Neuerman
Mad. Buchhag Peder Knutßen
Hanß Rhardt Korff Harmen
– Grotreß –
Rasmus Hanßen

Anno 1711 d: 16 October var jeg med de Eigerd
paa Magistratens begier Lotte forsamled med
Tegelärgerd for bugrenn itzige Older
Mand Johan Herman Bryning, og blev de
af Older Manden presenterd, at hand der til
hvilken Tegelärgerd efter at
Slü ... for er ... med
er forpligted at ... at ...
... holde

paa adskillige Steder i Landet [illegible] for
[illegible], og udi mange [illegible]
[illegible] bleve afskaffede, tilmed forme-
[illegible] at mange [illegible]
[illegible] at
[illegible] og tilmed
formedelst [illegible]
[illegible]
[illegible] til andre [illegible]
[illegible]
[illegible]
saadan Anordning maatte forføyes
at saafremt nogen [illegible]
[illegible], at [illegible]
[illegible]
[illegible] at holde [illegible] at
[illegible] vitterligt, at
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] og [illegible]
[illegible] og [illegible]
[illegible]
[illegible] og [illegible]

te at hende Kongelige Erholning
af Szorlevorg med all Contrahentinger
Gegffred wagt wegen og Esther ...
fun ... at af ... allgemeinde
... asperbedt og fantydt.

Chasting

older man Jochen Hermen Brüning
Johann Ritter
Carl Buchholtz
Hermann Gerdes
Thönnis Neuwerlan
Rasmus Hansen
Hans Weller HB
Lars Olsen
Jasper von de Velde
Niels Jochimsen
Willem Frang
Hans von Münster

Dörne Zöller
Christopher Aschenau
Ole Presser
Peter Nautman
Benjamin Kohmmeman
Hans Schwartzkopf

21

Anno 1716 d. 3 Martij haffuer Werist olde Mand Christofuer Besrof af tackt fra Hans olde Mandskab saa der i Stæd tacker det ganske Ambtchammer udj alle Mader, og udj Hans sted blef Valdet paa Raastuen

Harmen

Anno 1718 d. 8 Martij haffuer Werist Gefuers olde Mand Hermen Gefuers af tackt fra Hans olde Mandskab saa der i Stæd tacker det ganske ambtchammer udj alle Mader, og udj Hans sted blef Valdet paa Raastuen

Niels Jochumsen

Ao 1720 d. 20 Febrevari haver oeder Manden Sr Niels Jachimsen giort Rigtig Leverance for sitt allder mandskab ~~hin fa~~ tie Sr Hans gudmunsen som Er bephiektet tie older mand udi hans Sted huorfaaor semptligen det herr Laugshammer med all Respect tacker og der for werdbörlig quitteres

Paa Laugets wegne Jasper von Develde

Ao 1729 d. 8 Martij haver Eldermanden Sr Hans Gewers gort Riktig Leverance for sitt oldermandskap tille Sr Hans Buchoff som er beskikket tille oldermand udi haar Sted huer faar semptlig det heele Laugshammer med all Respect tacker og der for werdbörlig quitteres

paa Laugets wegne Paa Laugs Hammer

Jameß ...

No 1731 d. ... Martij haver Oldermanden Hans Buchof giort Rigtig Leverance for Sitt oldermandskab tig Sr Daniel Detlof ... Schicket udj haar Stæd, hver faar samtlige ... Laugets hammer med all Respect tacker og der for werdbörlig quitteres

paa Laugets Wegne samt Laugs Hammer

Daniel Detlof

1733 d. 4 Martj haver Oldermanden Daniel Detloff giort Rigtig Leverance for sit Oldermand Stab til [illegible] Koning som er beskicket udj hans Stæd, hvor for Samtlige Laugit haver med ald Respect takket og der for Vedbørlig Quiteret
Test: Hans Brüloff

1735 d. 28 Februarj haver Oldermand Jørgen Konnig giordt Rigtig Leverance for sit Oldermand Stab til Detloff Martens som er beskicket udj hans Stæd, hvor forr Samtlige Laugit haver med al Respect takket og der forr Vedbørlig Quiteret — Test: Hans Brüloff

1737 d. [illegible] haver Olderman Detloff Martens giort richtig Leverance for Sit Olderman Stab til Lenert Gabrielsen: Som er beskicket udj hans Sted, hvor for Samptlige Laugit haver med ald Respeckt takket og der for Vedbørlig quiteret: Testerer Daniel Detloff:

1739 d. 17 Februarj haver Olderman Lennerdt Gabrielsen giordt Rigtig Leverance for sit Oldermand Stab til Morten Brüloff som er beskicket udj hans Stæd, hvor for Samtlige Laugit haver med ald Respeckt takket venlig og Vedbørlig quiteret :/
Test: Hans Brüloff

1741 d. 21 Februarj er Sr. Frans Gertsen af Samtlige Laugit forr Lovet at være Oldermand, Testerer med Samtlige Laugits Voller og Efter deres begiering Hans Brüloff

Samme datto haver Oldermanden Morten Brüloff giordt Rigtig Leverance for sit Oldermand Stab, til Valentin Frantzen hvor for takket venlig quiteret, efter Begiering paa Laugits Vegne —
Testi Hans Brüloff

1745 d. 9 Martj haver Olderman Jesper Martens giordt Rigtig Leverance for sit Oldermand Stab, til Claus Lampe som er beskicket udj hans Sted, hvor for Samtlige Laugit hu med quiteret, paa Laugits Vegne efter begiering Hans Brüloff

1747 d: 21 Feb: haver Oldermanden Claus Lampe giordt
rigtig Leverance for sit Olderman stab til Sr. Jochum
Nielsen som er bestiked indj hands sted, hvor forr
samtlige laugett haver, med ald respect tacknemlig
og tilbørlig qviteret efter Laugets begiering quiteret.

Hans Dreuloff

1749 d: 25 febr: haver Oldermanden Jochom Nielsen
gort richtig Leveranse for sit Olderman Stab, til Sr.
Johan von Recken som er bestidet stikt indj hans
Sted, hvor forr samptlige laugett haver med ald
respeckt, tacknemelig og tilbørlig quiterer
efter laugets begiær quiterer — Daniel
Dettloff

Anno 1708 den 17. Novembris fr. Hans Brefer hersom ind skrefved for Ambtsmester udi Bager Laugd, og blef denne efterfolgende huis process anlanged af hannem hiidinhil mellem vaered haften, huilcke strider udi Borgemester Tusens med Rådmanden Isach Buchhou og samtlige Lagsmester nu bilagdt og med denne samtykte. Bergen ut supra

Paa Magistratens vegne underskrefven af C Tuxen. Isach Buchhauss

Anno 1709 d 1 octobr Haffuer Niels Johansen giort sit Mesterstycke og for Mester j Laugets indført og af samlige Mester for gott kiendt.

Anno 1709 d 17 octobr haffuer Villum Frang giort sit Mesterstycke og er for gott kiendt og hannem detta for Mester indskrefuen.

Anno 1710 d 4 Septembr Haffuer Lars Olsen giort sit Mesterstöcke og er det af Lauget Gott og dögtig kiendt og for Mester j Lauget indskrifuen.

Anno 1711 d 5 Januarij Haffuer Joseph van der Felde Giort sit Mester stöcke og er det af Lauget Gott og dögtig kiendt og for Mester j Lauget indskrifuen.

Anno 1715 d. 14 Junij blef Anders Kolbom giort sitt Mester stöcke og daa blef hand for Mester and taagen og det blef for got befunden — og for Mester ind skrefuen —

Anno 1715 d. 9 Augustj hafuer Søren Olsen giort sitt Mester stöcke og daa blef hand for Mester and taagen og for Mester ind skrefuen —

Anno 1715 d. 24 Januarj hafuer Hans Nilsen Mand giort sitt Mester stöcke og daa blef hand for Mester and taagen og for Mester ind skrefuen —

Anno 1718 d. 7 Martz hafuer Johannes Torgersen [illegible] og blef hand for Mester indt [illegible] lags bog for Mester i skrefuen og det blef for godt befunden —

Anno 1718 d. 7 Martz hafuer Jens Olsen Kris for Mester, indt [illegible] lags bog for Mester og blef hans Mester stycke for godt befunden —

Anno 1719 d. 29 Junij hafuer Hans Buckof an vist for Laugit sitt Mester stöcke og blef det af Amtet for godt befunden — og blef for Mester ind skrefuen —

Ao 1720 d. 14 Martij an viiste Hans gewers sitt Mester stöcke og blef det af Samptlige Laugit for dochtig og godt befunden, og for Mester udi Laugit indskrefven

Ao 1720 d. 18 Iulij an wiiste daniel dettlof sitt Mester stöcke og blef det af Samptlige Laugit dochtig og goat befunden og for mester udi Laugit Indskrefven —

1723: d 15 Aprill: er Svenden Tesis Nevermand
fit Mester Stöcke og blef det paa Raad-
stüen af Magistraten: saa vell som
af Laugeth for got og dögtig ansett hvor for
hand indi Lage bogen her ind skreven
for Mester —

1723: d 13 Maij er Svenden Detlof Mortensen
fit Mester Stöcke og blef det af Borge-
Mester Skou til Lige med Laugeth for
got og dögtig ansett hvor for hand
indi Lage bogen er ind skreven -
for ~~Mest~~ Mester —

[illegible signature]

1723 d 30 Junij = er Svenden Lenert Gabrielsen fik mester
Stöcke og blef det af Magistraten til Lige med Laugeth for-
got og dögtig ansett hvor for hand indi Lagsbog er ind skreven
for mester

Anno 1724: d 30: Novembr: Var ing[en] efter Magistratens Ord-
tagelse i dag paa Raadstüen, tilstede for lobt loslige
bager Ampt, hvor da Jörgen Köning var tilstede, og
forevijste een Extract af Raadstue protocollen under
Raadstue Skriver Jonne Jüuls Haand, af Dato 10 July
1722, hvilchen forklarer, at bemelte Köning paa Raad-
stüen haver tilvijst sit Mester Stöcke, som og saa af
Magistraten var approberet. og som hand siden med Ampt-
et hafver været i proces for den Höy Kongl. Ober Hofret

Daa er for samme sögt slott dømt, at bemelte Jørgen Lövning skal for Ampts Mester antages, og indskrives, som og saa hermed i samptlig Ampts Mesterenis Commerce skiere, at hand for Ampts Mester indskrives. ——
Bergen ut supra — Paa Magistratens Vegne
Chr. Sørensen

1724 d 23 Martz an viiste Frandtz Gerdtsen Sit Mester Stöcke for Magistraten tillige med Laugel da blefve det for gat og dygtig an Seet hvor for hand Er i Laugs Protocol for Mester indskreven ——

1724 d 21 Septbr an viiste Niels Koch Sit Mester Stöcke for Magistraten tillige med og for Lauget da blefve det forgat og dygtig an Seet hvor for hand Er indskreven for Mester ——

Anno 1738 d. 9 Octobr. er af Samptlige Ma-
gistraten og Baager Lauget. Cornelis Cra-
mers: Mester brød bleven approberet og Con-
senderet for Baager Mester at indføres
paa Laugs Wegne .

Daniel Dethoff.

Stormagtigste Monarch aller Naadigste Arve Herre og Konge

Vi underskrivende Bager Laugets Mestere og Indvaanere udi byen Bergen andrager os udi dybeste underdanighed for Hans Kongelige Majestets Høy Berømmelige Naade: Med Allerunderdanigste [illegible] hvorledes en af vore Borgere og Handlere i Bergen: Abraham Wessel [illegible] og nu til dato: giørende stor indpas og afbræk udi vores Næring, hand [illegible] imod Hans Kongelige Majestets Allernaadigste Udgivne Bager Laugets Articuls 11 Post, idet hand har ladet [illegible] for leden Aar paa [illegible] Glaswar: [illegible] en for Bergen og sette en bager ovn, hvor udi hand nu en Bager Mand ved Nafn Jochum Gewerds lader bage adskillige Slags brød, og det samme til Bønderne, omkringboende, og andre Landvarfarende og Seilere, Ihvorvel hand derom af Hans Maijestet [illegible] af byens Øvrighed, er saadant bleven tilladt [illegible] end til hans egen Huus [illegible] paa Landet [illegible] og er [illegible] Skal af Magistratens her i Byen, resolution: Paa vores til dem Anholdende Supplication af dato 14 December 1702 Indskiørende derfor til Deres Kongelige Maijestets Høye Naade med allerunderdanigst Bøn og begiære at benævnte Borger Abraham Wessel ej saadan bagerie maa [illegible], hvor ved os saa stor indpas og ubødelig skade [illegible] hand som [illegible] Naar blive vi ved at udtage her i Bergen, [illegible] vores Mester [illegible] hand [illegible] Skillinger [illegible] som hand [illegible] at [illegible] og [illegible] Naar [illegible] sig [illegible] til [illegible] med sit Bagerie indpas at giøre, og alle blive ved din Allernaadigste forundte Borgerlig Næring, saadan [illegible] paa denne vores allerunderdanigste begiær, Høy Kongelig Naades [illegible] vi [illegible] at Gud hans Majestet og det gandske Kongelige Huus rigelig skal belønne og til Evig tind ~~belønne~~ Velsigne

Wii her Lewe og forbliwe til wor død Med
lif og blod Samt hele wor Evne, Hans
Kongl: Maijestets Arfue Pligtskyldigste
og tro underSaattere:

Paa Sambtlig Bager Laugets wegne i Bergen
Hans Marchmand, Claus Ritzerau
Johan Harmen Brijning

Bergen d: 4. Septebr
1703

Hans Kongelige Mayestet
vorder dette Anliggende [illegible]
Magistraten giørendes noget
ungaliner naadigst forbliwer
Cantcelliet d: 29 Septbr D Wibe
1703

No. 1. Friderich den Fierde, af Guds
Naade, Konge til Danmark
og Norge, de Venders og Gothers, Her
tug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn
og Dytmersken, Greve udi Oldenborg
og Delmenhorst;
Giøre alle Witterligt, at effterson
for Os allerunderdanigst er bleven an-
søgt og begieret Wores Allernaadigste
Confirmation paa effterskrevne Woris
Elskelig Kiere Herr Faders, Salig og
Høylovlig Ihukommelse Allernaa-
digst udgivne Brev, Lydendes Ord effter
andet som fölger:
Wi Christian den Femte, af Guds
Naade, Konge til Danmark og Norge,
de Venders og Gothers, Hertug udi
Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dyt-
merschen, Greve udi Oldenborg
og Delmenhorst; Giöre alle Witter-
ligt, at effterson Abraham Wes-
sell, Borger af Wor Kiöbstad Bergen,
for Os allerunderdanigst haver ladet
andrage, Hvorledes Hand paa Sit
[illegible] Blaavaeh [illegible], lig-
gendes udi Nordhordlehns Fogderie
i Bergenhuus Amt, med stor
Bekostning, skal haver ladet opbygge
nogle Huuse, at de der omkring
boende Bönder, naar de sig for-
[illegible] der bekomme Hielp og Und-
sætning til Deris fornödenhed,
Saa at de heller, naar Storm og

Uveir driver dem i Land, af Söen,
og ere, formedelst Storm og Vand
komme til Bergen, hvorved Fiske-
vahre at Sælge, hand have hos
hannem Kaldte, Leije og Huus-væ-
relse, at handle deris Fisk hudi;
Da som Vi allernaadigst fornem-
mer, at Söndmören ere omkring-
ske giver bemelte Abraham
Wessel et got Vidnesmaal om
hans Forhold og Vel skal begiere
at hand hos dennem maatte for-
blive, saa Vi, efter Sagens Beskaf-
fenhed, samt for om Allerunderda-
nigste giorte Ansögning og begie-
ring, saa og, i Henseende til, at
det paa Söndmöret, i mange Aar
til forn Allernaadigst haver været
tilladt Borgere fra Bergen at
Boe og Kiöbmandskab med Söndmöre
alleene at drive, Allernaadigst
bevilget og tilladt, Saa og hermed
bevilges og tillades, at forbemel-
te Abraham Wessell maa i hans
Livs Tid paa forstrand Fiskevogh
Aalesvogh, blive boende, og i lige
maade, med Söndmöre sin
Fiske, Kiöbmandskab alleene bruge,
med lige vilkaar og Frihed, som
forrige der paa Stedet boende
Borgere haver nydt, hvilken
Frihed Vi og allernaadigst haver
bevilget, at Eet af hans Börn, efter
hans Död, alleene maa nyde, dog at

de, med Bönderne oprigtigen handler og
omgaaer, og selleris allerunderdanigst
retter sig efter Lands Loven, Ord. Ael-
len og andre Love i saa maade
Allernaadigst udgangne Forordninger
saa vidt de dennem kand vedkomme;
forbydende alle og enhver, efter
som forskrevet staar, at hindre,
sellers udi nogen maade forfang
at giöre, under vor Hyldest og
Naade. Givet paa vort Slot
Kiöbenhafn den 24de December
Aar 1698. under Vor Kongelig
Haand og Signete. Christian L.
Da viller Vi forskrevne Brev udi alle
dets Ord, Clausuler og Puncter, efter
som det her oven indfört findes
hermed Confirmeret og Stadfestet
saa og confirmere og Stadfeste.
Forbydende alle og enhver her imod efter som forskrevet staar,
at hindre, sellers udi nogen Maade
Forfang at giöre, under vor
Hyldest og Naade. Givet paa
Vort Slot Kiöbenhafn den 9de
Martij Anno 1700.
under Vor Kongl. Haand og Signet

Friderich R.

D. Wibe.

Rigtig Copie af Originalen
Testerer

Abraham
Wessell.

Brette.

Aller underdanigst læst for Retten paa Bergens Bye Ting, det Anno dagen den 10de Maji 1700. Og vord fra ord i Tingbogen indført paa Fol: 117 og 118.

Testerer ud: Byetings Skriverens Lovlige Absence committeret
Niels Bagge.

Rigtig Copie efter Originalen
Testerer
Christian Abo.

N:o 2.

Stormægtigste, Allernaadigste Arve-Herre og Konge!

Wi underskrevne de Bagger Lands Skrivere i Bergen, afleggen for Eders Kongelig Majestet Vores allerunderdanigste Tak, sigelse for de Vi ved Hans Excellence Herr Ober-Secreterer Wibe, meddeelte allernaadigste Resolution paa Vores allerunderdanigste Supplique af 4de September sidstleden.

Vor Allernaadigste Arve Herre og Konge!

Som Herre Abraham Wessells Er, lovlige Brug, hvorved hand gjør Bagge-Langet saa stor Indpass, først paa Landet, saa de har og lat af os kunde attrapere, naar Brødet bliver valgt;

Saa ber Vi allerunderdanigst Eders Kongelig Majestet allernaadigst viller Ehage at anbefale Magistraten her

Commercerede, at de Abraham Wessell for sig laedre i Eders Kongelig Majestæts Höje Navn, og ham anbefales, fra sin u-lovlig Næring at indstede, under den Straf som paa Kongens Mandats Overtrædere i Loven er sat. Saadan steer, paa denne vores allerunderdanigste begiering Höj Kongelig Naades Bevilgning, vil den Allerhöjeste Gud, Hans Majestæt og det gandske Kongelige Arve Huus riigelig belönne og til Evig tiid velsigne. Vi ere, leve og forbleive til vor död, med liv og blod, saa lenge vi ere

Hans Kongelig Majestæts
ringe pligt skyldigste og
tro Undersaattere

Fra samtlig Byens Tangats
wagner i Bergen

Oldermand Hans
Marschmann.

Bergen
den 30te October
1703.

Johan Herman
Brüning

No 3. FRIDERICH den Fierde, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dytmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst.

Vor Naade tilforn! Hvad Byens Indvaaner i vor Kiöbsted Bergen for os allerunderdanigst Klageligen haver andraget imod Abraham Wessell, boendes paa den Districtnage

Glasvaske Verket, liggende i Nordhords Fogderie, anlanggende den indgreb hand giör bemelte Bager lavg, med adskillig slags Brød at bage, og til omkringboende Bønder, saavel som andre at udsælge, haver Vi af hosfølgende Copie af Bagernes der om Allerunderdanigst indkomne Supplication udførligere seet og fornummen.

Ist er Vores Allernaadigste Villie og befaling, at J bemelte Abraham Wessell strax for Eder lader kaldt og hannem da foreholder: At, saavit hand bruger sin i fornævnte Glasvaske opsatte Bager Ovn til sit eget huus der fornødenhed, bliver det hannem Allernaadigst tilladt: derimod, at hand vil bage Brød og sælge til Almuen eller Andre, Bager-Laugat i Bergen deris Borgerlig næring til Indgreb og præjudice, imod Bagernes Privilegier, det skal hannem aldeeles være forbudet, og, at hand derfra skal indtholde sig, under den Straf, som paa Vores Mandats Overtrædere i Loven sat er. Dermed skeer Vores villie. Befalendes Eder Gud. Skrevet paa Vort Slot Kiøbenhafn den 2.de Febr: Anno 1704.

Under Vor Kongelig haand og Signet.

Frederich R.

(L.S.)

Overskrift: Os Elskelig, Erlig og Velviise Præsident, Borgemestere og Raad i Vor Kiøbstad Bergen.

ligelydende med Originalen
Testerer
Ch: Christensen.

N:o 4.

Høyædelbaarne
Herr Stiftbefalingsmand
Andreas Undall,
Høy: Gunstige Herre!

Vi underskrevne Oldermand for Bager-
Lauget, er høyligen nødsaget, for Deris
Welbaarenhed at andrage, hvorledes udi
vores Bager-laug er indkommen een
stor U-Skik, som streider imod vores
allernaadigste Laugs Articler, samt
Deris Kongl: Maj:tts Allernaadigste
meddeelte Brev af dato den 30te Sep-
tembr: A:o 1707, og det tilforn ider har
været, førend nu og daglig forøges, i
det, at een Deel Folk uden Lauget
Sandvigs-vejen og Kiøbe-Strædet
hos de Bagere, som i deres Extra-
mæssige Lehris-brug og handling inte-
resserer, og igien lader udhøkre og
Selge, os andre Interessere til største
Ruin og Undergang, og ugtinder, Vi
det samme tilforn vore Sammen
til Welbaarne Hr: Stiftsbefalings-
mand de Tonsberg haver angivet,
som Vores befaling til Kongl: Maj:tts
Foget hr Nordfordlehn udgav, at
skulle have flittig indseende, at samme
U-tilladelig Bøderie og handling i Tiid
mootte afskaffes, saa som een Tiid
lang varede: Mens nu igien mere
og Sammens tiltager. Og derfor siden
nest afvigte Aar 1711, den 16de October
vore samme U-Skik at faae afskaf-
fet, vare alle udi Borgemester Castings
hiemværelse forsamlede, og da samtlig
blev forenet med alle vore Laugsbrødre
underskrevne, at ingen iblandt os
skal sig understaae, saadan Lehris-brug

udgiør, alt under den Straf, som voris
Laugs Articler formelder. Ere der-
for min allerydmygste begiering, paa
voris Laugs vegne, til Deris Høy-
Edelbaarenhed, (: saasom det er uden
Byens District :) af Høy: Øfrighed og
Kraft, ville anbefale den Consti-
tuerede Fogeted Sr. Peder Jensen, at
hand Skiønder Lehnsmanden, udi samme
Skibrede, ville befale, at hand flittig
indseende giøre hvordan ulovlig brug, og
de befrygtende paa benævnte Stæder
ville alvorligen tiltale, og dennem
den Straf paalegge, efter voris Aller-
naadigste Laugs Articlers indhold,
at saadan fremmede ulovlig brug maatte
aldeeles forbydes og gandske afskaffes.
Hvorpaa i allerydmygste maade
forventer en Høy: Gunstig bevilgende
Resolution. Deris forblivende
Deris Høyvelbaarenheds
Høyædle og Velbaarne
Herr Stifts befalings-
mands
Allerydmygste tiener
paa Bager-Laugets Vegne
som Oldermand
Johan Herman
Grüning.

Bergen den 11. Januarij 1712

Resolution.

Det er Ei Tilladeligt, at Borgere og Bo-
sættere her udi Bergen, som udi
Bager-Lauget ere indbegrebne, udi
saadan ulovlig brug, som her andrages,
intereseres, da det dog ere aldeeles
stridende imod Deris Allernaadigste

Laugs-Brödrenes Privilegier og Laugs-Articler; men end og imod Deris Kongel: May:tts aller-naadigste Befaling til Magistraten af den 30:te September 1707, som tilholder Dennem over deris den 10:de April 1704 giorte Anordning, stricte at holde i Vaaracht og ei forsvarlig, at Hökere og andre Spiise-Folck uden Byen, skal tillades, at optage Bröd for de Bagere som [illegible] deris brug, til andre deris Laugs-Brödre til störste præjudice forövre: Da, paa det Mand kand for Dennem, ved deris Laugs-Articlers Frihed conserveret, og, for at faae skadelige Forhandling afstaffet, anbe-fales den Constituerede Foged Sr. Peder Jensen Smith, udi kraftigste Maade det Forbud at giöre, at ingen udi Sandwigen, eller derom Tring, under-staar Sig, hverefter at udhöcke Bröd, Hvilcket at ordligt holde, haver hand at tilholde Bygde-Lehnsmanden udi sammes Skibrede derom under-tiden fleittig at inqvirere; Og, skiö nogen derimod Dieler [illegible], da, at lide den Straf, som deris Aller-naadigste med-delte Laugs-Articuler tilholder. — Bergen den 12te Januarij 1752.

A: Undall.

Originalen til denne Supplication, med ovenstaaende höyansehlige Reso-lution, haver jeg til mig annammet, hvorefter jeg og, paa det Almindelige Ting, forrettet den 16:de Januarij udi Sandwigen holdtes, det mig anbe-falede Forbud, for Bud byggerne som [illegible] under Nordhordlehns District

Sorterende, vedbørlig undertvinget haffve-
stet og, i følge hans Kongelig Majestets
Høye Amter i Bergen Allernaadigst
forunte Laugs Articuler, saavidt
mig sand vedkommer, strenderlige
forsigtig, Welbaarne Herr Stifts-
befallingsmandens herom udstædde
Resolution punctuelement sand være
Medbjrdet. Bergen den 18de Ja-
nuarij 1712.

P. J. Smith

Anno 1652 d. 4 Martz haffuer Jens Hermen Bryning
Schött [illegible] i Borgemester Niels [illegible] [illegible] och hans
[illegible] sit ~~vaar~~ breff [illegible] der Jngen der han haffuer at klage-

No: 5. **Christian den Siette, af Guds
Naade Konge til Danmark og Norge,**
de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig,
Holsteen, Stormarn og Ditmarsken,
Greve udi Oldenborg og Delmenhorst!
Vor Gunst tilforn: Eftersom
Du, udi indkommen Memorial af
24de Decembris næstafvigt, for Os
allerunderdanigst haver andraget,
at udi Vor Kiøbstæd Bergen, skal
for kort Tiid siden, udi Bager-Lau-
get, af da sidstværende Bisid-
der Raadmand Hans Risbrich, være
giort adskillige Decisioner, hvorved, efter
saadan Din allerunderdanigste Memo-
rial medfulgte Extract af den for Bager-
lauget indrettede og authoriserede Pro-
tocoll, een Bager Muntermester, for
toris, med hun og hendes Samling be-
fundne Ordsligheder, i følge Laugs Ar-
ticlerne, ere belagte ansatte Penge
Mulct, hvilke Decisioner end bære
af de samtlige Tvedrægtbefundne Bagere,
i: nemligen efter Procuratores
Raad:) ikke skal være villet efterleve;
Men, uagtet ald giorde mundlig er-
indring, hun Eydmand erlagget Sum,
ere dog sig endnu Gienstridige; Hvor-
fore Du derfor allerunderdanigst ind-
stiller, Om ikke, ligesom det ved
Rescript af 11te December 1733, for
Laugene udi Vor Kiøbstæd Christiania
allernaadigst er reguleret, der da og
for Bergens Byes Bagere, samt
de øvrige Haandtverkers Lauger, der
og Bønder, til deres Conservation og
Beste, og for at hindre, uden Process
og Rettergang, Stævnen kan tinget

s

de ofteste imellem Laugs-Brødrene Selv
samt deris Svenne forefaldne Dispu-
ter, maatte skee, den Saadan Anord-
ning, at alt hvad af Bisidderne
Decideres, maatte næst paafølgen-
de Dag, uden videre Dom, exeqve-
res med videre: Saa giøre Vi
Dig hermed Allernaadigst tilkiende,
at Vi, efter den herom Allerunder-
danigst giorte Forestilling, og til
at forekomme een skadelig Widtløf-
tighed og de mange Fordærvelige Pro-
cesser, som ellers maatte indfalde,
om det blev Laugene tilladt, at ind-
stevne slige Decisioner, Allernaa-
digst have fundet for got, at det her-
med, saavel udi Bager-Lauget udi
Vor Kiøbstæd Bergen, som udi øvri-
ge Laug sammesteds, skal være saa
forholdes, at alt hvad, som af Bisid-
derne, udi Følge af de Laugene
forundte Articler, samt Loven og
de derom udgangne Forordninger
Decideres, skal inden næst paafø-
gende Dags Undergang, uden videre
Dom exeqveres. Dog ville Vi
derhos Allernaadigst have bevil-
get, at de, som med Bisiddernes
Decisioner kunde formeene sig
besværede, maa, i Stæden for at
fatigere sig Selv og andre med Pro-
cesser, andrage Sagen for Stifts-
befalingsmanden, og hand have
Magt, efter nøyere Undersøgning
og befindende beskaffenhed, enten at
approbere Decisionerne, eller samme

at tilsidesætte, paa det, at vedkommende
kand see Lige og Ret. Derefter Du
Dig allerunderdanigst kand viide at
rette, og fremdeelis vedkommende
schriftlig Efterretning strax at
lade kundgiøre, samt os refe-
rere, at Du dette Vores aller-
naadigste Rescript haver bekom-
met. Befalendes Dig Gud. Skre-
vet paa vort Slot Christiansborg
udi Vor Kongelig Residentz Stad
Kiøbenhavn den 25.de Januarij
Anno 1743.
Under Vor Kongl: Haand og Zignet.

Christian R.

J. L. von Holstein.

Til
Etats Raad Jonas Lym, som Constitue-
ret Stiftsbefalingsmand i Bergens
Stift, angl: at det saavel udi Skoemager
Laugit udi Bergen, som udi de øvrige
Laug, saaledes skal forholdes: At
alt hvad af Bisidderne udi følge af
de Laugens forrnevnte Articler,
samt Loven, og de om udgangne For-
ordninger Decideres, skal uden ophold
følgende Dags Eindragning, uden Opsiden
vorde exequeres: Og at de, som med
Bisiddernes Decisioner kunde for-
meene sig brøstholden, maa andrage
Sagen for Stiftsbefalingsmanden
og hand haver [illegible], efter nøyeste
Undersøgning og befindende Tilstand,
[illegible] enten at approbere Decisio-
nem, eller samme at tilsidesætte.

Copiens Rigtighed
Testerer
J. Lym.

No:6.

No:20. Fire og Tyve Skilling. 1753

FRIDERICH den Femte, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge etc.

Vor synderlig Bevaagenhed tilforn! Vid, at udkommer Memorial, hvorudi Cornelius Hamei, Older-mand for Bagerlauget i Vor Kiøbstad Bergen, Daniel Ditlof og Jochum Nielsen, som Bisiddere, for Os aller-underdanigst andrager, at da det i afvigte Aar, er kommen til Slutning hos bemeldte Bager-Laug, at Lauget, i følge Vores fra General Landets Oeconomie og Commerce Collegio under 23de Aprilis 1744, til dets Opkomst og Byens Bedrehed, allernaadigst forundte Privilegier, er fastsat til et vist Antal af 24re Bagere og Bager-Gaarde, fornemmelig det, at den Bager-Svend Hans Ulrich Rosenlund hvilken haver enrolleret sig ved Bergens Ar-tillerie Compagnie, som Provis-Con-stabel, hvor efter Compagniets Chef og andre Deputerede, paa formeent-lig Grund [illegible] allernaadigst Rescript af 2den Septembr. 1746, af Magistra-ten har forlanget at Bager-Verk-sted i hans Provisors Huus [illegible] tilladt og indrettet, [illegible] Magistra-ten, efter det vare fra Lauget ind-hentet Erklæring, og, [illegible] hindret blev, efterdi hand og uden andres [illegible], i følge Allerhøyst bemeldte Re-script, kunde bestyre det Haandteverk;

Ansøgende, der for allerunderdanigst, at for-
Bager Lauget, og attraaer endeel, und at
worde Confirmert, udi de dem Allernaa-
digst forundte Privilegier, Vi da aller-
naadigst wille Confirmere det nu af
Øvrigheden der i Bergen, udi Følge for-
benævnte Allernaadigste Privilegier
af 23de Aprilis 1744, fastsatte Antal
af 24re Bagere og Bager-Gaarde, saa
at ingen i dem ikke end være wildes,
herefter maatte tilstædes at indtrænge
sig udi Lauget, under hvad Prætext
være kunde, til flere Bager-Gaarders
indrettelse: Og, at saavel forbemelte
Hans Ulrich Rosenlund, som og
alle andre maatte forbydes, sig udi
Bager-Laugets fastsatte Tall at ind-
trænge, men den heller ernære sig, paa
anden lovlige Maade, i Byen, efter-
dem fra dig Herover indsendte Aller-
underdanigste Erklæring, Hermed Vores
Allernaadigste Willie og befaling, at
det, ved de forbemelte Bager-Lauget i
Allernaadigst meddeelte Privilegier,
hvorefter for nærværende Tiid, ey
flere, end det fastsatte Tall af 24re
Bager-Gaarde maa oprettes, skal
have sit forblivende, saa at det saa-
vel forbemelte Professor som alle
andre af bemelte Qvalitet, skal
være formeent, af Bager-Professio-
nen sig at ernære, og derimod, i hen-
seende til de Vacante Bager-Gaar-
dens besættelse, saavelsom Andret-
ning, i alt, efter Privilegierne
stricte skal forholdes. Derefter

De sig allerunderdanigst haver at rette, og samtlige Ved Kommende sig til efterretning at lade bekiendtgiøre. Befalendes Dig Gud. Skrevet paa Vort Slot Christiansborg udi Vores Kongelig Residentz-Stad Kiøbenhafn den 26de Martii 1753.

Under Vor Kongelig Haand og Signet

Friderich R.

J. L. von Holstein.

Til

Stiftbefalingsmand Ulrich Friderich von Cicignon, ang. at det med de Bager-Lauget udi Bergen allernaadigst forundte Privilegier af 23de Aprilis 1744, hvor efter dij ikke flere end det fastsatte Tall 24re Bager-Gaarder, maa opretteres, skal have sit forbleivende. Og, at det ikke være Saavel Hans Ulrich Gravenlund, som haver ladet sig enroullere udi Bergens Artillerie Compagnie som Provis-Constabell, som aller andre af samme Qvalitet, formeent, at Bager Professionen sig at Undere.

Copiens Rigtighed til staar
C. Bager.

Rigtig Copie
Testerer
H. Goelmuyden.

Stormægtigste,
Allernaadigste Arve-Konge og Herre!

Efter at eeg her i Byen hafde lært Bager Pro-
fessionen, har eeg derpaa arbeidet, som
Svend, hos adskillige Byens Bager=Mestere,
og, iblandt andet forestaaet Bager=
værket, baade hos Enken Elen Maria
Møster i 2de Aar, som af den Aller=
underdanigst hos lagde Copie Allernaa-
digst maatte erfares. Her i Byen
finder, det falder mig aldeeles Ej-muu-
ligt at nedsætte mig, som Bager=
Mester, formedelst de store, i mange
og hensiende vanende store Udgifter
og Omkostninger. Een Fiirdings
Veii her fra Byen ligger Sandwijen,
en liden Lande Byr, som i det
Breifelige er under Byens, men, i
det Verdslige under Nordhordlens
Jurisdiction. Der kunde nok
behøves een Bager. Hvis indtet
kunde der giøres med mindre
Omkostninger, end her i Byen.
Erstaaet det Allernaadigst tillades
mig, der at nedsætte mig, som
Bager, kunde eeg og mine derved
have Leve=brød, Sandwigens Ind-
byggere befries for, at hente de-
res Brød fra Bergen, og det,
uden at Byens Bagere, som eg
trænger til denne liden Con-
tinuation, Hvorved eeg dog kunde
leve, derved formeener dem.
Det er og derfore, eeg nedfalder

for Deris Kongelig Majestæts Naade-Throne
med allerunderdanigst Bön, at mig Aller-
naadigst maatte tillades, mig i be-
rörte Sandwigen, som Bager at
nedsætte. Jeg henlever i aller-
underdanigst Soumission til yderste
Haandedræt, med liv og blod

Stormægtigste
Allernaadigste Konge og Herre
Deris Kongelig Majestæts
Allerringeste Arve
undersaat
Anders Olsen.

Bergen i Norge den 10de Janua: Aar 1764.

Allerunderdanigst forfattet
af C. Broch.

Hans Kongelig Majestæt vil Allernaa-
digst at Hr. Stiftamtmand Cicignon
med förderligst herom indsender sin
Allerunderdanigste Erklæring, til
videre Resolution, og, om opfoed
sker, da Sagen at indberette.
Cancelliet den 30te Januarj 1764.

C. Scholl.

Bagerlaugets Oldermand Diderich
Gleedings og Bisiddere fore-
stillede imod forbemelte
allerunderdanigste Suppli-
que, til Bagerlaugets Pa-
tron Herr Cancellie Raad
og Resident Ferdinant
Anthon de Fine, insinue-
ret, er af fölgende formaal:

[illegible] som Cancellie Raad og Residentz de Fine [illegible] —

Velædle og Velbyrdige
Herr Cancellie Raad og Præsident
Ferdinant Anthon de Fine,
Høy-Gunstige Patron!

Eftersom Bager Svenden Anders Olsens aller-underdanigste Ansøgning af dato den 4de Januarij sidstleden, om allernaadigst at nyde Frihed, som Bager at nedsætte sig i Sandwigen her ved Byen, nemlig mindre end een halv-Fierdings-vej beliggende, for der at opsætte sig een Bager-Ovn, og samme Steds bage Brød for Sandvigs Indbyggere, at sælge og faal-holde, under prætext, deels for sig og sine at oppinde Leve-brødet, og deels beskiæ benævnte Sandwigs Indbyggere for at hendte deris Brød fra Bergens Byes Priviligerede Bagere, med videre, som samme Supplique viser befattet, Allernaadigst er op-kommen til Erklæring i Udastand; Vi, paa egne og samtlige Bager-Laugets Vegne, ey nok som allerunderdanigst takke for saadan Høy Kongelig Naade, at indtil Allernaadigst Kiendelse er vorden Resolveret, førend den reene og sande Beskaffenhed imod formelte Ansøgning, aller-underdanigst kunde forestilles: og derhos kunde vi samtlige Bager-Laug ydmygst taxskyldig for den af deris Velbyrdighed, som Laugets Gunstige Patron, om meere bemelte Allerunderdanigste Ansøgning givne Communication.

I saadan Os forundt anledning skullen Vi, paa samtlige Bager-Laugets Vegne, Allerunderdanigst forestille følgende:

1mo Naar Concipisten og saameget mindre

Supplicanten og rettelig vore underrettet og
kyndigt, om Bager-Laugets her i Byen aller-
naadigst forundte og Confirmerede Privile-
gier af dato 18de Aprilis 1747, som den næst
paafølgende 13de Novembris Aaret derefter
inden Raadstue-Retten allerunderdanigst er
vorden publiceret: Og vi have det Saa-
dannen, hvorledes og hvorvidt Bager-Laugets
allernaadigst forundte Articler de dato
23 Junij 1683, af Supplicanten og hans
Concipist er falden temmelig i Glemme: Men
Bager-Lauget i almindelighed haver
sig allerunderdanigst til Høy Kongel:
Naade og Beskyttelse, Efter Erindrin-
2do: ger er det ikke den første gang, at Bager-
Lauget her i Byen, formedelst sla-
den Ansøgning, er bleven anfægtet; Men
Kongen har været fra det første som
Naadig at see paa Laugets Conservation,
uden Bagernes Fortrængsel af Byen: Og
til det Beviis om saadan Høy: Kongelig
Naade og Bestiermelse, Bliver Vi nøden
i Een og Samme Materie allerydmygst
hermed insinuerede en Vidimerede Gien-
part af Høy-lovlig Ihukommelse Kong
Friderich den Fierdes Allernaadigste Re-
script til detta Byes forrige Magistrat
af dato den 2de Februarij 1704, sub Lit:
A, Grundet paa detta Byes Bagerlaugs
allerunderdanigste Supplique af 4de Septbr
1703, efter Gienparten sub Lit: B, og
Bager-Laugets videre Ansøgning, sub
Lit: C; hvoraf in Specie Lit: A, erfares
saadan Høy Kongelig Tilliedhed og Naade,
at den da allerunderdanigst ansøgende
Supplicant, nu afgangen Abraham
Wessell, skiønt hans Sister og Kræmmer-
logi, var henliggende over Fiire Tiile
fra Bergens Byes, stiller andet hvor sig

fee, undten at Bager eller Bager Brød til
Skiemmere-Ulvend og Andre, til præjudice
Fornærmelse og Indpas for Bager-
Laugit i Bergen udi deris Borgerlige
Næring, imod deris Privilegier, og ikke
under den Straf, som for en Kongelig
Mandats Overtrædere i Loven aller-
naadigst er dicteret.

3tio: Betragtes nu, at Bager-Laugit Aller-
naadigst er vorden Souteneret i For-
mands-Tiiden, end og paa een
Distance fra Bergens Bye, over
4re Mile: Hvor meget meere
burde man i de Allerunderdanigste
vented Høy-Kongelig Allernaadigste
Protection, for det betrængte Bager-
Laug, siden [illegible] til[illegible], siden [illegible]
[illegible], [illegible] Heds-haande er saaledes
indtrenget, at Restitutionen, med
Møye om Skrid, Tid og Arbeide, for
Efter-Tiiden, formaaeligen maa
søges: (imod een saa [illegible], [illegible]
og Skiendtlig er-giort Ansøgning,)
Skieden, om Allernaadigst [illegible]
Kundgiørelse, siler Følgte mange af
Bager-Laugit, deris totale Ruin
og Undergang.

4to: Overvejes iblandt, den saare liden
Distance, til Lands og Vands i
mellem Bergens Bye og Sandvi-
gen, paa hvilket sidste Sted, de
Forstæds Bjerns Indvaanere som
deris Fæl, Fædre og Formænd to
Eyendeeler beboende, hvor til Land
Grændser End, og Ud, tryghed, fra Bergen
gen Lindtis Esten, ligesom det og med
bekiendt Sandhed for Fædre sig
forklares, at de i Sandwigen boende,
tilliger, med magelighed. og uden

besynderlig besvær, at handle deris Brød
fra Bergens Byes necessaire mere
hvor anden Fornødenhed fra Byen
naar og medens de til Byen hen
bringer, hvad fra deris Haand, land
bringes til Fieds: Og saaledes
bliver disse Gotfolk og meget incom
moderet, at handle deris Brød, fra
Byens Privilegerede Bagere.
Ertraadte det Allernaadigst komme
i Consideration, at ud i Sandwigen ved
Bergen er ingen Politie, saasom den
uden Byens Jurisdiction, og Landts
fogeten, der residerer omtrent 3/4 Miil
Veys fra Sandwigen; Da udfindes
lettelig, hvad En: [illegible] ville Endføje,
om Requirenten opnaaede sit Dessein,
ej at tale om andre Ex: lejligheder
som Byen og Bager Lauget, tog
kunde dreje Skadelig ved.
Alt dette, ville vi Allerunderd[anig]st
haabe, bliver saaledes Allernaad[ig]st
anseet, at Requirentens Ansøgning,
der ej haver iudsigt til Publicum
bestedt, men meget mere til Egen
nyttighed, aldeeles ikke kunde
Allernaadigst Approbation og Gehør.
Hvortil Vi dog ej minder Pro-
5to: Den befrygtende Ilds Farlighed, ved
den Ex: rejsende Bager Ovns og Ilssten
Byggs Anlæggelse i Sandwigen, hvor
Byens Indvaanernes Pak Huuse
og ivrigst deris Rigt bove Grundeller
og Sommer er beboende, og ere hen
sat i beliggelse, fornemmelig for
at komme Ilds Vaade, som Alle
Grundeller i Vaade at hende! Da

Mand haver tiendelig spöret af, at dette Tilflugts-Sted, nest Guds naadige Hielp, haver været det Eeniste, i de sistfarne Ulÿkelige Brand-Hændelser, der har conserveret, at ey alle Ting, for Byens Indvaanere er bleven lagt i Aske.

Alt saa haabes allerunderdanigst at dette fortrængte Bager-Laug aller-naadigst under Høy-Kongelig Protection, færdet De allerydmygst, paa Laugets Vegne, beder, med den Høygunstige Øvrighed, paa beste Maade, maatte vorde recommenderet.

Vi forbleive &c.
Diderich Giesding
Oldermand p.p.

Berg: d: 19de Martij 1764.

No: 8. Magistratens Forestilling til den Constituerede Stifts befalings-mand Herr Etats-Raad og Laugmand Welbaarne Claus Bager lÿder saaledes:

Høyædle og Welbaarne
Herr Etats-Raad og
Constitueret Stifts-
befalingsmand
Claus Bager!

Ved høystærede Skrivelse af 6te passato haver Deres Welbaarenhed forlanget Underretning af os, hvorvidt Bager-Svenden Anders Olsen maatte nyde bevilget eller ikke det, han udi sin allerunderdanigste Memorial ansøgte Frihed, at nedsætte sig udi Sandvigen, som Bager, og

og

Ved bemelte Profession, der samme-
steds at søge sit Ophold.
Til Hvilket Vi ej have
ermanglet ikke ærbødigst at
tilbage melde:
Naar Deres Welbaarenhed beha-
geligst overveier den fra Bager-
Laugt indkomne og her indsendte
Forklaring paa bemelte Sup-
plicants Ansøgning; Da vil
der af udfindes disse Tvende
Omstændigheder, Nemlig: At det Her-
tien er den Første Gang, at Bager-
Laugt her i Staden med deslige
Projecter er bleven anfægtet, ej
heller, at det i de forbigangne
Tider har feilet paa Kongelig
allernaadigste Bevillinger mod
deslige Projectanterer, der Deel-
lein, Deels af deres fattige Om-
stændigheder, og Deels formedelst
det intenderende Stæds langt bort
liggende fra Byen, har ansøgt
Allernaadigst Frihed, at opsætte
sig en Bager Gaard, tvert i-
mod de Bager-Laugt Aller-
naadigst meddeelte Articler
og sammes forundte Privilegiers
Indhold.
Til Beviis, vil Vi ikkun an-
føre, den udi Forklaringen anmelte
og nu afgangen Abraham Wes-
sels, Skietten, som da værende
Ejer af Gaarden Glaswahr, belig-
gende omtrendt 4re Miile fra

fra Byen, har i de forbigangne Tider,
erholdet med sin Allerunderdanigste
Ansøgning, om at nyde Frihed paa
bemelte hans Gaard, at bage og Brygge
for det Almindeliges Istand eller om-
kring: men, at forandret og besynder-
lig bevilget, formedelst den Forander-
melse og Skade, som Bager-Lauget
derved imod Byens Privilegier der-
ved ville lide, ikke kand tilstaaes; ifølge
af Rescripter, sub dato 9: octobris.
Hvad nu angaaer, at denne Re-
meldte Abraham Wessel, angiver, at
Stedet hvor hand vilde opsætte sin
Bager-Gaard, var over 4. Miiler
fra Byen, og derfor, formedelst
den anførte Aarsag, nyde Frihed;
Dertil maa vj tilsvare, at Bager-
Lauget, har fra meget meere Aarsag
at anholde, om Kongelig Allernaa-
digste Beskiermelse, imod Supple-
cantens Anders Olsens Forhaaben-
de Ansøgning, som ikke er betænkt, at
Stedet, hvor hand vil opsætte sin
Bager-Gaard, og allene er min-
dre end en halv Fierding-Vei,
uden for Byen og under Byens
Jurisdiction: men end og kand
een Anseelig og Stor deel [illegible]
[illegible] beviist, hvorudj den største
deel af denne Byens Indvaaneres
Livsbarg haandteerer, ja! Lemmer-
lige Kald bevare. At nu ikke
Sted, som ikke ... til Tilsengt-
Sted, for denne Byes Handlende
formeenentlig i paa Commandeur Stedt

Vaade, hvilket haver ald sin Rigtighed
i fald Supplicanten nød Frihed
at opsætte een Bager-Gaard paa
samme Stæds, det er vi forsikrede
om, at Deris Welbaarenhed self
fornuftig indseer samme, og ikke
ganske om den hos følger for Næring
udføre den største Deel ibraf.
Vi haabe derfore, at Deris Vel-
baarenhed, ved sin nærmere For-
stilling, paa sine høye Steder,
saaledes vil see denne Dag, at
hvor den efter Stads Indvaanere
eller Bager-Laugets Rettigheder
nogen Ue-sikkerhed og Skade maat-
te tilføyes, saavidt de frygtbar
Vilde blive, i fald Supplicanten
nød Fremgang, endskiønt at han
ansøger Frihed. Den os tilsendte
sendte Memorial, følger hermed
tilbage; Forøvrigt Vi, med største
Høyagtelse, har den ære at være

Høyædle og Welbaarne
Hr Etats-Raad og
Constituerede Stifts befalings-
Mand

Deris
Allerærbødigste tienere

J. A. de Fine. H. Meyer. H: Holst.
H. Olsen. Dedichen. Hoe. Forman

Bergens Raadstue
d. 22. Martij 1764.

Rigtig Copie Test.:
J. A. de Fine.

Vide Fol: 41. udi Copie Bogen under Signum #F.

Velærværdige Sr. Diderich Giessing
Oldermand for Bager-Laugit
Med Samtl: Velagtbare Laugs Brødre!

Da det i Anledning af Bager-Svenden Anders Olsens til Hans Kongl. May:tt allerunderdanigste indgivne Ansøgning, om Frihed, at nedsætte sig udi Sandwigen, som Bager, er vorden Requireret Magistratens Erklæring, hvorvidt saadant Laugit vorder ham [illegible] eller ikke; og det anseer fornødent, derom Svar at indsende, det lovlige Laugets Erklæring; saa vilde de behage, jo før jo heller dermed at indkomme, paa det den requirerede Erklæring, det forderligste kand blive indleveret paa sit vedkommende Sted. Jeg forbliver

Des Velagtbare Oldermands
med Samtl. Laugs Brødres
Tjenstvilligste Tiener
J. H. de Fine.

Bergen d. 16 Martij
1764.

No. 9.

Angaaende
Krætser-Bageren Peder Voets allerunderdanigste Ansøgning til Hans Kongelig Majt., som allernaadigst til Erklæring er ovkommen; Da er følgende Udskrifter, denne Materie vedkommende: —

1o: Magistratens Erklæring til den Constituerede Stifts-befalingsmand Herr Etatz-Raad og Lagmand Claus Bager, saa lydende;

Høyædel og Velbaarne
Hr. Etatz-Raad og
Lagmand,
samt
Constituerede Stifts-befalings-
mand Bager!

Hvad Vi, til Krætser Bager Peder Voets allerunderdanigste indgivne Ansøgning til Hans Kongl. Majt., og hvilken det har behaget Hans Høye-baarenhed, at fremsende til Vores Erklæring, kand have at svare: Det skal Vi, ligesaa kortelig, som det bør, dig indberette, udi følgende: —

Vi kand ej noksom forundre os over, hvorledes at denne Krætser Bager, har tordt være sig til, at fremkomme for Hans Kongelig Majestæts Throne, med een saadan Ansøgning, som denne; Thi Vi finde, at samme ej allene er opfyldt med de grovste og u-sandfærdigste Beskyldninger mod det samtlige Bager-Laug her paa Stædet, ja, bemeldte er ligesaa u-beviislige, som u-rigtige Tillæg over Kiøbmanden Henrich Peter

Pegelou; Men end og, at hand den Nÿtning vaar
udpaa, at have een Tÿng bevilget, hvi-
lken hand fra meget ældre heller staaende
tænkte at have Afslag paa, som det er e-
noget, der er stridende, ej alleene
mod Bagere Laugets Allernaadigst
forundte Articler, men end og mod
de Førstes Allernaadigst meddeelte
Privilegier.
For Kortelig at vise os hvorvidt
disse hans Beskyldninger ere Grundede
paa Sandhed; Da maa Vi Ærbø-
digst melde denne Omstændighed al-
leene, at Supplicanten, hverken
med Beviis eller andet beviislig-
heder, har kundet, eller er i Stand
til at gotgiøre, at hand nogen-
sinde har været Lÿer af nogen Ba-
gers Gaard: Har hand nu ikke væ-
ret Lÿer deraf: Hvor for kand hand
da sige, at være betaget en Ret-
tighed, hvilken hand aldrig har besid-
det, som alleene er dem givet, der i
følge Privilegierne har tilkiøbt sig
een saadan Priviligerit Gaard.
Det Pegelou har været Lÿer af denne
Gaard, og at formedelst over hans tven-
gende Omstændigheder har ladet ham
beboe sin Gaard, for at drive Bager
Haandtværket til sig og sinde Ophold
og Underholdning; Det er os med
Fuldkommen Vished bevidst: Men
det kommer aldeeles ikke overeens
med Sandhed, naar hand udi sin aller
underdanigste Memorial siger, at
uagtet hand tilbød Pegelou lige saa
fuldkommen Valüta, som Bager Brandt

u

Saa kom dog dette hans Tilbud ej i mindste
Consideration; ikke kand meget mere
gotgiøres, at hand selv, formedelst
sine fattige Omstændigheder, maatte
fraflige sig Kiøbet, ja! selv, forme-
delst sin sette Opførsel, var Aarsage
til, at Herren maatte gribe til den
nødvendighed, at udsige ham af Gaarden.
Hvor lidet at hand nu, foruden
at besiddes eet saadant Ejendom, som
Privilegierne foreskriver, har kundet
bleven antagen og indskreven, som
Interessent inden Lauget, ikke er een Om-
gang, som er skeet for Os, og hvorom
Laugs-Protocollen indtet meldes:
Man, ikke er troeligt at hand kunde
Skiin og foregivende, om at hand til-
kiøbt sig een Bager-Gaard, er bleven
indskreven udi Laugs-Protocollen
som Interessent-Bager, Fjeldes Omgang,
da den skeede, er bleven lagt for
Dagen og hand tillige med Gaar-
dens bortsælgelse, er bleven bedraget
eet Skin af sin formeentlige Rettighed,
har givet Anledning til, at hand af
Bager-Lauget er bleven udsat, indtil
hand kunde blive i Stand, ved for-
faldende Vacance, at tilkiøbe sig
een Privilegeret Gaard: Og hvad
hand til Settning allerunderdanigst
ansøger om, nemlig: at maatte
tilladdes at opsette een Bager-
Gaard her i Byen, paa eet beleiligt
Stæd, enten for hans Livs-tiid, eller
indtil hand eet Vacant Stæd kunde
tilkiøbe sig. Da kand Vi og endeel
see, end at ikke er noget, hvorved og
allerene de samtlige Laugs-Interessenter

Bagere, eller staaer een betydelig former-
meste, men end og, hvorved det Bager-
Lauget Allernaadigst meddeelte Privi-
legier, eller labe deris fornøden kraft,
Thi udi den 1te Artic: af de Aller-
høyst bemelte Privilegier, sigis ud-
trykkelig:
„det Bager-Lauget herefter til sit
„Tal af 24re Bagere og Bager-
„huuse stedse fastsettes, at ingen
„udi deris Stæd maa antages,
„indtil de i Live værende Bagere
„bliver 24re, saa store og smaae
„i Tallet.
Samt in Prologo giøres den bevægende
Grund tilkiende, hvorfor disse
Privilegier ere Bager-Lauget Al-
lernaadigst meddeelte, nemlig:
„Paa det Laugets efterkommere og,
„som i forrige Tider, skulle
„kunde afgang og Præjudice udi
„deris Ophold og Subsistence, for-
„medelst de mange Fuskere, som
„sig paa denne Profession vilde
„nedsette.
Ved disse af os anførte Grunde, haabe
vi da, at have tilstrækkelig viist, og
allene, hvor uldeeles Er befoyet, at
denne Efterstr. Bager Voet har været
tilforn, udi sin Allerunderdanigst Memo-
rial vore Bager-Lauget anførte U-
rigtige Beskyldninger, men end og, hvor
Uoverdendes det eller være, mod Aller-
høyst bemelte Privilegier og denne Byes
Øvrighed i paa Commande Tilstæde,
i stæd, at hans Hensigt blev frammet
og den af ham ansøgte Frihed bevilget.

Vi indstillere alt dette til Deris Velbaarenheds Overveyelse og haaber, at De, ved nærmere Overveyelse og Erkiendelse herom, paa Sine med Commandeurs högre Stæder, saaledes sette Sagen i sit rette Lys, at dette Langes gamle Rettigheder, sterckere henrettes, som tilforn kunde eller ved andret være bestandet, og, at hemm ingen Fornærmelse, endten ved hemme Supplique allerandre Ligere Vindedes, Tilladeliger Hensigter maatte tilföyes. Den os tilsendte Memorial fölger herved tilbage, hvorneste Vi har den Ære med störste Höyagtelse, at være

Höyedle og Velbaarne
Herr Etatsraad og Lagmands
ærbödige Tienere

F: A: de Fine. J: Meyer. J: Holst.
M: Olsen. N: C: Dedichen. H: Hoe. J: Forman.

Bergens Raadstue d: 15de Martij 1704.

Rigtig Copie, under staaer
F: A: de Fine.

2do No: 10 Forbemeldte Lauget ved Bagere Peter Veets Skriftlige Forestillelse til Bager-Lauget Patron Herr Cancellie-Raad og President de Fine, lyder saaledes:

Höyædle og Velbyrdige
Herr högstærede
Hr: Cancellie Raad og President
Ferdinant Anthon de Fine,
höjrespective Patron for Bager-Lauget her i Staden!

Udi Gaar Dags efter middag, mod Aftenen

Blev eig ved Laugs-budet tilsagt fra Deris
Welbyrdighed, at Compareere i Bager-
Laugs-Samling, denne Dags Efter-mid-
dag precise klokken 2 Slæt, og ved
efterspørsel, omsider fik vide
af bemelte Bud, at denne Laugs Sam-
ling, skulle fornemmelig holdes, fordi
ey jeg ikke bagt og Vægt Brød; Til hvil-
ken berørte Laugs Samling, jeg ingen-
lunde veed, at have givet mindste
anledning, ved den Stund, jeg baade har
vundet mit Borgerskab, som Mester i
Bager-Lauget her i Byen og derpaa
bleven forundet, som lige fremmer Rettighed
og Frihed, som de øvrige Mestere og
mine Laugs-Brødre i berørte Bager-
Laug, følgelig det mig derpaa Lovlig
meddeelte Borger-Brev in Originali
ved [illegible] undet, som følger:

Nº 16624.

Nº 20. Tertius: 24 Skilling

1756.

Haardman. Harboe

Præsident, Borgemestere og Raad udi Bergen.

Giøre Witterligt, at som den Agtbare
„og Welfornemme Mand Peter Voet
„Føed her i Bergen, og sig nu op-
„holder, haver den 21de October
„1756 vundet sit Borgerskab, og
„ladet sig antegne for Mester,
„Bager, hvorved hand sig vil ernære;
„Saa og derhos her, paa Bergens
„Raadstue aflagt hans Allerunder-
„danigste Troeskabs Eed til Deres
„Kongelig Majestæt, vores Aller-
„naadigste Arve Konge og Herre,
„og hans Kongelig Majestæts Arvinger

deres Successores i Regieringen, og
"lovlig og lovligt Magistraten, som
"hin Lov satte Øvrighed, med vedbørlig
"Høyhed, saaat declareret, ligeledes
"haver indgivet Revers, at hand inden
"i de Første Tolv Aar, fra Dato af,
"skal og vil til Borgerskab, hvor i
"hand nyder den Frihed, som den aller-
"naadigste Forordning af 16de De-
"cember 1707, hannem i saa Maade
"allernaadigst forunder; da er Den,
"som benævnte Peter Voet, saaledes
"er worden antagen ebeaudts hans
"Byes Borgerskabs Tall, til at nyde
"og bruge all Borgerlig Ret og
"Frihed, lige med andre deres
"Byes Borgere og Bygere: Dog
"worder hannem [illegible] Borger-Ret,
"under [illegible] Straf og Kongl.
"Maj:ts Naade [illegible],
"[illegible]

Bergens [illegible] ut supra

(L.S.) A. Geelmuyden.

Jeg følgelig er ikke mod som troelig, at Laugs-
Brødrene, med Oldermand i [illegible]
Laug, som mine Formænd og
[illegible] Forfædre, har været ophav
til denne den [illegible] Laugs Sam-
ling i [illegible], da jeg
dog [illegible] fast [illegible]
[illegible] om hvad mig angaae-
nde, og denne [illegible] Samling i [illegible]
gat, skal foretages, uden at jeg i
Forveyen har maattet supponere,
at Oldermanden og [illegible]
Laugs-Brødre, af Combineerte Kraft
[illegible] at sin Forevnyg[illegible]
Supplique af 17de Januarii h. a. aller-
underdanigste [illegible] Høy Kongelig aller-
naadigste Bevilling, [illegible] med Første

Allerunderdanigst formandte, Allernaadigst
at blive mig meddeelt og accorderet, saa og
at beskytte Laugs-Oldermand og de övrige
mine Laugs-Brödre tilligemed, under for-
meldte Laugs Samling, tentere, at for
mig udelukket fra min Bager Brug
og Næring i Byen, naar betragtes
som jeg til Deris Velbyrdigheds Höy-Gun-
stige og Retsindig Overveyelse ydmygst
maa indstille, Nemlig:

1mo At Formelte Bager-Laugs in Ao. 1756
værende Oldermand og ældste Bager
frivillig og uden Tvungen har den 21de
October e: a. baade tilladt mig, at
giöre mit Mester-Stykke i Bager-
Lauget; Item, Samme mit Mester-
Stykke, for et, paa lovlig og Gyldig
i alle Maader antaget, og derpaa
til Borgerskabs erhvervelse og Un-
dergivning, som Mester Bager at
erhverve mig, fremstillede mig
paa Bergens Raadstue for Magi-
straten, der Confirmerede mig, som
Mester-Bager, med Tilladelse, at jeg
bör og maa nyde og bruge all Borger-
lig Ret og Frihed, lige med andre
mine Byes Borgere og Bagere, hvil-
ket for anstaaende mig meddeelte
Authentique Borger-Brev noksom
udtrykkelig indbefatter; hvorfore
jeg saa meget mere er berettiget,
baade at bage og sælge Bröd, lige
med andre, mine Byes Mester-
Bagere. —

2do At Hvorden formeldte Oldermand
eller mine övrige Laugs-Brödre, ikke
kand vere lyde mig i mindste, at have
bagaart, enten i Vigt noget paa
mit forarbeidede Bröd for Höy Priis

Dommer, med den derpaa sadte behørige
Taxt.

3tio At det Forhaabentlig er og bliver icke mindste
Herr Laugs Patron, ud Bager Laugets
Oldermand og övrige meere Interesserede
i Bager Lauget etc. ved Dommerende den
Controverse imellem mig og Kiøbmanden
Sr. Pegelou har [illegible] sig, for den ringe
Tinge Dag, af ingen betydenhed.

4to At omendskiönt mit Forhold i mit
Bager brug og Næring haver været i de
Syv Aars Tiid og er behindret af
baade Bager Lauget, saa og Under
Dommer har hensiddet saaledes, at
jeg ikke for bürde condemneres, uden
at undergaae Straf, bøder, eller miste
min Interesserede Bager Frihed og Ret:
Saa paa dog alligevel Bager Lauget icke
det Competente Forum, hvor saadan
Casu bör undersøges og paadømmes
efter [illegible] Indhold af Politie In-
struxens 13de og 14de Poster, dateret
Christiansborgs Slot i Kiøbenhavn
den 9de December 1746.

Saa maa jeg her af forhaabentlig
følge, at jeg [illegible] til forbröder
min Lovbydelig Legitimation med Au-
thentique Borger Brev, etc. imodtaget
er berettiget til at excercere min
Bager Profession, og [illegible], [illegible]
Interesserede Bager mig fornødne
ringere.

Formedelst forberörte [illegible] Casus
med förrende Sagens beskaffenhed, [illegible]
efter min [illegible] foregribelig Allerunder-
danigste Erindring og Underdommer ved
Lauget, uden at undersøges, behandles
eller paadømmes, og heller extenderes
videre, efter det, som Lauget her i
Bergen i almindelighed har udgangne
Kongelig Allernaadigste Rescript, og

Ja meget mere besynderlig Oldermands excipere
mig fra mindste med mig at foretage eller
anden behandling eller Decision i denne
Laugs-Samling, med hvilket tillige føyes
de kraftigste Protest og Paastand, at
Oldermanden med øvrige mine Laugs
Brødre i Bager-Lauget, med deres
mod mig ind stedte og hidtil udøvede
mindre Lov-nyttige end Lov-stridige
Føringer, der alene hensigter til Lov-
fornøden widtløftighed og min
totale ruin og undergang, in totum
fra Lauget og dets Samling i Dag
worder afwiist, og at mig derimod
gives Regress til Satisfactions indtale
hos dennem for tilføyet u-billig Tort
Tids forsømmelse og Penge udgifter,
hvilket under reservation af min
Lovlige Ret og widere Forsvar i For-
nøden Tilfælde, hermed een Lov-med-
foelig og Beskeedelig Kiendelse og Eragt-
ning submitteres af

Bergen,
Ao 1764, d: 12te April.

Ydmygste tiener
Peter Voet.

Efter Sr Peter Voets forestil-
lelse og begiering, forfattet
ydmygst af
E. Rüdman.

Extr: G: H: H. Den Constituerede Stifts befalings
Mand Hr. Etats-Raad Baar
og Laugmand Welbaarne Claus
Hagerup derudinden giver Reso-
lution efter, som følger:

Resolution.

Vel paastaar Klageren Voet, at den
ved ham producerede og inden Bager-
Lauget faldne Decision af 10de hujus

Har været hannem til Præjudice: men tilstaaer derhos, at hafve bagt og solgt Brød, endskiønt hand ikke er Eyer af nogen Priviligeret Bager-Gaard, hvilken Beskyldning ikke aldeeles indtet passer sig paa sit paafølgende Argument. Ligesaa befindes, at benævnte Voet, ey alleene, under 11te Decembr: a: p:, inden Bager Lauget er bleven advaret om, at undtholde sig fra berørte Profession, saa længe hand derti ey vaar berettiget i Mangel af een Priviligeret Bager-Gaard, alt efter det benævnte Laugs Allernaadigst forundte Articlers Tilhold: Men efter sig advarsel eragtet, har understaaet sig i saadan Ulovlig Fornærmelse, mod mere benævnte Laug at vedbleive. Efter hvilke Omstændigheder, den over Bager=sven Peter Voet ergangne Amts Pationens Decision hermed i Alt og Alle vorder Confirmeret.

Bergen den 22de Maj 1764.

C: Bager.

Copiens Rigtighed, testerer som p.t. Fuldmægtig

J: Steef.

56

Welædle og Welbyrdige
Herr Cancellie Raad og
President
Ferdinant Anthon de Fene!
Höy Gunstige Patron!

(81) Den 15de Articull udi Höy Kongelig Forordning for Bager Lauget af dato 23 Junij 1683, befaler Allernaadigst, at den Bager som sidst i Lauget indkommer, skal efter Oldermandens Sigelse, under Aller naadigst dicterende Straf, betiene og forrette Kongens, Byens og Laugets Ærinder, indtil een anden i hans Sted ind kommer. Nu er det saa, at sidste Bageren Andreas Stüwitz, som nyeligen haver tilkiøbt sig Axell Schwartzkopfs Eiendom og Bagerset, og derpaa under Raadstue Retten anviist sit sidste Skiøde til opfunden Approbation, bleven den yngste Sidste i Lauget; dernæst henstaaende til hans omstændigheder, hvor man hidindtil ikke kundet indskrive ham i Lauget til de Ærinder, som paaligger den sidst i Lauget indkommende Sidste at effectuere. Imidlertiid skuller jeg uforgribelig formeene at det indtil tilkommer Sidste den Bageren Herman Henrich Meyer som næst Stüitz er den yngste, saa samme Ærinder at forrette, indtil hand bequemmeligst [illegible], med Stüwitzes Person kand forcorrigeres;

Thi beder jeg, som pro Tempore Bager Laugets Oldermand, saa indstændig som allerydmygst, for at faae kommunicering, at Deris Welbyrdighed, som Laugets Høy

Gunstige Patron, skiöttey willer de Hoved-
benaunte Herman Henrich Meyer
befindes at fylleste giøre hans For-
langet uafvortende Pligt, indtil den
sidste udbyden Summen ikke fra Formaar
at undlerdige. Jeg forbliver med all
uforanderlig estime

Titul

allerydmygste tiener
Diderich Giedding.

Bergen den 27de
Aprilis – 1764.

Til
Welbemeldte Laugets Patron
Hr. Cancellie Raad og Præ-
sident de Fine, af næst
forgaaende 10de Aprilis
1764. — Titul.

Da Bager-Svenden Andreas Stuwitz
Lit. A. for mig som Bager-Laugets Oldermand
med Bisiddere haver anviist hans
at Enkefrue Bogeren Axel Schwartz
Koffs medarvede Hiörde paa bemelte
Schwartzkoffs anbudne Enke Gien-
dom og Priviligeret Bager-Huus,
alt efter den Tilsæltning, som in-
den Bager-Laugets Forsamling den
9de Martij sidstleden, udi Præses Ske-
værdigheds nærværelse, som Laugets
Gunstige Patron blev afhandlet. Og
bemeldte Andreas Stuwitz intende-
rer, nu anstaaende Torsdag den
12te Aprilis, hans Mesterstykke,
efter det Bager-Laugets Artikler,
dets forundte Privilegier, uden
Stadsfysici Retten til approbation
allerydmygst at anviise: Saa haver
Bager Lauget i forbemeldte Stuwitz
Formands Dessein, og hvor udi det
beslutteder hids imellem Sr. Schwartzkoff

og Hannem alderles indtet at indvende:
Men allene af Deris Welbyrdighed ære-
bede den bevaagenhed, at ligesom
Deris Welædelbyrdighed forhen med
megen Kiærlighed, har villet [illegible]
Laugets Forretninger, saadan Deris
Welædelbyrdigheds Godhed, frem og
frem, til Laugets Conservation maatte
vedvare, ligesom Lauget i almin-
delighed nu haver sig udi Deris Wel-
byrdigheds Patrocinio x recommenderet, og ere
alle mine Dage, med største Sub-
mission attraaer at være

Titul

allerydmygste Tiener
Diderich Gielding

No: 12.
Cit: C.

Jeg underskrefne, haver kiøbt Sr
Hans Winthers iboende Privile-
gerede Bager huus, ligesom det
staaer og forefindes, med alt
hvis Nagle fast er; og skal følge alle
til Bager-huusets Materialier
af hvad Navn, samme kand nev-
nes med videre: Hvorfor Sam-
me min Wen Monsieur Mag-
nus Andreas Lanckenow skal
betale den Summa - 1350 Rdr
skriver Tretten hundrede og fem-
tie Rigsdaler. Hvorimod Sælge-
ren Kiøber huuset fri for alle
slags Hæftelser. Tiltrædelsen skal
Dag - ugen efter dato. Til den
Tiid, staaer det for Sælgerens Regning i
[illegible], naar de [illegible] ere omme, og
[illegible] Kiøbs forlig ere. [illegible]

skal betalingen af Kiøberen skee, og siden
fra hans Regning og Risico staae. –
Skulle Kiøberen, eller hans Under-
Grunde Maalings Correctering, end
Sælgeren haver: Da af samme Selv-
kostes, Arrigeret til Skiødet be-
skre Kiøberen. At saaledes er sluttet,
lat, Testerer

Sælgeren = Ole Tunesen.
Som Sælgere = Hans Günther.
Som Kiøber = Magnus Andreas
Lanckenvurre.

Bergen d. 26. Junii
1764.

No. 13.

Welædle og Velbyrdige
Hr. Cancellie-Raad og
President
Ferdinant Anthon de Fine,
Høy-Gunstige Patron!

Omendskiønt den Resolution, som Høyædle Constituerede Stifts befalingsmand Herr Etatz-Raad og Laugmand Claus Bager haver af-faldet, hvorudi den Bager Lauget tilføyede Fornærmelse af Interessenten Bageren Peter Voet, at undtage sig fra, baade at bage Brød og samme under sig Salg eller andet, Bager-Lauget til Præjudice og Skade-vær, at Sælge og Fal-holde, og alletider det samtlige Bager-Laugs-Interessere, men end og Bager Svendene til fuldkommen efterretning, er bekiendt; Saa fand dog der brødt imod Bager-Lauget i almindelig fra og særdeles Lau-anfægtet i Lige og samme Tilfælde af Bager-Svenden Jochum Rodwadell, som haver understaaet sig Grov Rug-Billings Brød at bage og samme at Sælge og ud-prange: Derudover er det, at jeg, som pro Tempore Bager-Laugets Oldermand, til hærværende Samling, paa Laugets Vegne og til dets Conservation, skulde, for opportunere bed ey, tik i sagen uforandrelig ind-sælden, saa ey løslig, som aldeeles eenfoldigt foretagen Indgreb og Mis-handling, Bager-Lauget udi dets Ævle og Nærring til yderste Ruin og Undergang, haver ladet indvarsle be-meldte Bager-Svend Jochum Rod-wadell for Deres Velbyrdighed og sam-tlige Laug, at Compareere, for indkrævte hans Forvoldte Udført Indpas og for-nemelse, og altsaa til Correction, ligesaa og tillige fortiende at straffes, ved-børligen at undgiælde; Men end og

fornemme og anhöre om samme Hans til-
tagen dristige Giærning, baade og tilligemed
med hans Bagerie Brød, for det först de
indstaldte Birche Gunders Datter og
Maren Halling, deris Fortæring og ud-
spisende, om mere Benevnte Bager-
Svend Jochum Rodwedels foretagne
Adfærd, med Bager-Bröds indsegning
med Videre som vilde indfalde, at op-
gifte denne Bager-Svends Forgribelse
imod Bager-Laugets Allernaadigst
forundte Privilegier og Articler, alt
til foröget Efterhandlinger til Strek,
tillige Oplysning, og Forbundigenden yd-
mygst imploreres om Deris Welbyr-
dighedz Høi Gunstige Hen [illegible]
Assistence, under hvilken tillige sub-
mitteres, at mig, saa Laugets [illegible]
maatte tages reserveret, hvad videre
kunde eragtes fornöden til Laugets
Tarv og Bestemmelse i denne Sag fal-
de, ydmygst at forestille. Jeg
lever med u-afleadelig estime og
Hörsomhed

Welædle og Welbyrdige
Herr
Gunstige Patron
Deris
ydmygste tiener
Diderich Giedding.

Bergen den 10de December
1764.

No. 14. Forbenefnte Jochum Rodwedells
Replique for til Cyder svaerdes:

Welædle og Welbyrdige
Hr: Cancellie-Raad og Præsident
Höy Gunstige Patron!
Ved den af Oldermanden for Bager-
Lauget S: Diderich Giedding, til Deris
Welbyrdighed indgivne Klage af 10de:

hüüs, beviiser jeg paa det kraftigste, beskyldt for
at skal have understaaet mig, at bage Groove
Tolv-Skillings Brød, og ligesom at have
Overtog ud-praanget; Og, for at over-
beviise mig dette mere fromm, ind-
kalder jeg Birthe Gunders-datter og
Karen Halling; Hvem da forrettede disse
eller nogen anden, skal kunde over-
beviise mig om, at jeg har bagt og solgt
noget — 12 Skillings Brød; Saa negter
jeg gandske og aldeeles hvad Oldermand,
her saa u-sandfærdig har forebragt Hans
Velædelhed, om mig: Men, at jeg nogle
faae gange, af med-lidenhed over mine
Brødres og Familiers Kummer-fulde
omstændigheder, har overladt dem lidt
af det Brød, som jeg for S:r Von Keeren
til min egen hüus holdning og fornød-
enhed har ladet bage, det tilstaaer jeg
saaledes, som det af min hüüstrue,
inden Lauget er tilstaaet og declareret
uden, at jeg enddog extra nogen udreg-
ning har kundet faaet hvad det egent-
lig har kostet mig selv; Og som jeg
fornøjet ogsaa forgivelig formeener
at det ikke af nogen Retfærdig skal
kunde blive anseet for, at jeg haver
giort det Respective Bager-Laug
nogen Indgreb og Fornærmelse udi
deris Næring og Brug, med at have
understøttet og hielpet een trængende
Broder, med eet hüüs-bagt Brød
for det, samme det har kostet mig
selv; Saa haaber og fornøjet
paastaaer jeg, med Deris Velædle
Decision, at jeg maa, for Bager-
Laugets Tiltale fremdeeles, al-
deeles frifindes, udi hvilken
Tillid jeg levere med dend

Høyste Hengivenhed

Høyædle og Velbyrdige
Herr Cancellie Raad og President
Høygunstige Patrons
ydmygste Tienere
Jochim Adam Rowedell.

Bergen den 10de December
1764.

Velædle og Velbyrdige
Hr. Cancellie-Raad og Præsident,
Gunstige Patron!

Efterdi det er Herren vitterligt, at Bager-Svenden Jens Sörensen Wendelboe, som, fra sin förste Lære af Bager Professionen haver staaet i Tieniste hos [illegible] Bag-ten, nu afdøde Jochum Nielsen, og til sidst, hans efterladte Enke Madame Jannike Nielsens, nyeligen haver været bemeldte Kiöber til Enkens Eiendom og Bager brug, [illegible], at hand ibemeldte til [illegible], som [illegible] Bager Eiendommet og dette Bager-brug, at tage i Possession; Saa relaterer ydmygst følgende:

Det tilstaaes gierne, at dette Eiendom, ved den, i Martz 1744, den 21de Septembris passerede Skifte Forretning, over alle Enkens Bager Gaarde, er ansaaet til [illegible] Bager-huus-Boelig og-Gaard, dog med visse Conditioner, som nu efter Enken og Arvinger, [illegible], formedelst den [illegible] Overgangen [illegible], og formedelst [illegible] staae være udkommen [illegible] Höy Kongelig Rescript, der Allernaadigst ni have approberet og befalet, hvorledes med alle disse [illegible] af [illegible] Bager-[illegible] Indretninger og Bygning skulle forholdes: Da hin samme Allernaadigste Rescript findes iblandt Bager-Laugets Documenter; Formodende Vi, paa samtlige Bager-Laugets Vegne, allerydmygst vil have recommenderet Deres Velbyrdighed, höy-Gunstigst at for os assistere med:

Ellers Vi erindre; da [illegible] erfarer at de, Salig Jochum Nielsen forsagde Conditioner, udi Skiftet [illegible]

Forretningen, at den Veir-Grund, som
af Sal. Jochum Nielsen skulle været
[illegible] lagt, saa af Madame Sal: For-
mans Arvinger til Gange er indhæg-
net, ligesom og Gangen der, af Sal.
Jochum Nielsen skulle have været
lige, tillige af dem er til plan-
tet, saa at Sal. Jochum Nielsens
Bager-Huus af Salig Mad: Formans
Arvinger, og tilstaaes mindste Deel
undtet i Gangen eller og den Veir-
Grund; Saa giver det os Anled-
ning, at troe den, at endskiønt
Sal: Jochum Nielsens Huus og Grund
for Eftertiden bør og kand, for-
staaende til saadanne [illegible]
[illegible], som noget Priviligeret Bager
Huus: Og, da Vi nu noget er kom-
men i Erfaring, at benævnte Bager-
Svend Jens Sørensen Wendelboe, al-
lerunderdanigst skal have ansøgt Deris
Kongl: Maj:t Naade til dette sit tilkiøbte
Bager-Huus og brug, allernaadigst
fastsat, hvilket mand allerunderdanigst
forhaaber, at saadan Ansøgning her
vil opkomme til Erklæring: Saa
beder Vi og, at Deres Welbyrdighed, af
sædvanlig Gunst og bevaagenhed, tiller
fare dette i Erindring, saafremt An-
søgningen her skulle opkomme til
Erklæring, at og i Bager-Laugets Fa-
veur [illegible] være recommenderet, ligesom
Vi øvrigens allerydmygst indstille, om
Deris Welbyrdighed skulle troe fornøden,
os i denne Affaire og Tilfælde, at
være hørt [illegible] Deris Magistrate
nærværende til videre deliberation
førend, som andet [illegible] paaliggende.

Vi forbliver
Bergen d. 12.te April 1765.

Vor Oldermand Chr: Fischer.
Vor Bisidder Chr. Detloff.
Hans Klenau Martens

Til Hr. Cancellie Raad og
Præsident de Fine
af 16de Aprilis 1765.

Titul

Det er for Os bleven kundbar, at Bager Svends Jens Sørensen Wendelboes Allerunderdanigste Ansøgning, om at possidere afgangne [illegible] Bager Jochum Nielsens eyende Huus og Bager Værk med samme Grunden, som bemeldte afdøde Jochum Nielsens Enke, til denne Bager Svend Jens Wendelboe, saa som solgt og afhændt, til Erholdelse allernaadigst for saa være optaaende: Og det samtlige Bager Laug aldeeles er ubekiendt paa hvad Fundamenta eller Grund maatte have bygget denne sin allerunderdanigste Ansøgning: Saa beder vi, paa egne og samtlige Bager Laugets vegne, at Deres Velbyrdigheder Gunstigst ville see derhen, og maaske det saaledes: At, førend den Høy Gunstige Magistrat foretager sig Allernaadigste deferende Erklæring at affatte og fra Deres Haand maatte udstædes, Bager Lauget Gunstigst maatte Communiceres Ansøgningen fra Solicitanten enten in Original eller Copia, for dette, at de Højgunstige Herrer Magistraten, allerhelst maatte at kaare indvolveret og insinueret det fornødne, [illegible], til Solicitantens Ansøgnings Tilbagedrivelse efter Opslag, saafremt som nu forventet [illegible] fra af Solicitantens Ansøgning maatte tages og forbeholdes. Vi haabe, at ligesom Deres Velbyrdigheder hidindtil baaret haft det Bager Laugets Velfærd i Agt, de Deres Regiering, Deres Overbeviis i denne en indfaldende Controverse og Tilfælde, paa vore Bager Laugets [illegible] Maintain og Conservation. Vi forbliver [illegible]

Som Oldermand Chr. Rieschel
Som Bager Laugets Bisidder
paa egne og samtl. Laugets vegne
Christian Detloff junior.

Bergen
d: 16 Aprilis
1765.

Skrive,
Angaaende forskrevne Bager Svend Jens
Sørensen Wendelboe, bliver
efterfølgende, Saml:

P. M. #

Velfornemme
Bager-Laugs Oldermand og
Bisiddere!

Hvad Forestillelse og Ansøgning Bager-Svenden Jens Wendelboe til Hans Excellence Hr: Geheime-Raad og Stiftsbefalingsmand von Cicignon er indgaaende, det maatte De god behage at see af indlagte.

Det er og vore Formeening, De behage at meddeele Os Deres Erklæring, med Memorialet tilbage sendes, i hvem forbliver

Velfornemme
Oldermand og Bisidderes
tienstberedvillige
tienere

F: H: de Fries. H. Meyer. H. Holst. H. H. Forman
A: C: Dedichen. H. von Geelmuyden. H. Toe. H. H. Forman

Bergens Raadstue
den 14de Octobr
1765.

Indvendes [illegible] Jens Sørensen Wendelboes Memorial til Hans Excellence Hr Geheimeraad og Stiftbefalingsmand von Cicignon var af følgende Indhold.

Deris Excellence
Høyvelbaaren
Hr. Geheimeraad og Stiftsbefalings-mand von Cicignon

Naadige og Høybydende Herre!

Jeg har, som een Wellært Svend i Bager-Lauget [illegible] gange, [illegible] mig hos Bager-[illegible], [illegible] at blive, som [illegible] Laugets [illegible]. Men, [illegible] er til denne Tiid, bleven mig nægtet.

Den Bager-[illegible] mig [illegible], er

Efter den, Sub dato 11 Septbr 1744 holdte For-
retning, anseet, som Priviligeret, hvilket
Naadigst maatte erfares af med følgende
Bilag, Sub Litera A. i hvilket haab at
og anseet skulle nyde, haver min Fader
Sal. Jochum Nielsens, med
Skiöde af 14de Februarii 1705, som
hoes ud Bilaget sub Lit: C. i Erindre-
lige, Skiödet ang. berörte Bager-Gaard,
paa de Conditioner, som af berörte
Vidimerede Copie, Naadigst maatte ses.
Jeg haver været Bager-
Svend, fra Aaret 1750 hvilket at got-
giöres med Bilaget Lit: B. Jeg
at ermeldte min tilkiöbte Bager-Gaard,
før nærværende Tiid er i Brug, har
Stand, og ingen Skader hazard, me
ikke andre, en nærværende Bager-Gaarde
under Tilsyn, beviises med Bilaget
Litera D. Af forommeldte
maatte da Naadigst erfares: at
min tilkiöbte Bager-Gaard, er
iblandt de 24re [illegible] Byens
Priviligerede. At Byens Bager-
Laugets Allernaadigste forundte
Laugs Articler, er ikke for andre
Bager Svenne, der nu i nogle Aar
har lærdt [illegible] [illegible] ere
tilladt til at blive Mester.
Ligesaa og, at min tilkiöbte
Bager Gaard, staar paa Nordre Side
[illegible] af Strand-Gaden, som efter
Allernaadigst Rescript af 2 [illegible]
April 1737, maa, ved min Fader
Dödelige Afgang, som den er Werd
afgaar. Men, da jeg nu [illegible] haver
Werk, ved Bager Professionen, og min
Timmelig [illegible] [illegible] frygteligen
hölde(s), om jeg ikke kunde [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~, med at blive Mester

Bager: Saa, da jeg efter allerunderdan-
nigst Bevilgt, ikke bør brydes mig, af min
tilkiøbte Bager Gaard, siden ikke staar
paa andre Steder: Saa, for Brød at
finde, ville meere, end billigt, andtes
paa den begyndte Grund, hvor de
Steder her i Byen, formedelst Skade
at opbygge og, efter höyst benævnt
Rescript indrettet Bager Gaard,
være og, at tilkiøbe mig og af den
[illegible] Priviligerede Bager Gaarde.
Thi tager jeg [illegible] allerunderdan-
nigst og ydmygst implorere og bede
at jeg, i betragtning af foranførte
Omstændigheder, som alle befindes
med Sandhed overeensstemmende
med Deres Excellences Höyst formaa-
ende Foranstaltning, i anledning af
Rescriptet, dateret 25 Febr. 1743,
maatte forskaanes til [illegible] med an-
liggende, at ingen fleere Bager
at blive, ~~[illegible]~~ hvormod jeg forpligter mig
til allerunderd. at efter benævnte Re-
scriptet af 29de April 1757 efter
allernaadigste tilgivende, hvilket jeg
[illegible] paa nogen fleere Bager
her i Byen, til kommende Tiid for efter-
kommere; hvorved underdanigst
haabes og bedes, om at nyde Prote-
ction for de [illegible] Mænd, som
sidst ere blevne Mestere, i den
[illegible] fleere Bagernes Tall, [illegible]
ere 24 — Saa er dog ikke iblandt
dem [illegible] ikke har faaet nogen [illegible]
Privilegium til sin Bager Gaard. Og
hvad [illegible], har saadan og imod
Mig, som maa [illegible] og Priviligert

Gaard og tilbyder, at kiøbe eller op-
bygge flere, hvilket Rescripters befalende
indrettet Gaard. Jeg beder Eder
staadig vel Gunst, og i største Sub-
mission kender jeg

Eders
staadige og Høygeehrende
Herrers
underdanige tiener
Jens Sørensen
Wendelboe

Bergen
den 2. Octobr.
1765.

\#

Ædle og Velbyrdige,
Ædle Commerceraader,
Høyædle og Velbaarne,
Ædle og Velbyrdige, samt
Ædle og Velviise Herrer,
Høy: Gunstige Magistrat.

At Bager-Svenden Jens Sørensen Wendel-
boe for Hans Excellence Hr. Geheime
Raad og Stifts befalingsmand von Cicig-
non, indkommer for Allernaadigst og An-
søgning, af dato den 2. Augusti, med
tilføyede Bilage, har de Høy-Gunstige
Herrer, er kommen til Vores Erklæ-
ring: Derfor deponere Vi paa
samtlige Bager-Laugets vegne
Vores ydmygst og pligt-forbunden
Erklæring. Vi skulle og derhos
i saadan Høy-gunstig givne under-
ning, om Bager-Laugets underhaven
jafft forsamling, have taget Ansøgningen
og Omstændighederne bygende Motive i Deli-
beration, og derover gjordt, hvad Vi nu
ydmygst og ærbødigst Submittere Vores
og Laugets desiderende Erklæring,
udi efterfølgende, som Vi allerydmy-
gst forhaabe, beliver tagen i Con-
sideration. Det nægtes i ingen
Maade, at Supplicanten Wendelboe
efter Bilaget Sub litera B, jo er

Br

den ældste Svend i Bager-Lauget. Men,
efter en saa egen og vedkommende Laugets
Skjøde, at hand saa haver udelukt sig
fra den Stat, til indfaedte Frie
Bager-Gaard og Brug, som en ünger
Svend, i hans Sted er foretrogen.
Thi det er i Sandheden bekiendt,
at Eftersom — 3d. Augusti, blev Sup-
plicanten, i følge af Bager-Laugets
Privilegij allernaadigste Frihed,
da det Priviligerat Bager-Hüus
var tilfaeds for høist bydende,
at Supplicanten, saavelsom andre
Bager-Svenne paa Lauget var
indfaedte: samme Priviligerede
Bager-Hüus unbudtes, og til
deris Forstaaelse derom, givne
Otte Dages Frist, førend det, i
Lauget blev resolvert, om dette
Bager-Hüuser vare bragte til
Nogen af disse, med Supplicanten
indtraedte Bager-Svenne: Men,
da Supplicanten, ... ind-
fandt sig i Bagernes Hüus, har
hand med Klammerey Billighed og Lauget
fortryde paa, at samme Privilige-
rede Bager-Hüus, af een Bager
Svend, haver blevet fra-handlet.
Og saa samme ... ,
haver det 2de Gange ... sig,
først med Axel Schwartzhoffs, og
siden med Claus Lampes Bager-
Hüuse: Hvorfore, Supplicanten
opposiüerer sig, at siller paa ...
Bager-Lauget, som deslige har
intenderet ... Precaution,
og Forsigtighed for hum, af Lauget

Hver være fornærmet. — Hvad den,
ved Døden afgangen Kloster-Bager Jo-
chum Nielsen og hans nyelig bortdøde
Enke, deris efterlatte Bager-Huus
og Bryggerie angaaende: Da til-
staaes gierne, at dette Grund og
ved den i Aaret 1744 den 21 Sep-
tembris passerede Byfogdelige for-
retning under alle Byens Bager-
Gaarde, er ansat, til Ordentlig
Bager- Bryggerie og Gaard, som er
at se af den dagsvedte Byfogdelige
forretning: Men da nu, efter for-
ordnede Kongelige Fors-ordning 1746
dette, saavel som mange andre Huuse
vere lagt i Øde: og det derefter
og Hennes Allernaadigste Rescript
som indtræffeligen indholdende, at
ikke noget Bager-Huus, maa for-
blive paa Nordre Side af Strand-
Gaden. Saa er siden den Tiid
for samme Huus, slet ancket være
Privilegeret, i Overensbergen af
Hr: Borgemester Holst, Brandt
Directeurer og andre Retie for-
ordnede og opnevnte Brandsrede
nerg, som i aller Maade
bleve examineret, dueig og kyndig:
Over alt, saa maa Supplicanten
i sin Ansøgning [illegible], at
som hans sig Derfra afgangen
Jochum Nielsens og Glustenes
Huus, staar paa Nordre Siide
af Strand-Gaden: Saa, i Kraft
af det Høy- Kongelige allernaadigste
Rescript af dato den 29de Aprilis
1751, maa dette Bager-Huus, med
Bryggerieden hans Kloster Boelig
afgang, tillige fra de andre Ret-
teligen Privilegerede Bager-Gaarde

Udgaar og Casserez. Hvad nu Supplicanten
formeener, hans den 4de Septembris sidst-
leden, af Hr. Canceliie Raad og Politie-
mester Holst, Brandt, Directeur
Schram og Herrer, hvedan Besigtelses
Forretning over indberørte Suppli-
cantens sig tilkiøbte Bager-Huus
afholdte, sig ere saag Indbildning og
Cautelle, Ligerviis som Samme Forret-
ning i [illegible] vier giør ham den Fornøy-
[illegible] eller Rettighed udi intenderet
Dessein, at faar Dette sit tilkiøbte
Gaarden, [illegible], [illegible]
til Bager-Brug, priviligeret: Thi
foruden, at Bager-Lauget andet-
steds eller i Almindelighed
til Samme Forretning, og haver ikke hal-
det, [illegible] udtage os Ham, om deres For-
retning, eller [illegible] favorable den ind-
retning paa Supplicantens Side, hvor-
[illegible] at raisonnera, uden [illegible]: [illegible]
ere i den Formeening, at den [illegible]
lig formeener, at tilsidesætte allegerede
[illegible] Kongelige Rescript af 29de Aprilis
1757, som aldeeles ikke indeen giør [illegible]
Bager-Gaard, [illegible] Gaar og
[illegible], og [illegible] den [illegible]
[illegible], som paa Brand-Gaarden
[illegible] Side, findes beliggende.
Det findes ellers imod Saar Sup-
plicanten Wendelboe, at være kiøbt af
Salig Jochum Nielsens og hans Hustrue
efterlatte Gaarden. Det haver al-
drig været i [illegible] Bager-Laugets
Brug, eller nogen, som [illegible],
[illegible] og [illegible] Begyndel-
sen, med hvilke Conditioner han
sit Gaarden, fra sig ugtode, at

bort forgangen: 66 Esten, under saadan
Kiøb, haver Hr Dan Sælger eller Kiøber
mindste Authorité, Kraft og Myndighed,
over meere allerhøjst bemelte, Høj Kon-
gelige Rescripts af 29de April
1757 at dispensere: Supplicanten
hand heller ikke være forlegen med
detsit til kiøbte Gaarden; Ej
attraar hand ikke længere, som
Bager Svend, Professionen for andre
Bager-Mestere at nydrive, end-
til det Privilegerede Bager-Huus
indfaldere, at hand sig sammen
land tilvende, som Efterster-Bager
sig at nedsætte: Paa hands Ejen-
dommen ud, som beleylig for ham
efter Borgerskabs Tagelse, at drive
anden Borgerlig Næring, hvorved hand
rimeligen kand conservert sin Eien-
domms velfærd, og at noget som for
sieddet: Men være alt ikke faar
Tilladelse at indrette sig een Bræn-
deviins Here i Ejer, for at ombygge
sig een Bager-Gaard, Brænde
Protestere og imod staae det gand-
ske Bager-Laug, allerhelst, da
Lauget Tal af 24 Privilegerede
Bager-Huuse og Borgere, befindes
opfyldte, hvilket og Supplicanten
selv giver magt, og desformedelst
holder sig selv vanmægtig, bort
imod Kongelig Benaadning, over
det fastsatte Tall at ud strække:
Men, fra Supplicantens Meening er,
med den præference, som hand beraaber
sig paa, at tilleenyde, fram for de
yngre Bager-Svenne, der nyligen
ere bleven Mestere: Da forre-
kommer sammen og meget mangelig
at penetrere, allerhelst mi og hand haar,

At Supplicantens Yttring skulle være, at de nu allerværdes ugyldigen beværdiget være, skulle af Vaar Trie nu i bonde Huuse, for at sig ham bedre, dert i nogen Trie Stad, skielden sta: ference Supplicanten, skulle af Tid Vedvarn, som Vedst Mand, havre saget og beviser at disputerlig: Men, som hand selv haver negligeret at kontrin Hand hafde, saan for de yngre Svenne, som nu ere i Tallet af de hitstlige Completerede 24 Mester Gaarde: Paaclepsterne hand sig tien Viedens, at hans staaet i sit eget Lys. Vi haabe alt saa, at de Høy-gunstige Herrer paasere vaar Demonstration, og saa, at Recommenderen Lauget til Bedste, at Supplicanten ude indbraadte hans Ansøgning, som viller udskieds til Et Lauts Lauget prejudice, og komme at Ansees, forbeistandes med aller störste Soumission

Bergen den 24 d Octobr A: 1765.

Pitue

ydmyge tienere

Som Oldermand
Christian Ritscher

Som Bisiddere
Chr. Ditlow. H. K. Mattews.

Welfornemme
Sr. Diderich Gierding!

For at forekomme og forrebygge all Far-
lighed for Ildes-vaade, hvilket det iden
før forhen er skeed ved uførlig Anstalt
ved adskillige Leiligheder. Da det
nu er befunden, at en deel Haand-
værkere ikke, som skee burde og bør,
holder, hvad deris Værk-Stæder
nydeligst for Spaan og andet deslige,
hvorved Ildes-Farlighed kunde op-
komme; Saa bliver hvermand Dem
som Oldermand for Bager-Laug,
got, med videre advaret, i Kunde-
at lade føje den Anstalt, at Værk-
Stæderne hver Aften bliver feiede
og all Spaan og andet Ild-fangen-
de bliver ryddet af Veien;
Til den Ende, bliver denne
Missive medkommende i Am-
tet bekiendtgiort. Og skulle
siden nogen forefindes, hvi-
[illegible] mod at handle, maa de vente
sig derfor tiltalte og afstraffede.

Jeg er
Deris
tienstberedvilligste
Tiener
Hans Holst.

Bergens Politie
Cammer
den 14de Janij
1764.

Udskrift.

A Monsieur
Mr. Diderich Gierding
Oldermand for Bager-Lauget
i
Bergen.

Til Magistraten,
af Dato den 18.de Martj 1765.

Endskiøndt, hvor meget De høy. gunstige Herrer, og den af
Deres høyst respective Bidrag, som Patron for
Bager Lauget, med Omhue og Fliid hidindtil
haver været forhielpen(?) ... Bager Lauget
allernaadigst forundte Articler og Privilegier, ja! end og ofte, imellem Lauget
i Tiiden ... Forseelser, som
giør Lauget præjudice og Indpas udi deres
Næring og Brug, og holden Indgreb udtrykkeligen
forbydes udi Bager Laugets allernaadigste 11.te og 13.de Articler: Saa
maa vi dog endnu forsinke, at Tiiderne
løb, ... af ... ubestemte
Tiender aabenbare i saadan Mishandling og Adfærd. – Vor sinne Pinde
angivelse vi allerunderdanigst, Mener,
ser, faldet Kirstina Tiexer ... som
...ste ... paa Torv Almindingen, at udsælge
Brød, Kort og andre slige ... Varer: Men, Bagt Brød, ... meget
om, at det ikke skulle hav de høy: Gunstige
Herrer Magistratens Decorum, ... og,
at Hr. Politie Mester ... skulle
have givet Bevilgning, forlader da der
paa Torv Almindingen, ... Bagere, som jevnligen med Brød til Alen
og ... at sælge, ... paatalegeligen haver
været og ere forhindrede, og, i Løbet
af ... ere, ... og Vare,
for andre ... og Privilegerede ... Bagere at faae til
Kiøbstæderne, ... forlanger ... end
for ... nærværende Tiid, de Værer!
... og, for ... Indvaanere, formedelst Mangel af Tilførsel
... indføre ... Misbrug, som
indtrænger ... af Korn, Mager, til
... Stands ..., hvorom vi ... og

Indtil pro Tempore under=staae os, at raisonere.

Men herved erdriste vi os, allerydmygst at implorere, at de høy: gunstige Herrer ville høyst anstalt til forebyggelse, for alle de, uberettigede Personer, at indføre og udhøkre Bager Brød, med hvad Sort det være maatte, af liden eller stor Quantité.

Men, at alle og een være til nødtørftig Tare addresserer sig til Stadets Bagere at kiøbe og afhendte. Vi haabe sikkerligen Continuation hereudinden, hos de høy: gunstige Herrer, til hvem vi, i denne os prejudicerlige Tilstand, tage den høyeste Tilflugt, ligesom vi ingenen, uden de os tvunger, grunde paa andre høye Steder, være straf undt, staaende de Erligsted til vore ubevorlige Ruin, at andrage. Hvorigiennem ere vi os udi de høy: gunstige Herrers Protection recommenderede, og, med største Veneration forbleve

Allerydmygste og skyldigste tienere

Christian Fischer. Oldermand for Bager Lauget.

Christian Ditlof Junior.

Hans Klenetu Kaartens.

Resolution

Omendskiønt, at den – 11te og 13de Post af et Bager Lauget Allernaadigst forundte Articler, forbyder, at ingen de, uberettigede maa giøre Lauget nogen Indpas udi deres Næring og Brug: Saa vil det dog, i Henseende til de Fornemme og de Fremmede af den Gemeene Tilstand, iblandt de her til værelig indkomne Militaire, være upaaklageligt at forbyde, at de, som har Frihed at indføre Kiød, Flesk og andre ædelige Vahrer, der tilliges maatte sælge det de hørende Brød til dem, dog at saadant Brød kiøbes hos Bagerne her; Men, paa det, at Stadens Bager Lauges Ordres ikke skal formindskes meere i sin Næring og Brug end den behøver: Saa skal det blive forbundet

giort, at de som vil tilkiøbe sig Brød, har at ud-
skrive, skal hos Oldermanden melde sig, som
da besørger, at det bliver fordeelt af Brødet i-
blandt Lauget, at og hver haar sin lige part
af hvad til Byen der skal udbages.
Bergens Raadstue d. 1. April 1765.
H. Meyer. H. Holst
Dedichen. v. Geelmuyden. Boe. Schultz

Hans Ottesen Nideros
Under Foget og Procurator i Bergen
Giør vitterligt, at Anno 1766 den 28de Febr
forføjede jeg mig, med de 2de Vitterlighedsmænd
Messieurs Magnus Andreas Lanchenau
og Lörentz Larsen, hen til Bager Amts
Mester Sr. Jörgen Kramer, for ham bere
og at, den mig af Oldermanden for
Bager Lauget Sr. Christian Ritscher
til Execution overleverede Amts
Decision, af 27de ejusdem, hvor ved
bemeldte Kramer, formedelst u-
anstændig og u-sømmelig opførsel
inden Amtet, den 18de næst forhen
i det han udeblev sig med, i der at
estimere endten Oldermanden
eller det heele Laug, er tilkiendt
at bøde til Laugets Cassa
3 Rdr. i Mulct, hvilken Summa
tillige med Executors Salario
i alt 3 Rdr. 2 ℔ 8 ß godvillig betaltes
[illegible] at [illegible], i hvis
Anledning Forretningen blev sluttet,
hvilket og Oldermanden, efter begiering
bevidnes med dette; Givet
Testerer udi Bergen, Datum
ut Supra.

Som Executor
H. O. Nideraas

Hans Ottesen Nideros
Under-Foged og Procurator i Bergen.
Giøre vitterligt, at Anno 1766 den
28de February, forføyede jeg mig med
de 2de Borgermænd Messieurs
Magnus Andreas Lanchenau og
Lorentz Larsen, hen til Bager Amts-
Oldermand Sr. Jørgen Klamer; for
hvem blev oplæst een mig af Older-
mænderne for Bager-Lauget Sr. Chri-
stian Ritscher, erhvervet Amts-
Decision, for at Excequere, af-
sagt den 21de ejusdem; hvor med
bemeldte Klamer, formedelst
uvillighed med at betale og
det sagte Amtet at paamelde, an-
gaaende afgangne Brødrer
Christian Ditlofs Verdsfærd,
en til kiendte, at blive til Lau-
gets Rettighed hiere betalt i Dag
hvem Gaard blev tilleigt med
Executions-Gebühr - 2 ℳ 8 ß, i
alt - 1 Rd. 8 ß godvillig betalte:
saa vaarslyr vi eindre at forrette;
Men Forretningen blev hermed
og Oldermanderne paa foreangiven
Betalning meddeelt. Bergen
ut supra.

Som Executor
H. O. Nideros

Stormægtigste, Allernaadigste Arve-Konge og Herre!

Deris Kongelig Majestæts, ved Rescript af 29de Aprilis A. C. Allernaadigste Willie og aller-høyeste Befaling, betreffende Bagernes Værk-stæder, samt de afbrændte Huuser og Bor-geres Forsyning med mere, er os, til Allerunderdanigst Efterlevelse, ved Pla-cat og Trommens Slag, den 18de passato, bekiendtgiort. At Vi, for vores Deel, hierteligen ønskede, at efter denne Deris Majestæts Allernaadigste Willie, betreffende grundmurede og hvælvede Ba-ger Værk-Stæders Anlæggelse. At Vi inderligen ønskede at fortiene Navn af de Allerlydigste og meest tro Undersaat-tere, af een saa Naadig og Mild Re-gierung, som Vores Allernaadigste Konges, hvis Navn være Velsignet, hvis Aar blive Tallrige og hvis Regimente være U-omstødelig; Og, at Vi derforuden attraae at Conservere Vores Høytærende høyeste og Gunstige Øvrigheds besynderlige Yn-dest og alt saa at følge de Forslag, som en Ærlig Mand maa have sin Hensigt til Pub-licums Nytte og Vores Almindelige Conser-vation eller Velfærd: Det er noget, som Vi haaber Den Gunstige Øvrighed saa Naad. Attestere og Vi i Øvrigt, med Hellig Sandhed, bekræfte. —

Vi tilstaae derfore selv oprigtig, at indtet, uden Mangel og vores egen Af-mægtighed, kand tilbøye Os fra disse Tings Fuldbyrdelse. Vi tør ede forsikre Os, at Raisonere om, hvorvidt under denne Byes Indbyggere, ere Fri-tagne fra, at giøre deslige Anstalter og me-re, med ordentlige Depenser, ..., hvorvidt andre Profession og Brug, saa som Smidtere, Kippere, Gjordmand,

Bagere, Bryggere, Brændeviins-Brændere &c.,
saa være af Ilden, ja større Farlighed, end Torv
og alt hvad som foraarsager Ilden en hastigere
paakommende ulykkelige Hændelser.
Vi tör heller ikke tale om, hvor vi
andre af een og samme Profession, med
os være alt i Deres Kongel: May:ts Lande og
Riger, ja! end og i de Residentz-Stæder
hvor er fritaget for deslige betydelige
Onus; Langt mindre at vi iblandt-
Lande, saa vidt vi have vidst, aldrig
har seet saa kunstige Numerer og
hæleret Brygger-verkstæd, og aller-
mindst for vi giver ringeste Anled-
ning om hvor vidt de 2de sidste ulyckelige
Ilds-brande er beviist, at være kommen
fra Bagernes Verkstæder; thi alt
dette reserve os ude, fra at efterleve
den höie Övrigheds for got-befindende
og allermindst Deres May:ts allernaad:ste
Villie og Befaling: Men vi maa aller-
nöste understöde og med det kunstige Fer-
hen paastraabte Vande, og, efter vores
allerunderdanigste Formeening til
strækkelige Argument, Vandig: Vores
egen u-formuenhed og Mangel paa Jaa-
an Söyelig Credit.
Det er Landtkündig Deres May:ts saa be-
kiendt, at den störste Deel af de 2de sidste
ulyckelig Ilds-brand, har taget betydelig
Stader, hvorved vi og allesammen har mistet
Huus og Hiem, Verk-Stæder, Meubler og
andet Tilhörige, men end og kommer af os
Börn og Tiener, ja! ugudelig Mængde af Hvor-
vaser. Det er kundtbar at saadant af
Hans Excellence Herr Stiftamtmanden
vores her paa Stedet værende fromme
og Höiste Övrighed er Deres May:ts aller-
underdanigst foredraget; ja det er i lige-
maade kundtbar, at Höistbemelte Hans
Excellence, samt vores andre Gunstige
Övrighed, lige som vi har baaret en Sorg

Compassion med os, som med den største deel af Stiftets øvrige Indbyggere, der haver været samme Ulykke underkastet, beviise: Men det kand derimod aldrig være underligt, at vores Trang kand være dem ligesaa vel bekiendt, som os self. Ach Herre! Vi have sørget over vores Forliis; Vi have bejamret, at vores bestandige Vaande og Arbeyde er lagt i Aske; Vi have beklaget den U-selhed, vi hidindtil haver staaet udi, bestaaende vore Bygningers Indretning, samt vor fra Gielden, [illegible] Summer. Vi have sukket, efter Opreisning. Men vi lider nu allermeest under Byrden, der for vores Kræfter er u-taalelig. Ach! at Deris Majestæt tillige vidste, hvor mange modige Taarer og giennemtrængende Hierte-Suk vore Hustruer samt smaa U-myndige Børn haver udøst, og hvor dybt saadant har saaret os, som Huusbonder og Fædre. Ach! at [illegible] vores Hiertens anliggende, som vi bærer i allerdybeste underdanighed er, tilladt os, at fremføre, og at Deris Majestæt A-naadig maatte anhøre.

Vi ville da midt i vores Bedrøvelse vise os fornøyede og haabe befriede at fra een Byrde, som langt overgaaer vore Kræfter. Det og derom vi ved denne vores allerunderd.ste Supplique i allerdybeste underdanighed fordriste os at bede, da vi, med den allerstrengeste Sandhed kand og tør forsikre, at ingen af os, uden i høyeste Nødtørft til saadan Credit, hvorved vi kand bekomme Huuse, eere kommet, [illegible] til vores Brug forskaffede, og alt saa langt minder til at Muuret og færdige Bager-Husets Indretning der, i det allerringeste, efter vores allerunderd.ste Formening, [illegible] u-fornødne [illegible] Gud, vi taxere een hver af os 1000 rigsdaler, om ikke derover. Den store Gud velsigne saaviist Deris Kongl. Maj: med et Langvarigt og lyksaligt Regimente, som vi til sidste aande [illegible] forbliver

Stormægtigste, Allernaadigste
Arve Konge og Herre
Allerunderdanigste arme Undersaatter
og Allerringeste tro Tienere.

Bergen
d: 6. Junij Anno 1757.

Det Høyst. Kongel. Rescript og Anordning, *Angaaende* af Dato den 29de Aprilis 1757, om Bergens Bager-Wæt-Bøders Indretning etc.

Extract
af Notifications-Listen, over de i Julii Maaneder 1757, til Hans Kongel. Majt. indgivne Allerunderdanigste Forestillinger, i hvorpaa i Hans Kongel. Høystb. Geheime Conseil, hvad der er Resolveret.

Conseilet d. 26de Julij.

Bergens Byes Bagere ere klagere over Umueligheden til at indrette forordnede Wæt-Boder i Boden for den afbrandte.

Forbliver ved Rescriptet, som ved Placaten, der under 10de Maji er omkommet og publiceret, gjøres til kiende, hvorledes bygges skal.

Saaledes rigtig
Test. H. Gelmuyden.

Edle
Herr Borgemester Claus Peter Lund!

Vi haver med megen Erkiendelse og Sinds Fornøyelse vedsete, maattet anhøre Hans Excellence Hr. Stifts befalings mands Høye Ordre og Resolution, som os sidstleden Onsdag den 19de hujus, inden Politie-Cammer-Retten, af Deris Welædelhed, blev forkyndet, Extract-hends vore Bager-Wæt-Boders Indretning, lige efter den sidste Kongel. Anordning af 29de April 1757. Hvilket een-hver af os, er af Deris Welædelhed tilholdet, at skulle behørig fuldføre og indrette, inden første kommende Michaeli. Desuden, saa indrelig Vi baade tid-ligere haver ansøgt og endnu ønske, at have funden, med allerunderdanigst Lydighed efter-

kommer, efter Hans Kongl. Maj:tts Absolute Villie, hvor
fra indtet værdt, med den største Umuelighed
har hindret os: Saa meget mere ere vi og nød-
sagede herved atter at beklage vores Af-
magt og Utilstrækkelighed, tilstaaende
inden forestaaende Termin, at i Værk
stille, allerhelst i nærværende Byens
Tilstand, da den ene Byrde og Last
følger den anden, hvilket med mere
vi og ved vores Memorial af 6te Junij
sidstleden Aar for Deres Velædelhed haver
andraget og hvortil vi endnu intet haver os aller
gunstigst resolveret, ligesom vi og herved maa
igientage vores samme Tiid giorde Anmærk-
ning om, at os Grundejere maatte forun-
des nogenlunde Defalcation, saa at vi
finde den Kongel. Byes forsigtige samt og Taxations For-
retning, baade og alene behørig og
lige, hvor mange og store Omkostninger
nødvendig vil udfordres til saadan
Bygge-Værks Stand i Stand sættelse, og
hvortil den største Deel af os ej veed mind-
ste Raad at til veje bringe: Men og, hvor
u-mueligt det vil blive, ved de fleeste
nu værende Bygge-Gaarde, i henseende
til Stædernes Situation og andre Om-
stændigheder, at faae saadanne Bygge-
værks Stæder opførte og indrettede, som
efter allerhøjstbemelte Kongel. Anordning,
samt det allernaadigst approberede Ritz
tilhørende, og hvorfor vi, naar saadant
er reserveret, samt allerunderdanigst formoder,
at Hans Kongel. Majt:, paa vores gjørende
nærmere Ansøgning og Demonstration,
samt ved Hielp af Deres Velvilligheds formaa-
ende kraftige Forestilling ~~...~~ til Ver-
fanen, saaledes allernaadigst dispensere ud
det første Paabud, at samme Lov kand
af os vorde opfyldt og Publicum tillige Fuld-
kommen blive secunderet og bedre Tiiden.
Vi erwarter Eders faderlig Resolution og for-
bliver med megen Respect. Vi
P.R.
Bergen d. 24d. April 1758. P.M. H.H.

Til Hr. Stifts-Befalingsmanden
von Cicignon.
d. 22 Maj 1759.

S. T.

Det er ikke uden den allerydderste nødvendighed, da
Vi vore os samtlige [illegible] Bagere her i Bergen,
i anledning af den os fra Stadens Politie
mester samt vice Politie-mester Lund, atter
og paa nye giorde Forandring, betreffende vor
Bager-haandværks Bedrers nye indretning, lige
efter den seeniste Kongel. Anordning af 29
April 1757, behøvig at i værkstiller og sued
føre. Men, det er og derhos tillige den Ab-
solute u-muelighed, at undtholde os fra
den høy fornødne Dristighed, i det vi herved
indfløyer til Deres Excellence, for at an-
raabe, og, i største ydmyghed, at tilbede
os Hans, i dette Tilfælde, til vor hiere og
trøst, høy formaaende raadning og bistiere
ønsk. Vi troer den Allerhøyeste
til vort vidne, hvor inderlig det skulde
have glædet os, at kunde opfylde Hans
Kongel. Maj^{tt} vores Allernaadigste
og Evig Arvefølgelige Konges Bud og Villie,
med de qvabunden førværende Bager-
værks Bedre og Indretning: Dersom, da den
pure og blotte U-muelighed, s: i henseende
til vores afmagt og u-tilstrækkelige Lyne
kræfter, samt Mangel af Obtinerende Credit
hos i disse vanskelige Tyder i tegne
slette Omstændigheder, ikke nu hindrer vi
os i Stand at raade eller trøste de Andre:
hindrer Os, fra saadan Allerunderdanigst
forbunden Lydighed og alderles opfyldelse,
og Gienvirkenhed. Saa beer og dør Vi for-
sikkrede om: At Hans Kongl: Maj^{tt} af
medfødd høy Kongl: Clemence, Mildhed og
Naade, eremittere den ommelte Kongel:
Anordning, saa at Vi, for de Forbemelte
Bager-huuser i værkstillelse, og det
dertil med førende, og, for Os u-muelig
anskaffende Bekostninger, Allernaadigst
vorder befriede: Vi har allerede og, for
gienvisse at oplyse de u-mueligheden i
det og alt foruden, besørget Os een
Lovlig Skiøns og Taxations Forretning

erstattet, eller Vi fordriste Os underdanigst Herved
til Naadigst Eftersiun, at sögr, af Hans Exc. Höj-
gunstigst bliver at erfare, og alleene Hans
Store, Sorger og for Os til svaarlige Bekost-
ninger, der, til saadant Arbeides udföre-
des: Mand saa og, hvor til mueligt det
vil blive, med de Perser nu værende, og,
af Asken igien opsatte Bager-Huuse, i hen-
seende til Stedernes Situation og andre
Leiligheder, at faae saadanne Bager-
værks Stæder opförte og indrettede saaledes,
som den Allerhöistbemelte Kongel: Anord-
ning, og den Approberede Afritzning, i alt
tilholder, hvilket ~~Afritzning~~ Forandring Vi
med vores agtende Allerunderdanigst
giörende Ansögning til Hans Kongel: Maj:t
ere bundne at lade udgaae, saafremt
saadan vort Forsæt, under Deres Vores
Herved underdanigst nedleggende Bön og
inderligste Begiere, maatte befindes Deres
Excellencer Naadige, og, for os udi alle
Tilfælde allerhöjst ungelegne Geleide og
fortkommende kraftige Recommendation
uden hvilken vi aldrig ikke kand udfinde
noget Redning til Betryggelse for Os, vore
Hustruer, Börn og Families totale
Ruin og Jammerlige Undergang, som
vist nu paafölger, naar Vi nödtvungen,
formedelst in possible requisita, maa fra os
stöde vore Professioner, hvormed Vi
alleene saavel samtlig, under Guds fortkommende
Velsignelse, ærlig hafde tilkandt Os, at
erhverve vor nödtörftig daglig Brød. De
Övrige Uomgiengelige Raisons og tvinge-
gende Motiver i korte Tilfælde, som vi
ikke, for derved at bemöde Deres Excellen-
cer med alt for vidtlöftig igiennemlæsning,
her har forbigaaet, kand Vi alleene fortröste
og tilbinde Os ~~[illegible]~~, bliver til Soulagement,
naar Vi alleene maatte nyde Deres Excellences
Naadige Protection, til vort Andragendes
fremme og Befordring, og hvorpaa alleting
i tro Haab. Sum, til vor Hielp [illegible]
Ende

Allene at være underkastede, 77 og derfor, saa meget
desmere, samme Os, i nøyeste underdanighed
vil have udbedet, men allene med dybeste skyldigste
Soumission forblive &c.

Welædle og Welbyrdige,
Welædle og Hoyviise Herrer
President, Borgemester og Raad!

Under 11te passato haver Hans Kongl: May:tt udi
allernaadigst Rescript til mig, allernaadigst
anbefalet, at Bagerne her udi Bergen,
som vi her villet, ikke heller haver indrettet
sine Bager-værk-Steder, efter den dem
forevijste Tegning, som, under 29de April
1757, af Hans May:tt, til deris Allerunder-
danigste Efterretning, blev opsendt, og som
til dem, strax efter af Politie-Mesteren
er bleven betydet, med Advarsel, at
alle Ting derefter blev indrettet, skal
være forbunden, under det Halvt-Aar
at have indrettet og opført deris Bager-
værk-Steder paa den Allernaadigst
anbefaelede Maade, og saaledes, som
Tegningen udviser, med mindre
de vil fornemme og maa være forsikrede
om, i tide ikke, til den Tiid stemmed ey er
færdig, at da andre Fremmede skal
lades sig at nedsætte her i Bergen, som
vil opføre sine Bager-Huuse, paa den
anbefalede Maade, Hvilke ankommende
alle Fremmede skal opfylde det Tal
af Bagere, som her paa Stedet allernaa-
digst er Reguleret og alt saa fratreden
dem af hiines værende Bagere, der ikke
forsømmer Tiid og efterkommer
Hans May:tts Befaling, hvilket de for
nøyagtigst vil betage, med Tilsyn til Skud
siden Bagerie sig at befatte. Denne
Hans May:tts Allernaadigste Befaling, bør
Hr. det respective Magistrat, det samtl.
Bager-Laug at ville tilkiendegive, og paa det
eftertrykkeligste advare, at de samme aller-
underdanigst efterkommer. Jeg forbliver
med megen Consideration
Tienstskyldigste tiener

Bergen
d: 4de Septbr 1759.

U: F: von Cicignon.

Til Magistraten
den 26.te Septembris 1759

Salvo Titulo.

Da vi paa egne og de övrige Bager-Laugets Vegne
sidstleden Tirsdag i Raadstüen var opkaldet
bleve vi der formodentlig betydet, hvorledes
Vores allernaadigste Konges Villie var udi
Rescript til hans Excellence Hr. Stifts-Be-
falings manden under 17.de passato, kund-
at Bager-Lauget skal være forbunden
inden et halft Aar, at have indrettet og
opfört Trende Bager-Værk-Stæder, paa den
Maade, som den Kongel. Anordning af
29.de April 1757 med den Os forevüste
Tegning indbefatter, med mindre vi
vil vandre og være forsikkret paa, at i
fald, vi ej til den Tiid dermed ere færdig
at da andre Fremmede tillades, at ned-
sætte sig her i Staden, som vil opföre sine
Bager-Ovne paa den anbefalede Maade,
og at samme Fremmede skal opfylde
det Tal af Bagerne, som her paa Stædet
allernaadigst er reguleret. Item at Os
ikke formedelst bliver betagen all Frihed
til, med Bagere Os at befatte, med Vi-
dere, som vi alt af den erholdte Copie
Skrivelse fra hans Excellence til Deres
Velbyrdigheder og Velædelviisheder, under
4.de hujus, med allerstörste Græmmelse
og Hierte-Angest over vores formene-
Hed [?], til sammes allerunderdanigste
Fuldbyrdelse, maa fornemme: Saa
driver den allerydersteNöd os til, at
andrage for Vores Gunstige Övrighed
den Store ja umuelighed, i at kunde
opfylde, samme Allernaadigste Befa-
ling, i hvor gierne Vi ville, efter vores
allerunderdanigste Pligt; Thi, vi kiende
Güd til Vidne, at indtet meere skulle

haver Glædet Os, end dersom Vi kunde opfylde sam-
me Vor Allernaadigste Konges Villie med
de paabudne Ophævede Bager-Taxt, Be-
Vis indretning: Men, den store og blotte
U-mueligheed, som meldt, i henseende til
Vor Afmagt og U-tilstrækkelige egne Kræf-
ter, samt Mangel af optinered Credit
i disse Byens Vanskelige og slette omstæn-
digheder, da den eene Broder og ve[?] i
Stand, til at hielpe den anden, findes
og gandske fraskilte Vores Allerunder-
danigste Lydighed og alderlees og Troende
Hengivenhed; Og, naar samme U-mue-
lighed, som den i sig selv er, for Vores
Allernaadigste Konge, ved Vor Gunstige
Øvrighed, Vorder foredragen, troe Vi
gandske forsikkrede om, at Hans Kongel:
Maj:t af medfødd Høy Kongel: Clemence
Mildhed og Naade Remitterer den om-
meldte Allernaadigste Anordning, saa
at Vi, for de Ophævede Bager-Huus be-
i værk-stillelse, og det derhos udføre-
kende store Bekostninger, som Vi aldrig
kand bestride, allernaadigst vorder
befriet. Vi haver, Høy: Gunstige Ma-
gistrat! tilstrækkelig oplyst, den omtalte
U-mueligheed udi Tiit og alt forudgaaende, med
den af Os besørget Tonlig Proposition og Taxa-
tions-Forretning, som hos Hans Excell:ce
Hr: Stifts-Befalingsmanden, ved Vor Me-
morial af 22de Maji sidstleden, Underdan-
nigst blev nedlagt, hvor af, ikke allene
er erfaret, hvor store, svære, og for
Os U-taalelige Bekostninger, der-
til saadant Arbeide udfordres!
[illegible] etc: Men end og hvor
U-mueligt det ville blive, ved de største
nu Værende og af Nyden igien opsatte
Bager-Huuse, i henseende til Stædernes
Situation og andre Vanskeligheder
at faae saadanne Bager-Værd-Steder

Udførte og indvaltende saaledes, som den Aller-
naadigste Anordning og approberede Af-
sitz i alt tilhøeder i Ydmydhed agte
vi, i denne vores Nød og Anliggende,
at indflye til Deres Velbyrdigheder og
Velædle Gunstigheder, med allerydmygste
Bøn og Ansøgning, at de, som vores
Gunstige Øvrighed, der best kiender vores
Tilstand og Omstændigheder, ville Gun-
stigst med-dele Os Conservatorium hvis
Gjør forvarende og Sandfærdige Attest
om alt foreberørte, og tillige føje
Deres Gunstige Recommendere Os, til Høy
og befriedste Herr for, hos vor Allernaa-
digste Konge, uden hvilken vi aldrig
eller kand udfinde noget Middel
til befrielse for Os, vore Hustruer og
Børn og Families totale Ruin og
jammerlige Undergang, som visst med
paafølge, naar vi nødtvungen, for-
medelst impossible requisita, maae for
og skilles ved vores Professioner,
hvorved vi allene Samtlig, under
Guds fornemmende Velsignelse
hidindtil haver tiltient Os, at
erhverve nødtørftig Brød. Hvad
den Gunstige Magistrat tillige i
andre Maader kunde fornøden, at
hos føje til vores Hielp og Soulage-
ment, indstiller vi til Dem selv, i
forventning af, at vor Ansøgende
Gunstigst vinder Bifald; Forbliven-
de med Veneration og Respect

Titul etc.

Attester til Magistraten
d. 16. October — 1759.

Som vi for en kort Tiid siden, here og
fremdeles udi Raadstuen og der til formoen-
tlig maatte fornemme, Tvertimod

Hans Kongel. Maj.t, vor Allernaadigste Arve
Konges og Herres Villje var, ved Rescript
af 17.de Augusti sidstleden, Nemlig: At
det samtlige Bager-Laug, inden eet Halvt
Aar, skal have opført deris Bager-Værk-
Stæder, paa den Maade, som den Kongel.
Anordning af 29.de April 1757, med dens
os tilsendte Tegning inde holder:
Saa maa vi for vores Gunstige Øvrighed
til Kiende give; Første den pure U-mue-
lighed ved sig selv, i Henseende til Tiides
da Vinteren er for Haanden, og imidlet
[illegible] Haand givere, om vores
Stand og Kaar, end var det til, som den
det berører; ikke er; Hvor fore den Post
af sig selv Gunstigst skal vorde Eftergi-
vet til Henstaaelse.
Dernæst maatte vi beklage os, deels
i almindelighed over vores Penge-mangel
og den deraf U-muelighed, det Aarsage i,
at kunde opføre een saadan kostbar
Bager-Værk-Stæd af Steene og Jern-
ning, som vil koste hen imod 1000 Rd.
efter den Taxations-Forretning, som
derom er tagen, Hvilken vi her hos
for Vores Gunstige Øvrighed nedlegger;
Deels formedelst mange af Vores Siu-
ses U-vegnhed, i Henseende til [illegible]
og indretning, hvor det U-mueligt kand
lade sig giøre: Men deels og fornemmelig
at mange af os ere Uformuende Folk,
der sidder i stor Gield og [illegible] til,
Leyen for vore Huuser, som vi nylig
under Møye og Ont, igien i den Stand
de nu befindes, har [illegible] opsat,
uden mindste Til-hielp eller Befrie-
ning til Dato, fra Vores [illegible]
Strand-Stæder og [illegible] Commune

Leiligheder, at have nødt, ikke at tale om
en Deel Daler, ~~[illegible]~~ mange andre
mindre, som nogle Aar af Os
haand have betient. Og, som
Vi ~~[illegible]~~ befalede u-umueligen, uden
Salair og Standsbetiening, kand opfylde
den Allernaadigste Befaling, med saa
kostbare Bygninger, hvortil i alt
til 30te Dagers Tienste vel medgaaer
en 40000 Rdr, at haar befaldt, efterdi
Vi ikke veed, hvorfra Betalingerne
i denne Misslige og Langvarige Tiid skal
tages, da ingen vil Laane og Penge
forstrekke, under Prioritets Afsked, uden
Sikker paa Vore Tienester. Saa
nødsages Vi, at indlegge til Vores
Gunstige Øvrighed, da Vi ingen an-
den har at Hielpe os til i disse vores
bekymmerlige Trykkende Omstændig-
heder: Og, at tiuretor Os, at Vi ude
staa kunde være i Stand, til at op-
fylde Vores allernaadigste Monarches
Villie og høi Priiselige Undersætning
til Publici Sikkerhed; i sædvanlige be-
tiende, at være Velbegierligheder og
Prædikenen hvor[illegible] Villie, hvad der af
Os, som har Sagt saa store Grand
Stand angaaer, Først og fornemmelig
Gjøres os til, at faae nogen Øvrig-
heds[illegible] derfor, saa at Vi dertil kund
see og giøre Overslag paa, hvorvidt Vi
i Tiiden, efter Raads som og Over-
regning kunde see os i Stand til de
anbefalede Dagers Tienesters Underst-
øttelse, efter ut. Ritgret.

Dernest, nødes Vi samtlig i Almindelighed, at søge vor Øvrigheds Hielp og Assistence, naar ikke anderledes Land og Stads Væsen, men at Alle Byens Huusene i Byen skal nedrives, og igien, efter Ostritzet opbygges, med at faae til Laans enten af Publique eller andre Midler, for hver af Os, til saadant at iværksætte — 2000 Rdr paa Første Prioritet, udi Grundene, igien, for samme, Først at indløse de Andre Landt, samme Brand, og med det Øvrige, at kunde opføre de anbefalede Sterk Bodder, saasom Vi, paa anden Maade, og, uden saadan Assistence, som een hver af Os, efter sine Omstændigheder, er mueligens søre, at kunde opfylde det Os paalagde. Naar da Vores Gunstige Øvrigheds Hielp, Foranstaltning og Resolution, paa denne Vores Andragende, er erhvervet, det Vi ydmygst Forventer og imploreere, ere vel, saa Vi strax derefter indkomme, med Vores nærmere Allerydmygste Forrestillelse, Hvorvende til Byden, og hvad meere Land Væsen at foredrage, til Allerunderdanigst efterlevelse af det Kongelige allernaadigste Rescript. Vi har den fulde Kommer Tillid og Fortrøstighed, at Vores Gunstige Øvrighed, ved noget Ord og kiendte Vores Omstændigheder, befordrer Vores Tarv og Ansøgning til det Beste for Os og Vores fattige Familier, at Vi ikke, over Vores fattige Stand bliver betrængt; Men

Derefter mine Hielpen til Oprejsning og Hielp, i at hiemføre, det saa fordi- tar Vesel, som tit er paalagt, i saad det siuer blive [illegible], uden for og i Tiiden, at kunde obtinere Kongens Naade til Continuation og verbleive Hr. Ider vi i Øvrigt med all Veneration Deres &c. &c.

#

Ædle og Velfornemme Oldermand
Sr. Christian Fischer!

Det kand ikke være det samtlige Bager-Laug ubekiendt, at den Høye Octroyerede Bager, i allerunderdanigst Følge Rescripter af 29de April 1757, som ved mit Skoedt Placat er bleven bekiendtgiort, staae uden Fortredelse ved sine Bager-Lauges Boder, med Grundt-[illegible] og Forordning, med Vilkaar. Da nu det, imod Formoding, ved een og anden Leylighed, er befunden, at Hans Kongl. Maj:tts allernaadigste Befalinger og Villie, i samme Fald, ikke er efterkommet: Saa er det, at jeg nu herved, paa mit Embeds Vegne, som Politie-Mester til hele det samtlige Bager-Laug alvorlig, at de lever sig samme Allernaadigste Souverainer Villie, i samme Fald efterretlig: Thi hvis Mangeler, jeg nødes, at bruge de Midler som Hans Kongl. Stat mig haver givet i Hænde, til Hans Befalingers allerunderdanigst at efterkomme: Til den ende Villet Hr. Oldermand give

Mig, kan betriegerie, paa de Bager-Gaarde, Som, hvor nærværende Sted, de Hiin-
des, ikke at være i Stand-Alder, efter de
Höÿst benævnte Rescripts betydende.
Jeg forbeblive med Respect
Edle og Velfornemme
Oldermand
Sr. Christian Fitscher
Dero
tienst beredvillige tiener
H: Holst.

Bergens Politie Cammer
d: 3de octobr 1766.

Til
Sr. Christian Fitscher
Oldermand for det Herlige Bager-Laug udi
Bergen.

#

Oldermand Sr. Fitschers med Bi-sidder Detlof og Martens, til forbemeldte Borger- og Politie-mester Holsts Erindring:

Edle og Velbyrdige
Hr. Cancellie Raad Borgermester og Politie-mester
Hans Holst,
Höÿst. respective Velgiörer!

Det vi, paa samtlige Bager-Laugets og egne vegne, og förstes have giört mig den Ære, Deres Velbyrdighed Höÿst respective Skrivelse af 3de Octobris passato angaaende Bedachte Bager-Boders indretelse, og der det Höÿ-Kongl: Allernaadigste Rescript af 9de Aprilis 1759, allerydmygst at besvare; Saa have vi Dermed har egentlig værtet Aarsagen, at som Tingen i sig

haer, for det samtlige Bager-Laug haver
været og er under meget Höj-Mægtig
og een fast ea. muelighed for Lauget,
aller underdanigst at uddriide
Saa haver og Lauget til Forbygning
gelig modtaget Raad for sig, med
Laugets Patron, Hr: Cancellie Raad
og President de Fine, om hvad der
var, til Laugets Almindelige Sou-
lagement og Conservation, samt det
Vilkaar, hvorved deris Kongl. Mayst.
vores Allernaadigste Konge, derhos
bestlig kunde bevæges til Raade-
Middel og Medlidenhed for Lauget
i denne Tilfælde, hvis samme Er-
muelighed, i Aaret 1759, svart
for Stiftets Biskop Erfalings mand,
Hans Excell: Herr Geheime Raad
von Rigonor, snart de Herrer Magi-
straten, og ej mindre this Politie-
Formand Olig Politie og Borgermester
hand, med Laugets Omstændigheder,
i Bergen forestillet og deduceret:
Og hvortil Lauget fremdeeles aller-
underdanigst maa haver sig refereret;
Efter det ej mindre: Da det
under höjst nödvendig paaliggende Bager
Lauget, finder Lauget med Velbr.
udeelte Laugets Patron, hvorom, at
have een og flere Forsamlinger,
for at deliberere om Laugets Al-
mindelige Tarv og Beste, samt
at man og Das for sig i Grund og
Dens totalitet Uniteret: Efter

hælere, om, raade sig, for Allerhöjst
benævnte Deres Kongl. Majts. Laugets
i, værende Kiödtöjster og andre Om-
stændigheder, allerunderdanigst
Supplicando at andrage:

Saa udbeder ieg, (den Oldermand-
tillige med underteignede Laugets
Bisiddere, paa Laugets Vegne, Deres
Velbyrdigheds Bevaagne Tilladelse
at med denne Affaire, maatte giöres
Frist og Rum, til eftstaaende Aprils
Maaneds Udgang, for at oppebie
Laugets Dessein, ved forhaaende
allerunderdanigste Ansögning hos
vores Allerhöjst benævnte Deres
Majestæt. Thi, om Lauget
da ey strax skulle reusere, maa
det allerunderdanigst underkaste
sig Deres Majestæts allernaa-
digste villie. Thi forbleve med
skyldigste Högagtelse Deres

Velædle Velbyrdigheds
ydmygste tienere
Oldermand
Chr. Kitschet.
Bisiddere
Ditloff. — Marcus.

Bergen d. 27. Nov. 1765

#

Til Formanninge Oldermand og Bisiddere
i det Bergenske Bager Amt!

Uagtet ieg, forhen giorte mundelig
Erindringer, samt skrevet det Bagerlige
Amt til, sub dato 3die October 1765,

Om, at de gieller kunde sig i, at efter=
leve det Höÿ Kongel: Rescript af 29de
Aprilis 1757, med at indrette deris
Bager Ovne og Bager værk-Steder
med suffisant Hvælfning med Videre,
Saa maa jeg dog fornemme, at
denne Höÿ Kongel: Ordres til dato
ikke er bleven efterlevet: Hvorfore
jeg efter allerunderdanigst Pligt
og efter Embeds Stedføre endnu
eengang for alle erindrer det
Hæderlige Bager Amt, om hvad
Höÿstbemelte Rescript indeholder,
i hvis Mangel, jeg nödes at bruge
de mig, efter Embeds Stedføre
betroede haarde Midler; Jeg
er med Consideration

deris
tienstberedvillige tiener
Hans Holst.

Bergens
Politie Cammer
d: 12te Maÿ 1766.

Udskrift.

Til
Det Hæderlige Bager Amts Oldermand
Brand Sr: Christian Kitscher
udi Bergen.

Oldermand Sr: Kitscher og Bi
siddere giver Svar derpaa, som
saaledes formeldende:

Til Welædle og Welbyrdige
Hr: Cancellie Raad, Politie=
og Borgemester,
Höÿst: Respective Welÿnder!

Paa deris Welædelheds Respective af 12te Maÿ
sidstleden skulle vi ydmygst Skyldigste Replicere,

af 6te, udi Memorial til Hans Excellence Hr Stifts-
befalings mand von Cicignon af dags datto, fore
andraget Skipper-Laugets Trang og Tarv i denne
materie, angaaende Baadets Skipper-Vert-Bo-
ders Undertægter, efter Høy-Kongel. Rescripts ind
hold af 29de Aprilis 1757; og derpaa forvendte
Høyærede Herrers Sentence Fründsende; Thi for-
haaber vi denne Sindet Grundende og under
andragende reflexion vo de Herrers Forige af
27de Novembris 1765, som forhaabentlig Skipper
i Consideration; Hvorimod vi med største
respect forbliver

Deris
Høyærede Herrers
ydmyge Tienere
Chr. Ritscher.
Oldermand

Bergen d. 30te Maj 1766.

Som Bisidder
Gierding Maartens.

Til Hans Excellence
Hr Stifts befalingsmand
von Cicignon.

Den 30te Maj 1766.

Efterat Høy-Øvrigheds udgivne Placat angaaende Hans Kongel. Majts salig og høy lovlig i-hukommelse, Kong Friderich den Femtes allernaadigste Villie, i Henseende til denne Byes Stiftes afbrændte Districtes Opbygning, at Skipper-Lauget her i Staden allernaadigst skulle være forbunden deris Skipper Vert-Boder, paa den Maade, som Høy-Kongel. Anordning af 29de Aprilis 1757, og medfulgte Tegning indbefatter, at indrette og opføre, ydmygelig var bemeldt publiceret; Da haver Skipper-Lauget, saa vel for Deris Excellence, som og Herrer Magistraten, underdanig og ydmygt forestillet den Sande Umuelighed for Skipper-Lauget, uden i Fordeelighed eller almindelighed allerhøyeste meldte Allernaadigste Befaling at kunde opfylde. Denne Sandhed er og bereen reitereret og igientagen for Stadens Politie-Mesterer, saa ofte som i denne Matere

ere derom giort Erindring; ja! til sidst e
Bager-Lauget i afvigte Aar, for
allerhøyst bemeldte Høy Salige Konge
allerunderdanigst supplicando andraget, at
endeel andre Stæder kunde glæde
det samtlige Aarhuusiske Bager-Laug
ved Kongens allernaadigste Villie
med de paabudne Forskrifter de Bager-
Værk: Stædernes Indretning, allerun-
derdanigst at efterkomme. Men
derhos allerunderdanigst forestillet
den slette Formuenhed, formedelst
Bager-Laugets Afmagt og egne E-
lendige Stæders Vilkaar, samt Mangel
af optinerende Credit, udi Byens
nærværende saare mangelige og slette
Omstændigheder, da det skulle store
et Bager-Værk-Stæd ville komme
at koste over 2000 Rdlr: som for-
24 Aar, i Salaat, udgivende tre Seim.
ma hvorimod om end ikke een halv
Tønde Gulds Værdie, hvortil derfor
er ingen Apparence vidre.
Paa denne Bager-Laugets ymiste
allerunderdanigste Ansøgning, i aller-
underdanigst Haab om Høy: Kongelige
Clemence, Mildhed og Naade, under
vorte Anordning, allernaadigst at
bliver limiteret saaledes: At Bager-
Lauget her i Staden, for de forefundne
Bager-huuse i Værk-Stæderne, og de
deri udfordrende store Bekostning,
hvilke Bager-Lauget hverken in spe-
cie & genere formaar at bestride, for-
saavidt man, til nærværende Tid, for
meldte Høy-Salig Konges indfaldne
dødelige Afgang, ikke vovede foraarsaget
allernaadigst og saadan Resolution,
hvilken de allerunderdanigst formodede

Ophævelse af Regierende Allernaadigste
Konge, efter Bager-Laugets derom paa
nye allerunderdanigst giorde ansøgning.

Efter [illegible] Naadige Herre! De
itzige Politie-Mester, Hr: Cancellie-Raad
Holst, efter underdanigst hosføyede
Copie Skrivelse, er agtet, at Bager-Lau
get haver relateret sam Deris førnisti
allerunderdanigste indlagde ansøgning,
efter paatrængende det Høy-Kongelige
Rescriptes ophævelse; og Bager-Lau
get nu formaar at lægge for Dagen
anden Raison, om u-nødvendigheden,
at det Høy-Kongelige Rescript nu hid,
indtil allerunderdanigst er bevoren
opfyldt, end den, som forhen aller-
underdanigst for Kongen er demon-
streret og nu hermed underdanigst
igientagen; Saa indfinder vi under-
tegnede paa samtlige Bager-Lau-
gets og egne Vegne til Deris Excell:ce
og Naadige Herre, underdanigst ind-
bedende den Retfærdighed, Gunst og
Godhed for Bager-Lauget, ved Naade-
medig befaling til Politie-mesteren
Hr Cancellie Raad Holst, at indholde
med det allerhøystbemelte Høy
Kongelige Rescriptes Prosecution,
indtil allernaadigst Resolution
paa Bager-Laugets fornyede aller-
underdanigste ansøgning kand erhol-
des, og her ankommer, paa det, at
all [illegible] for det betrængede
Bager-Laug, imidlertiid kunde
forekommes; Da Bager-Lauget
allerede allerunderdanigst [illegible] og [illegible]
findet sig i Tvangen, saa kand Høy-Kon-
gelig Naade i ansøgningen for Dem, vi
werde [illegible]. Vi forbleive u-af-
ladelig i dybeste Soumission.

[illegible]
underdanige Tienere
Som Oldermand Chr: Ritscher
Som Bisidder L: Giesing. Martens.

Copie

Velagtbaare Sr. Fischer!

Til Hans Excell:ce og Hans Publique Ministerstved, behørlige Foranstaltning udi mit Allernaadigst anfortroede Stifts Fogde Embede, maa jeg fornødentlig widde, hvormange Bryggere, det herværende Laut eller Societet nu bestaar af, samt naar enhver i sær af dem, ved Datum udi Laugs Protocollen ere inscriberet: Og endelig, hvor een hver Brygger nu boer; Ef vilde det behage Ham, som pro Tempore Oldermand for Brygger-Amtet, herom at tilsende mig een Speciale og Bands Anvisning, for saa vidt Brygger-Lauget betreffer, og det saa snart som mueligst er. Jeg forbliver

Velagtbaare
Sr. Fischers
Tienstvilligste Tiener
H: S: Heiberg.

Bergen den 19de Decembr: 1765.

Udskriften.

A Monsieur
Mons: Christian Fischer
à Bergen.

[illegible]

Min Herre!

Høyædle og Velbyrdige
Hr. General Auditeur og Stifts Fogd:

Paa Deris Velbyrdigheds skrifftligt forlangende, lader jeg her indsendt følge fortegnende Lemmer af det her overværige Brygger-Laugets Lemmer af Mester og Bryggere Enker, som skulde des med gamle Tiid med fører Rigtighed. Jeg forbliver med største veneration

Deris Høyædelbyrdigheds
ydmygste tiener
Christian Fischer

Bergen d: 8de Januarij 1766.

Udskrift

Høyædle og Velbyrdige
Hr. Hartvig Siemers Heiberg
Deris Ko: Ma:ts Welbestalter General Auditeur
og Stifts-Foget udi
Bergen

Designation

Over Bergens Byes Mester Bagere og [illegible] Bager under det — 1765 Aars Udgang. —

No.	[illegible] Navne	Rode	Paa hvilket Sted boende	Hvad Aar [illegible]
1.	Henrich Hiort	1te	Paa Nordnes	1742.
2.	Jorgis Besin	2den	Oppen for Told boden	1758.
3.	Poul Mungaards Enke	3die	Norder Siden huus af Kors Kirke Almindingen	1743.
4.	Leonard Gabrielsen Mechardt	5te	Neden for Kors Kirken paa Strandgaden Over Side	1723.
5.	Jacob Mathiesen	6te	[illegible] ved Qvongat	1736,
6.	Gerhard Lodding	8de	Ved Kørpel Qvongen	1742
7.	Christian Ritscher	dito	Neden for Muren paa Over Side af Strandgaden	1747.
8.	Reinert Ende	9de	I Knøse Qvongel	1762.
9.	Jan Nielsen	dito	Dito	1733.
10.	Diderich Gierding	dito	Paa Muur Almindingen Øvre Baaden Norder Siøen huus	1742.
11.	Johan von Aachen	10de	Neden for Muren paa Øvre Strandgaden	1735.
12.	Lorentz Lasen	dito	Ved Sudre Hauser	1765.
13.	Christian Dillow	11te	Ved Muurs Almindingen Norder Siøen paa Strandgaden Over Side	1749

No.	[illegible] Bagernes Navne	Rode	Paa hvad Stedet de Boende. —	[illegible]
14.	Henrich Schell - - - -	11.te	Paa Nordre Byes væg ved Runde Omgangen	1736.
15.	Magnus Andreas Lankenow	13.de	Paa Østlandse [illegible] og [illegible] af Runde Omgangen - - -	1764.
16.	Johan Fürstenberg - - -	15.de	Øvre Alminding [illegible] der Side - -	1753.
17.	Andreas Christoph.r Steitz - -	dito	dito - - - -	1764.
18.	Hans von Rechen - - -	16.de	Østlandse [illegible] [illegible] Hans [illegible]	1764.
19.	Christopher Petersen - - -	17.de	Øvre gaden i Klosteret	1731.
20.	Christoph.r Ritzerow - - -	dito	Øvre [illegible]	1742
21.	Herman Mejer - - -	18.de	[illegible] imod Hospitalskirken paa Nord Side af Øvre Gaden	1763.
22.	Jørgen Kramer - - - -	21.de	Nedre [illegible] Gaden - -	1765.
23.	Hans Clenow Martens -	dito	dito og [illegible] ved [illegible] Almindingen -	1753.
24.	Johan Herman Ditlow	22.de	Paa Øvre Gaden ved det Tydske Compagnie -	1757
25.	Peter Ritzerow —	23.de	Dito gaden imod Tydske Kirken -	1735.
26.	Johan Swerners —	24.de	Paa [illegible]	1758
27.	Ditloff Martens [illegible]	dito	ved Tydske Kirken - -	1723.
28.	Johan Farmer - - - -	dito	Dreggens Almindingen - - -	1762.

Bergen den 31.te December Anno 1765.

Pro tempore Bager Laugets Oldermand Forfatter
Christian Ritscher.

Designation

over Bergens Byes Mester Bagere og Bager Enker, med deres [illegible] i Termin fra [illegible] og [illegible] til Ultimum Decembri Anno 1766.

No.	Mester-Bagere og Enkker.	Brandt.	Penge.
1.	Henrich Hiorter Enke	1	2
2.	Jørris Giertsen		2
3.	Said Møndgaards Enke	1	2
4.	Leonard Gabrielsen	2	4
5.	Gierdt Radding	1	2
6.	Jacob Mathiesen		
7.	Reinert Lude No. 4	1	1
8.	Jan Nielsen	1	
9.	Lorentz Larsen	1	
10.	Diderich Giedding	1	2
11.	Christian Ritscher	1	2
12.	Johan von Reichen	1	3
13.	Henrich Schnell	1	3
14.	Christian Ditloffs Enke No. 3	1	1
15.	Magnus Langenou	1	1
16.	Hans von Reichen	1	2
17.	Herman Meyer	1	2
18.	Christopher Ritzerou	1	1
19.	Anders Huwitz	1	2
20.	Johan Fürstenberg	1	1
21.	Jørgen Kramer No. 2	1	2
22.	Henrich Klenou Martens	1	2
23.	Jan Herman Ditlow	2	
24.	Peter Ritzerou	1	2
25.	Ditlow Martens Enke	1	

No.	Extra Ster Bagere og Enkker.	Brende	Stenger
26.	Johan Fasmer - -	1	2
27.	Johan Avener - - No. 1 -	1	1
		25	41.

Saaledis at være Rigtig
Opsatt
som pro Tempore Bagerlaugets
Oldermand
Bergen
d. 2den Januarij 1767. Christian Ritscher.

Welædle og Welbyrdige
Herr Cancellie Raad, Politie og
Borgemester
Hans Holst!

Hermed sender nu Deres Welbyrdighed
allerunderdanigst instruerede Designation
over hvad Kongl. til afvigte 1766 Aars
Indgang værende Privilegerede Extra Ster
Bagere og Bager Enkker, med hvis man
i Tienniste haffende Brende og Lenestenger
i denne Designation ej, som ikke
indskreven Bager-laugets Oldermand, allene bør
dog formodes min ubundne Vederde
vende Pligt at have opfyldt, da leg
derved og tillige indtræde det
Borgerens, nu til Aaret indtrædende
nye Aar Deres Welbyrdighed med Høy
respective Familie, alt bestandig
Høy Koly Welstand at tilønske, med
største Veneration forbliver
Welædle og Welbyrdige
Hr. Cancellie Raad, Politie
og Borgemester
Deres
allerunderdanigste
Tiener
Christian Ritscher.
Bergen
d. 2den Januarij
1767.

Copie af et brev fra Brant Directøren til Oldermanden.

Udi Previligierne for Bager Lauget af 23 April 1744 er i an-
ledning af Brandt Ordningens 4 Cap: 3 Art: allernaadigst befa-
let, følgende: 1mo At Bager Lauget skal vedligeholde deres
bestaaende 4re Ovale Sprøjter etc:
2do disse Sprøjter skulle proberes under det publique Brand-
directeurs
3tio skal de settes hos de Mesteres huuse som dertil har beqvemlig-
hed, dog fordelte fra hinanden; og
4to Skal Bagerne og deres folk bringes til Stedet hvor de
skal bruges etc:
Da jeg nu erindrer, om skiøndt vil at faae det publique Brand
Væsen, haabes at blive proberet, saa er det jeg følgende angaaende Bager
Laugets Sprøjter skulle melde:
Den første post er efterkommet til dato, da alle 4re Sprøjter
er god og i forsvarlig Stand; Men at det behøves at nogen
den smaae Ting paa dem, deels forbedres, og andet af
nye anskaffes, er dog nødvendig, for ikke med Tiiden skulle
følge større bekostning end nu fornøden; Enhver
Mester af Lauget har funden beqvemlig at sige at ingen Sprøj-
terne er ubrugbar, er langt fra Sandhed, og af ringe allene
anseet som nu urigtig tale, jeg vil ei nøjere erindre.
Den anden post, umuelig at Sprøjterne proberes under det
publique, er aldeles [illegible]; Men da jeg for nogen Tiid bekiendt: At i Tiden
for Sprøjterne at Laugets folk skulle fremføres og bruges, dem
dertil forordnet af nogle af Brandfolkene, umuelig de saa skulle
Slangerne [illegible] saa og sig at fremføre og tilbage føre disse Sprøj-
ter, med at de derfor og betaling af Oldermanden; hvorved da
følgende [illegible] forlanget; Slangerne [illegible] som
er deres egentlige forrettning, Og de [illegible] som til Bager
Laugets Sprøjter [illegible]
[illegible] hvorfor jeg da som derved,
ingen [illegible] saa, man selv [illegible]

[illegible] ladet Sprøjterne a parte probere, hvad mig forvalt [illegible]
Bagerlauget [illegible] udgift, og forvalt beholde [illegible]
verium allar Sprøjterne [illegible] Grennadsir [illegible]

Og Den 3die post, nemlig at Sprøjterne hvar [illegible] i de Medlemmers
Hüüser som [illegible] til haade [illegible] Leiligheed, da haar det alltiid verit
[illegible] at en haar staaet ved [illegible], en ved Toldboden, [illegible]
ken og en paa [illegible] staar Sprøjterne nu [illegible];
dog de 2de [illegible] hos Bagere, nemlig hos Sgr. Reinert Lüde
og Sgr. Jerres Frantzen Gertz, [illegible] 2de andre [illegible]
samt bevarende i Byens publique Sprøjtehüüser, formedelst de
[illegible] ved Bagerhüüset [illegible] og ved det paa [illegible]
[illegible] bevarende, at de [illegible] bevares i Sprøjtehüüserne
hvor disse nu staar og [illegible] og det ved [illegible]

Og hvad den 4de post anbelanger at disse Sprøjter skal ved
Bagerne og deres folk bringes til Ilden hvor det skulle brænde
da formeener at saadant allernaadigst [illegible]
[illegible] for [illegible] Thi! naar saa skeer, [illegible]
Conservere deris Sprøjter, men og tiene Publicum saaledes: [illegible]
af disse Sprøjter kunde forrebygge stor Ildsvaade, naar de [illegible]
[illegible] bringet og brugt, Hvorpaa Exempel haar verit
[illegible] nylig [illegible] andre Bager
lauget haver. Saavel og udi Placaten af 10 Junij 1755 tillagt
Premie 3 Rd for den Bager Sprøjte som til Ilden først ankommer
og bruges [illegible]

[illegible] nogen
Reellere [illegible], Og Hans Kongl.
Maj:tets allernaadigste Befaling Strictement [illegible];
[illegible] som Oldermand
[illegible]
[illegible]
[illegible] mig da [illegible] til Efterretning.

Og [illegible]
[illegible]
[illegible]

min formand; Thi foruden at Jeg ofte har giort Udløsning ved at lade hente dem og bringe dem hiem, har jeg forsynet Slangerne med extraordinair Smörelse og brugt som Olie til Søigerne, som den for dem, uagtet jeg har fordret noget der for, Kan om mig Noget derfor skal betales eller med videre tillegges, det overlades til Laugets mand tilvinden

Imidlertid har Jeg dendere altforbliver
Höystærede Laugets tienstskyldige
Tiener

Bergen d: 12 Martij 1767. Andreas J. Schrain

Velfornemme
Oldermand og Bisiddere!

Ved Höye Skrivelse af 13de huius har Hr. Politie befalings Mand Scheel begiæret at tilsende Magistraten Jens Sørensen Wendelboe og Jacob Mathias Büders allerunderdanigste Ansøgning til Hans Kongelige Majt: og forlanget derover vores Betænkning. — Ved dette alt tilstilles dem samme, tillige derved de Copie med forlangende at de vil samme tilbage sende med deslige De deres udførlige erklæring til enhver i sær af sammeldte ansøgninger, og det saa uopholdelig som skee kand. —

Vi forbliver
Deres
tienstwillige Tienere

H. F. Desine. H. Meier
N. Didiken, Geelmuyden, Koe, Forman
Bergens Raadstue d. 23 April 1767.

Høyædle og Velbyrdige
Velædle Edle og Velviise
President Borgemester og Raad

Hörer eder Jens Sörensen Vendelboe allerunderdanigst anholder om at maatte og søger een Bager Gaard i Sandvigen meddeele samme priviligier som Bergens øvrige Bager Gaarde ere tillagde, da han af Bager Laugets følge det allernaadigste Rescript af 29de April 1757 er forbunden, at bruge den Gaard han har kiøbt efter afg. Jochum Nielsens paa nederste ende af Strandgaden beliggende uagtet den efter holdte forretning af Poletie Mesteren og Brand Directeuren ansees at være beqvem til Bagerie; da Jacob Mathias Bie ansøger at hans Huus og tagne Vedstede i den form, som det nu beskaffet og forandret skal vedligeholdes, naar ei igien for Stædet et priviligeret Bager huus, omendskiønt samme efteren beskrevet i holden Aaret 1744 er ansat efter Supplicantens og Hustrues Død om u priviligered, det maatte den Respechtive Magistrat og medholdende erfaare. Ei maatte det behage de Höistærede Herrer hvorvel ved Memorialer ude Erbagerendelse naar de i henseende til den sidste har Consuleret Velædle Hr. Cancellie Raad og Poletie Mester Holst, at meddeele mig deres gode betænkning. Forbliver med megen Consideration

Den Respective Magistrats
tiene stormedvilligste tiener
J C Scheel

Bergen d. 13 April 1767
Til den Respectieve Magistraten
I Bergen, No. 20 F. 5 letts 24 /

1767 No. 7461.

Stormægtigste Monarch
Allernaadigste Arve Konge og Herre

Jallernaadigste underdanigste forskrivning tillige og höist nödtrengende Majestæt allerhöiste nig for Deres Kongelige Majestæts Naade troskab bedende om en allernaadigste bevilling og bön hörer: Nærværing nu i tiden 21 Aar haver tient ved Bager Professionen hvor af gangi Jochum Nielsen, jeg höist 12 Aar

og udi 9 Aar hos hos min fader og benævnte Mester Bager
Sal: Jochum Nielsens Enke og det foregaaende Lærebrev
siden den u lovlige Ildebrand her i Bergen i Aaret 1756
da Jun 1767 til Præsance for min lange Tieneste hos hende ha-
ver tilkiödt og solgt mig hendes forbrente Huus og Privilligerede
Bagergaard, hvilket jeg som en fri Eiendom, strags efter
hendes Ildebrands afgang skulde har brugt og beholdt, men
er af det her i Bergen værende Bager Laug bleven forhindret
mig at benytte, mig af benævnte min Sal: fader til tilkiödt
og Privilligerede Bager Gaard, at benytte og bruge siden samme
Bager Huus staar paa Vester siden af Bergens Strandega-
de hvilket er forbuden efter Allernaadigste Rescript
af dato 29 April 1757 at ingen Bager Gaard siden den u=
lovlige Ildebrand udi Bergen d: 23 Juli 1756 maa bli-
ve staaende til brug for Bageriet paa Vester siden af Bergens
Strandgaden, og da samme mig af benævnte min Sal: fader
er til tilkiödte og Privilligerede Eiendom, og i Aaret 1744
No 3 Perpetuerede Bager Gaard, bliver mig i Kraft af Höjst
benævnte Allernaadigste Rescript at det er forbuden at
bruge u-agtet samme Bager Gaard efter Politie- Mesterens med Raad
Directöirens med det til fornöden Mænds, af mig begiærede
og holdte Forretning af Dato Bergen d: 2 Septem ber 1765 viiser
at bemeldte Bager Gaard var given til Brug og ordentlig
liggende saa lüxkommelig og god som en anden udi Bergen ligesaa
som jeg og til bedre at opbygge en Bager Gaard paa et ...
sted, efter Kongl: Allernaadigste Rescripter Boden forder
mig tilkiödte og Previlligerede naar jeg samme maatte ny-
de Perpetueret, men det bliver mig dog afdreies af Bager Lauget
vent afslagen aldtsaa og paa ovenanförte grunde, som jeg ei
er for Deres Vidtlöftigheds Skyld, her u fölliger for Demon-
strere kan jeg fattige Mand, som formedelst men Brö-
dre afslaget, ikke formaaer Længer at leve for mit
Brød, for Deres Kongl: Maytt Naade Throne allerunderda-
nigst, og allerydmygst bedende om Deres Kongl: Maytt

mig allernaadigst ville tillade og bevilge at opsætte en Bagere Gaard udi Sandvigen, som ligger et lidet Stykke fra Byen og kunde være bemelte Sandvigens Beboere til stor Nytte og Lettelse, da dersaa Stædt ingen Bagere Boer og hvilket og heller sorterer under Bergen, hvorfor bemelte Sandvigens Beboere Nödsages med Besværlighed at lade hente og bage deres nödvendige Bröd udi Byen hvorfor om dersaa Stædt fandt en Bagere kunde det være Beboerne til störste Nötte og mig fattige Mands til opreisning. — Allernaadigste Arve Konge og Herre Det dog i Naade til mig fattige y[illegible] undersaat, og tilbud Naadigst fatte og byge en Bagere Gaard udi underbemelte Sandvigen med de samme Previligier som Bergens Bagere Gaarde ere tillagde da jeg haaber min allernaadigste bönhörelse ide at blive u-bönhört og forlastet af en saa høy deeler Naadig Retfærdig og Retsindig Monarch hvis höylige og höystalige Herrer forfædre haver allernaadigst givet Previlegium, til den af mig söbte Bagere Gaarden, tro og bever i det allerunderdanigste haabeni allernaadigste bönhörelse med mine stedse vedholdende Bönner at alle Kongers Konge u-aflaadelig og Rigelig vil velsigne og lyksaliggiöre deres Kongl. May:ts höy-keyserlige Regjering til en hver underdsaate inderligste glæde det önskes af en fattig, og nödtrengende Bager Svend og troe forbliver hos Gud for Danmarc og Norgers Riger

Stormægtigste Monarc
Allernaadigste Arve Konge og Herre Eders
Allerunderdanigste og ydmygste
tiener

Bergen
d 3.de Jannuarii 1767/.

Jens Sörensen Wendelboe

Ser, ut infra Folio = 119, angaaende Jens Sörensen Wendelboes fornyede Supplique af Dato = 12.te Marti 1768 — Magistratens Erklæring af 19 May med Resten og Bagerlaugets ... Erklæring af ... 28.de May = 1768.

Stormægtigste Monarch

Allernaadigste Arve Konge og Herre!

Udi 31 Aaringer haver jeg her i Bergens Bye i Korsgaden
hidertil brugt, som Mester Bager een liden Bager Gaard
og Værksted, med mit derværende bygte Huus og Værktøy og
den tilhørende Vandbrønd, samt Gaards Plads; men ved den
Ordination og Befrigtelse, som her i Byen udi Aaret 1744
skeede, efter høy Kongelig Foranstaltninger besagde mit
eyende ibeboende Huus og Bager Gaard henfalt, som u-privi-
ligeret til Bager Huus at bruge efter min og min Hus-
trues Døds Fald. —

Men Allernaadigste Konge og Herre!

Skal denne Ansatz saaledes staae fremdeeles ved Magt
da bliver jeg henfalden i fordybet Gield, og mine Creditorer
maae lide tab. —

Jeg Supplicerer og Ansøger Allerunderdanigst
derfor, at Deres Kongl: Mayts: med høi Kongl. medlidenhe-
de og Miskundhed: Henseende til min Alderdom samt mi-
ne ... hættige Umstændigheder og nedligaaende i
den Følge til mit Bager Huus og dets Profession, saa-
de for mig og mine, ja endog efter kommende, allernaadigst
maatte tilgive Preveliguom, at forstærne mit Huus og Bager
Værksted ... siden saa og, at Bigmesteren her i Ber-
gens Bye, Reichborns, hvormed allerunderdanigst vedleg-
gende Attest, Giør Troværdig beviist; At veden ... lig
tilstaaende Ildebrand; den Gud i Naade forbyde! Tre-
lighed paa Søndre Nord og Vestre Kanter at mit
Huus og Bager-Birlader, at indrømmes med Sprøyter og Brandt-
Redskaber udi all befornødlig Belighed; Tager det derfor Aarsa-
gelig Anledning allerunderdanigst beder og ansøger om at Deres Kongl.
Mayt: Allernaadigst med Høi Kongelig Naadigste Tillinge ...

og Resolution allernaadigst ville tillade, hvilke og hasstedte
At ermeldte mit Huus og Bager Verkstæd den Form, som denne
er bebygget og hvilke forsvarlig skal vedligeholde, maae vorde og
blive et frit Preveligered Bager Huus for min tid og efterkom-
mere, uden nogen tiltale eller ... ... saa længe mit Huus
og Verkstæd holdes i lovlig hævd. Jeg lever i allerunderdanig-
ste haab om allernaadigste Bønhørelse og henlever med
Liv og Blod til det yderste

Eders Kongelige Mayestæts
allerunderdanigste troe
undersaat og Arve Hengivene
Tiener

Bergen d. 3 Martii 1767.

Jacob Mathias Bie

Efter Anrfe Mester og Bager Sgr. Jacob Mathias Bie hans
forlangende, haver jeg som Over Bygmester holdt lovlig Besig-
telse over indbemeldte Bager Sgr. Jacob Mathias Bies i boende Huus og
Bager Verkstæd, med dets indhegning derved haver jeg befunden,
at Mandens Huus og Bager Verkstæd i sin beho-
rige Stand ligeledes paa Sønder Norder og Vester siide fri,
saa at i en ... Ildebrand, den Gud naadelig forbyde,
Man fra Sildekammen Aparantze, med ... brand-
Redskaber at maae tienge til mere ermeldte Sgr. Bies
Huus og Bager Verkstæd. Dette til bekræftelse under haand
og Signet

Bergen d. 28 Febr. 1767.

Johan J. Reichborn
(L.S.)

Copiernes Rigtighed
Test. C. C. Holm.

Erklæring angaaende Jacob Matthiesen Bries
Supplique af Dato den 28 Febr 1767

Høyædle Velbaarne Høyværdige og Velædle Høytærede Herrer
Commissions behagelig paategning, paa Supplicanten Jacob Mathias
Bries allerunderdanigste Supplique af dato d: 28 Febr sidst=
leden, til Erklæring, som for nærværende Tiid
Bager Laugets Oldermand og hans Bisiddere, saa vel som de
ældste Mestere, Recommenderet efterfølgende til Underdanig=
=sig nemlig erklæret: At blive uimodsigelig at jo
Supplicanten Jacob Mathias Brie er lige saa berettiget som den
ældste Mester her i Staden: Men derimod er det og vis
Sandhed, at hans siden tilfaldne Bager Boe og Verkstæder
in Augusti og Septbr 1744, i følge af Bager Laugets allernaadig=
ste forundte Privilegium af 23de Aprillis samme Aar, ere ved alle
her i Bergens By befundne Bager Huuser og Verkstæder af
da værende Politie Mester nu afdøde Cancellie Raad Hendrich
Matthiesen, Brand directeur Lorentz Petersen, Brand Assistent=
Sen ... og ... Borgermænd hans værende
af Præsidenten Hr Cancellieraad Hendrich Willemsen foran dag=
ne besigtelse og forretning, hvoraf saa vidt Supplicanten Bries
Bager Verkstæder og Verkstæd angaaer, hvis Rigtig ...
Rigtig udskrift ... befundne ubrugelig til Bode værende
Bager-Huus, og alt saa ... anførte ... iblandt
de Cas'serede Bager Huuser, ... og andre ... som ubrugelige
til Bagerie og ... forretning, som saa ...
... Kongelige allernaadigste anordning ... og ...
... Bager her i Ber=
gen, at ingen som deris Cas'serede Verkstæder ...
... blive Vacante, ...
... forretningen, ... approberede ...
Verkstæder ... hans ... Tall, ...

dadum staaet aldeeles urörlig, og om forandres skulle wil-
drage saa skadelig som forwoeddelige Consequencer efter sig, ligere
som wi selv villende giver, om og hwor wit dan af Supplianten
Bie urgerede Bejgningers med Herr Kreichborns selv tagne
egne waadige saa kaldet beskyldelser over Supplicandens iboende
Huus og Bager Werkstead, uden Øvrighedens forrgaaende
befaling og bivaerelse, af ditzinge Politie Mester og Brant
Directeur og andre wedkommende Lovlig Middel, kand og bör
komme i Consideration, eller, til det allermindste reflecte-
res paa. — Wii forhaaber derfore at den Gunstige Herrers
Magistrat wed dervis givende forklaring i den allerunderdanigste Soutine-
rer deres lovlige befandede Beskyldelses forordning af
21 Septembris 1744, og derwed Conserverer Bager Laugets
deres Allernaadigste forundte Priviligier, men end og
verger den sig, at hverken Supplicanten Bie eller nogen
anden af Stadens Bagere, som i nogen Maader befindes noget
allerede Casseret Bager Werkstad til Laugets Sammentlige
Prejudice, imod allernaadigste Kongebud, wijdere
Utvaarende Desein godtad, givende os derudover med
aller störste Höjagtelse at forblive

Titul

Bergen d: 7 Maij 1767

ydmygste Tienere

Hans Slenau Martens

Diederich Gierding

Christian Ritscher

112

De Velforneme Oldermand og Bijsiddere for Bagerlauget udi Bergen

Indsluttede Peder Ritzeraus allerunderdanigste Ansøgning er Magistraten tilstillet fra Hr. Stifts befalingsmand Scheel, med forlangende at samme dertil vil give sin erklæring; Thi vil de Vemelte Oldermand og Bijsiddere med samme tilbagesendelse først med deres Magistraden til den ende deres Erklæring. Forblivende

Bergens Raadstue
d. 29de December 1767. — tjenstskyldigste

Copie. — F. S. A. Desine

af Peder Ritseraus Supliqve til Hans Kongelige Majestæt angaaende om at lade sit Huus Priviligeret hvor Sønnen følger Ved efterrandet.

Stormægtigste Monark
allernaadigste arve Konge og Herre

Jeg underskrevne 69 Aar aldrende indfødde Norske undersaatt, som har været Borger og Mester Bager i Bergen over fuld 37 Aar, maae min høy Alderdom allerunderdanigst at andrage, hvorledes og siden forrige Poletie Mester men tilstrekelig afdøde, Hr. Cancellieraad og Præsident Hendrich Matiasen formedelst et ester Kongelig allernaadigst Rescript eller Privilegium af 23 April, 1744, som skal fastsette Bager Laugets Tal udi Bergen som helst er til 24 holden begjertelse skal have bestemt at med som eksempel de 24 Bager Gaarde frie Baden med min død skulle afgaae som i

priviligered, da dog min Gaard skal findes langt beqvem-
mere end mange af dem, som vedkomne af døde Mand er
blevne giordt ærlige og saaledes privilegered. ærlige
de siden de slettere indskierede paa Fagt eller Rakker,
men derimod min Hüüs eller Bager Gaard saa frit
at forüden indgangen fra alle Gaden er saa beqvem at de
igiennem kan indkiøres Lige til Bager-hüüsets Byg-
ninger, er der og paa alle de øvrige Sider af samme
Bager Hüüs Bygning store Stæner og übebygde Grün-
de, hvorover man alle Sider sic paa kommende Ilde Vaa-
de, som ingen Andre Mand meere kand frygtende med Ba-
ge hüüsets Indretning, hvortil har eller hører
Sprøiter for. Han bruger mere forhen det behørende Brandt
Redskab at føre og videre, da nu denne efter min
üforgribelige formeening, lige saa übillige, som for
mig høistskadelige ubesteler paa mit Hüüs og Ba-
ger Gaard har først forvolder, at min Bager Gaard
er kommen i foragt ~~[illegible]~~ mig til übodelig Skade,
og ieg derneest billige er paa min høie Alderdom saa
vidt de Omstændigheder at naar ieg selv ei kan forme-
dest Alderdom forestaae mit Bager Brüg, maa ieg i
Tiden faae at nyde Ophold hos min Søn som har lært
Bager Professionen formedelst at Bager Lauget vil
ünbilligende foreslaae at siden ieg ei selv kan for-
staae Brugen, min Bager Gaard, som efter saadan
üveenlig at forbrünt: Hr. Cancellie Raads forhold
skal Casseris ieg da i min høie Alderdom skal Lide
nød og Mangel og min Søn som for sine gamle foræl-
dres skiæld og underholdelse har anvendt sin beste
Tid derved bliver brødløs. — Da ieg nu formedelst her
hos følgende Attest fra Stadens Bygmester og den
vedaller saadanne Ildsteder, Bygninger og Brand-
Besigtelser fornemmelig betegnende og herværende
de Byens fornemste Muurmester og Bager Att-
test beviser min Bager Gaards beqvemhed, og

derfor beliggende Stæder til brandt Arvstabelse den-
tvingelse og mit Brüge üfrugtelige ~~...~~ forskrækkelse
ge og derfor beviser at have været Borger og Me-
ster Bager üdi meere end 37 Aar saa dristrer jeg
mig herved allerunderdanigst at Supplicere om den-
ne allernaadigste mildhed at forbemeldte mit
Huus og Bager Gaard maatte ~~Priviligium~~ ved
allernaadigst Priviligium bliver berettiget til
en fri og Priveligered Bager Gaard og Brug for
mig, min Søn og efterkommere paa det at vi for-
medelst dessens Fasthedster ej skulde üdelukkes
vedene uvirurlig animosite fra de allernaadigste Frihe-
der, som er ved allernaadigst Lov og Lange (?) ar-
er tilsagt og forundet.

Jeg underdanig og forventer eders Kongelige Maje-
stets allernaadigst, som Barmhiertig Bønhørel-
se og til min sidste Bøn forbliver

Stormægtigste Monark
allernaadigste arve Konge og Herre!

Bergen d. 27 October 1767

allerunderdanigste
indfødde Cree Undersaat
Petter Retzerau

forfattet af Rasmus Kragh

Copie Da vi underteegnede, som baade haver været opnevnt
af Stadens Øvrigheder ved den forhen over denne Byes Huu-
se skeede Besigtelse og Taxation, og tilige saa nü atter
opnevnt og forrettet den efter Kongelig Anordning
til en Brandt Casses indrettelse holdende Forretning
og Taxation, over hver Mands Huus og fast Eiendom
me her üdi Staden, ere in specie bleven begiert, at tage
Mester Bageren Petter Ritzeraus eiende og beboende Ba-
ger Gaard og Huus üdi nøye Betragtning og Beskrivel-
se for derefter, at kunde give vores sande og faste Attest

[illegible]

om og samme hüüs og Bager Gaard befinder i saa-
danne Tilstand og beskaffenhed at det til en Privilige-
ret Bager Gaard kunde blive beqvem og dürlig
saa i henseende, at vi Johann Joachim Reichborn
allernaadigst bestaltet Bygmester her i Byen,
og Jeg Henrich Berg borger og muur Mester samme-
steds, der begge tilligemed forstaae og maae være med
i alle begivenheder, saavel ved Bager hüüser og Of-
ner, som ved alle andre Bygningers opförelse, ha-
ve taget denne Bager Gaard og hüüs i nöie Betragt-
ning og Eftersyn, og befunden 1mo At fra Al Gaden
og Leie til Bager hüüs Bygningen, er saa beqvem Ind-
gang, at Deigen kan indbæres med Hest og Vogn,
saa at Proviant anbringelse og Vands tilförsel paa
denne Side aldrig kan være hinderlig.
2do haver vi befunden, saa store haver paa de övrige
3de Sider, med opkiörsel paa denne Side igiennem 2de
Gader, een paa Nordre og een paa Söndre Side, at der
fra alle kanter, uden mindste hinder, kan til dette
hüüs eller Bager Gaard anbringes alt det fornöden
Brandt Redskab, som i paakommende Ilds Vaade (:
den Gud Naade afvende:) maatte fornödiges
Og som vi saaledes ikke andet kan skiönne end,
at io dette hüüs fremfor mange andre deres bele-
ne Priviligerede, ja iblandt samme Tal kan og bör ind-
lemmes, ved Kongelig allernaadigst givende Frihed og
Tilladelse
Saa have vi heller ikke kundet nogte denne vores Syn og Sand-
hed, men med vore hænders underskrift, som saaledes at
bekræfte. Bergen d. 27de October 1767

Johann Joachim Reichborn Henrich Berg
Deres Kongelige Majestæts allernaa-
digst bestaltet Stads Bygmester

5) Denne Suplique saavel som den saa kaldede Beskig-
telses Forretning var endnu geskiedt med Monsr. Ritze-
raus Borger Brev som ogsaa unödvendig heraf anföre
men saa meget seer dog af de berörte documenter
at Monsr. Ritzrau ikke har glemt noget som kunde
tiene ham til Fordeel, uden at have henseende til den
Beskigtelses Forretning i Aaret 1744, saavel som de
derudi anförte om Bondighederne da allerede Complet
efter Privilegiernes Indhold, saadan at han ikke saa Mange som
Privilegiernes udtrykkelige Forordninger det giorde, som at
faa sin Dessein og Hensigt fordret paa alt hvad forandre: D.o.

Denne Supplicant Peter Retzerous al-
lerunderdanigste Suppliqve, er derpaa
af Bager Laugets Oldermand med
Bisiddere, saa vel som samtlige Laugets
Interessenter, for Magistraten d. 13de
Januarij 1768, herom Erklæret,
Svaredes:

Welædle og Welbyrdige
Welædle, Edle og Velviise
Herrer Magistrat!

Den os Gunstig Tilsendte, efter sædvanlig brugeligste
for det samtlige Bager Laug, har forundt
os, som pro tempore Laugets Oldermand
og Bisiddere, Communication af endnu
Warende, hvorved Mester Peter Ret-
zerous allerunderdanigste Suppliqve
til Hans Kongl. Maj:t, af dato 27 Octobr
sidstleden Aar, hvor allerunderdanigst
at erklære, og til Deres allerunderda-
nigste Ansögning, om allernaadigst at
faae hans forhen Casserede Bager Gaard
perpetueret og fastsadt, og det under
prætext, deels, af hans foregivende
Alderdom, at naar hand ikke formaaer,
videre selv at forestaae sit Bager
Laug, og i saadan Tilfælde, hvis hans

Søn, som nu Ernæres af Bager Professionen
i Efterkommelses-Tiiden, skiønt nyer ophold
dyg og liide Nød, samt Sønnen bleve
der bleve Brødløs; og desuden af hans
endnu besiddende og beboende Bager-
gaard foregivende begyndende hvor-
hen den Supplicanten intenderer, med
Beskyttende saa Vel Stadens Bygmester
Johan Joachim Reichborn og den i hans
formeening, alle fornøyet Tilladelse og
Oeconomie Inspecteur, Mester Henrich Berg-
manns Attest, af lige dato med Suppliquen
at bestyrke: Saa skulle vi efter maaden
og vores Erklæring derom, allerunderdanigst
have ind stillet saaledes:
Forunderligt kommer det os for, at
Supplicanten nu først og over 23 Aar
Siden, fører [illegible] indgiven
een aldeeles u-forventede Besværing
Forvaltning som i Kraft og følge af
hans Kongl: Maj:ts Bager laugets, under dato
d: 23 Aprilis 1744 allernaadigst
forundte Privilegium, over et efter
gens Lyst, nu Tiid værende Bager-
[illegible] Bestandere, begyndende til Kongens
[illegible] i Nøds fald, og vi selv
[illegible] til begge Deele, [illegible] indrettes,
[illegible] og det formentlige [illegible] Casserede
Mester imod et Bager-Gaard, som
efter den Tiid, i de Casserede Bager Gaarders
Stæd, blive approberede, og endelig det Aller-
naadigst bevilgede [illegible] af 24 Supplicati-
allerunderdanigst, af 5. 6 og 7de Augusti
samt 11 Septembris forbemeldte Aar
1744, er passeret, og af den Tiid værende
Politie og Borgemester, nu afgangne Justi-
Henric Mathiesen, med Brandt. Directeu-
ren, ligesaa nu afdøde Lorentz Petersen,
Brandt. Assistenten Hans Johansen, Munt-

Øster-storne og øvre-Strandt, med Herrne Philip Hyld og Knud Skag, udi overværelse af udmeldte 2de Uparthiske og meget vel bekiendt, saa vel af formemme [illegible], som Hæderlige og oprigtige Borger-mænd, som Bidrage [illegible] Forretningen, 2do af forrige Kirke-Værger, nemlig: Over Kirke Værget Peter-sen og Hans Broder; Under Kirke-Værget Carsten Holterman og Christopher Jessen Petersen, og for Kors Kirke Værget, Hans Mitzell og Henrich Seje, i Overværelse af forrige Præsident, nu Sal. Cancellie Raad Henrich Willemsen forrettet altsaa fundamente af Allegered Høy Kongel. Allernaadigste Privilegia, Sit. 1. og 3die Part, sat, efter under, Copie saaledes

N.N.

vide Privilegierne &c.

Da Sammes Besigtelses Forretning, som under dato den 21 Septembr 1744 er Bager-Bagget under vedbørlig under Besigtelse og Forsegling ved Herrnen er [illegible], saa vidt Supplicantens Peter Retzerod's Bager-gaard angaar, lyder ord til andet saaledes:

„Peter Retzerod paa
„Østre gaden i den } No. 30.
„23de Rode.

„Bager-Huuset saavelsom Bager-Ovnen
„og Vaane-Huuset, er gandske tilbedst
„og ingen anden Udgang til Huuset
„end den eene fra Gaden, skiønt os
„dog er Trang; til andre er der
„ingen Aabning eller Gien-gang
„og Passage tagen til; Hvor i Bager
„Ovnen staar, at man i Nøds fald
„med Bedrøving Laaned til Græimer;
„tilfelde dette Huus til Perpetuerlig
„Bager-huus Casseret.

Med dennes Besigtelses-Forretning i Hensende til Supplicantens Sager-Huus er befunden og ansiet u-dygtig og u-antagelig, sive det Hand og Helv, i hin allerunderdanigste Ansøgning meldet staar, og at han været gaaen ubefindendes for Supplicanten hiden paa hans Bod, samme tilstaaet at saaledes, i saa omstændige Henseende Aaringer ... og hinder Aaringer Aigrisiferet og lige med hans Mad-Brøder i Ambtet, ... Jacob Mathiesen ... ibr og Allerunderdanigst med Supplique af Dato 18 Januarj 1767, i Hensende lige Materie og med lige Hilkaar- ... Cooliga Attest, udgiven af fornævnte Opsynings Mester, Reichborn, giort allerunderdanigste Ansøgning; sint det tilstrede med; Og denne Besigtelses-Forretning som foran meldet, grundet paa alle gevær Høij Kongel. allernaadigste Anordning, er henstillet til een faststaaende Regel og følge for ... efter ... Sager Hos i Bergen; at lige som ... Castered Sager-Huuse, ved hinnes Død, eller formedelst anden Tilfælde, bliver vacante, antegnet saadan Afgang i forventenheder indtil de Privilegerede og Personlige ... og Døglig befundne Sager-Gaarde i Hvis ... satte Tal af 24 blive Complete. Og da saadan Tilfælde, de Gunstige Herrer Magistrat for Habantegther u-bekiendt, ... allerede ere opfyldt: Saa fuede det og tillige og derunder, imod Forandring, at Supplicanten, ogen-Naadig sindes Høij-Øvrigheds forregaaende Tilladelse, Magistratens Forsvundne samt Politie, ... Brandt Directeurens

tillige med de övrige 116 Nummer af Bager-
Lauget, og andre Sted kommendes udi
forfases eller Lovlige Tilhaldelse havre
understaaet ~~[illegible]~~ og dristet sig til tvert
imod forhen passered Lovlige Besigtel-
ses Forretning, der, for mange
Kommer daarlige Sider, havre Vor-
staaet Fatalia, til Een - ander
veer Casseered Bager-Gaarde og Huuse at tage
Een ~~[illegible]~~ Tilgrandskning og Stiön, blot
af een Ud-Kommende Bygnings-
og Lohnmester, om hvilke Personers
Qvaliteter, Kundskaber og Evne, sa-
undre af Eder, noget at raisonere:
Men allerene bliver fast i den for-
mindende Skiændelige Formeening
at disse - Lav Handtverks - Foedselen
born og Berge, ikkun Ud-Confisterede
og i udi den Bonsted udgivne Besigtige
Attest, bliver alt for Bemægtig
og Kraftes-løs, thi hvis for an
after paaKraabte Lov-formelige
Besigtelses Forretning var streng,
lige Bager Gaarde her i Bergen,
fremsat i Hvis Laugets Allernaadigste udgivne
Privilegio og Benaading er fundeert
og bygget, at taste vor Laud og
til indtret giøre, ikkedet, om
saadant, eller nogen slags anden
Forandring, imod allerunderda-
nigst forhaabning, skulle ske, hiller
drage og minder fortrædelige med
sig Skadelige Consequence efter sig
ja! omsider til hele Bager Laugets
totale Ruin. —
Hvad i det Övrige Supplicanten
Ritzaus Alderdom er angaaende,
og at hand, formedelst Simmerkan her
Sadel i saadan Omstændighed, ei selv
at kunde forestaae sit Bager-Lavg:

da bliver denne hans forestillede Udbevæg-
else af Os, ligesom Vi og gierne tilstaar
at hans Søn, som allerede Bager-Svend
er een stor Deel [illegible], af den Tiid,
og naadig beder, og til bliver igiennem
besværlig for ham, hans gamle Fader
Brug, medens hand maatte leve, til
hvers Subsistence at forestaar, and
andre Bager-Svenne — 6 à 8te aar
ældre end hand, som maa arbeide, i haab
om employe og befordring til et Privi-
ligeret Bager-Bod og Brug, saa, i
Tiiden, samme bliver vacant, og som
til Supplicantens Søn kunde blive
lige saa nær, som een anden Svend
naar befordret Bager-Laugets Privile-
giets 2den Post, saa lydende:

N: 18.

vide Privilegierne. D: S:

Og efter saadan allerunderdanigst før anført
Beskaffenhed og anstændighed, ville Vi aller-
naadigst befaale, at de Gunstige Herrer
Magistrat, med givende allerunderdanigste
Erklæring, Vor allernaadigst Bevilgende
[illegible] lovlige befundet Majestets Skiøt og
Forordning af — 21 Septbr — [illegible] og
derved Confirmerede Bager-lauget i deres
allernaadigst forunde Privilegier
Men under Forordnen, at hverken
Supplicanten Peter Hetzer eller nogen
anden af Stadens Bagere, som endnu
maatte befinde nogen Allernaadigst Concedert
Bager-gaard, til Laugets præjudice
bruge imod hver Laugets Privilegium
under intendencende Ansøgning godt ad.
Vi Ansøgt allerunderdanigst at tilbage leverer
den os tilsendte Originale Supplique, med ved-
føiet de Lovlige Attest, hvorom Vi med allerdybeste
Veneration

Forblive
allerunderdanigste Tienere
H. K. Martens.
D. Giedding. / C. Ritzner

Bergen
d: 13de Januarii
— 1768.

Copie

Ædle og Velfornemme
Bager-Laugs Oldermand og
Bisiddere!

Da Bager-Svenden Benedictus Fasmer, som i een Tiid, haver forestaaet den Sl: Bager-Laugs-Broder St: Lenert Gabrielsens Bager-Værkstæd, har jeg formaaet og antaget til at forestaae mit Bager- og Værkstæd: Saa er det, til Allerunderdanigst Følge den Kongel: Forordnings Bydende, Dateret 6te May 1682, dens 8de Art: at ieg hermed ærbødigst anholder, at hand med allerførst, maa vorde examineret, saaledes, At hand i sin Tiid kunde Giøre den Pligt, som Hans Kongl. Maj:t haver og alle øfrige examinerede Mester-Svenne, ved samme Forordnings 8de Art: Allernaadigst forbunden, og i midlertiid tiltror mig med [illegible] Flid og Redelighed. Jeg tilbyder iøvrigt [illegible] at drive [illegible] Oplysning, til min Ansøgnings fuldbyrdelse, at mit Bager-Værg og Kiærlig og [illegible] lige Opførsel, som befordres paa [illegible] Maade, hvorimod ieg, med tilbørlig Høyagtelse, har den Ære at skrive mig

Deres
Ærbødigst Tienerinde
Anna Dorothea Saly
Detloffs.

Bergen den 2den April
1768.

Tienst-Venligst Giensvar
til
forestaaende og Eftersatte Madame Anna Dorothea Saly Detloffs Requisition af dato den 2den April 1768.

Da tillader den høy Kongelige Forordning i Almindelighed om Haandværks-Svenne og Drenge i Kiøbstæderne, af dato den 6te May 1682 udi 8de Part: At de Svenne, som nogen Enkers Værkstæd, paatage sig at forestaae, skal paa den Maade examineres, som de, der til Mestere antages: Men derimod foreskriver Bager-Laugets, Under dato

Den 23de Junij 1683 allernaadigst forundte
24de Artickel: At naar een Dreng sine
Lære-Aar haver udstaaet, saa at hand
er dygtig, for Svend at antages, da,
efter meldeerte Lære-Aaro, skal hand tiene
3 Aar for Svend og 1 Aar for ældste Frem-
mede Svend. Da det nu er een bekiendt
Sandhed, at Bager-Svenden, Mons:r Benedic-
tus Farmer, u-agtet, at hand [struck] een
Tiid, udi voris kiere Laugs Broder
S:r Leonard Gabrielsens indfaldende Svag-
heds Tilstand, skal have forestaaet
hans Værksted [:/ hvilket ikke kand
negtes:/] endnu ikke haver været meere
end 3 Aar Svend, og følgelig da ikke
staaet sit Mester Svend-Aar, som
allegerede Bager-Laugets allernaa-
digst forundte Art: Sammen tilforbin,
der: Saa holde det saa vanskelig, som
aldeeles u-givelig, ene for os, som pro
tempore Bager-Laugets Oldermand
og Bisiddere, uden det samtlige Laugs
Deliberation, med een Ordentlig Sam-
ling [:/ som ikke er forlanget:/] forreds at i-
mod sidstbemelte Bager-Laugets 24de
Articul, til fuldbyrdelse af [illegible]
Madame Detloffs ansøgning, at befatte
noget, med mindre Høy Øvrigheds
Concession derlil, saavidt allegerede Laugets
24de Art: indholder, er bestaaende, skulde
kunde obtineres og erlanges [:/ som dog
hidindtil ikke er bleven forbygelaat af
Magen, der, for nærværende Tiid,
er [illegible] med handtereedet:/] hvil-
ket indleedes til mebemelte Madame
Detloffs eget got befindende. —
Ikke desmindre, ligesom den Sygelige
Laugs-Broder S:r Leonard Gabrielsen
hidindtil, skal have betiendt sig af
benævnte Bager-Svend M:r Benedictus
Farmer: Saa, til Soulagement for meere

præsent: Mad: Detleffs 118 Rd, at Hun og hendes
Arfvinger ønsker, at skulle være beskyttede udi
hendes Nering og Brug, hvorved, i Voris
Forordning, hendes, af det samme egen
Brug, idet forminskes og hindres udi
sin Nærings Nering og Brugs tilstrækkelig
Eftersom at lade sig betiene med mine
Commis: Hagers Borna Mons: Fasmer
endtil hans Reglement forgiving Articulens
allernaadigst forordnede, af Jacques
des sted Konditionerer er hvem opfyldt.
Vi forbleve med megen Høiagtelse
Madame Detleffs
tienstskyldigste Tienere
Hans Klencke Martens
Bergen d: 16. Aprilis 1768.
C. Gieding. Chr. Kiffiser

Stormægtigste Monarch,
Allernaadigste Arve Konge og Herre!

Allerdybeste underdanighed fordrister jeg mig allerunderdanigst at fordrage mine be-trængte Omstændigheder, i forhaabning om Allernaadigst Bønhørelse.

Allernaadigste Konge!

Jeg har under — [illegible] January a. p. insinueret Deris Kongl: Maj:t, [illegible] allerunderdanigste Ansøgning, om at erholde Allernaadigst Tilladelse og Bevilling, at indrette een Bager-Gaard udi Sandvigen ved Bergen med videre, hvoraf fremlægges allerunderdanigst følgende Copie [illegible] [illegible] og Attest fra [illegible], at erholde nogen Underretning om Sammes videre [illegible] [illegible] Erklæring [illegible] for længst være [illegible] [illegible] i Dag, som min [illegible] [illegible] [illegible]. Saa er det jeg [illegible] Allerunderdanigst fordrister mig at giøre nye Ansøgning, om bemelte mit Allerunderdanigste Andragende; og i Forventning af Allernaadigst Bønhørelse, henlever jeg udi allerdybeste underdanighed, Stormægtigste Konge!

Deris Kongl: Maj:t
allerunderdanigst ringe Tiener
Jens Sørensen Wendelboe.

Bergen d. 12 Marty 1768.

Velfornemme
[illegible] og [illegible]!

Indsendte [illegible] Jens Sørensen Wendelboe til Hans Maj:t, paa nyt indgivne Allerunderdanigste Forestillelse, om Tilladelse at bebygge een Bager-Gaard udi Sandvigen; og som Herrens Erklæring derover er bleven requireret: Saa finde Vi fornøden, først derom, at [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], saa snart mueligt er,

til og indkommer, med deris Erklæring, og
ald den Oplysning, som de kand meddeele,
vedkommende denne Ansøgning. Vi forbleiv

Velbyrdige Bedremænd og Hr.
Bergen d. 19 Maij 1768. Eders deris Tienstvillige Tienere
L. S. Fasmer. H. Meyer.
Forman. Schultz.
N. C. Dediken.

Høy- og Welædle-byrdige, Welædle,
og Høy og Welærde
Høy-Gunstige Herrer Magistrat!

Udi Høy-Gunstig Skrivelse af 19de hujus,
hvorved og fulgte vedhæftede Grunseier
af Bager Embedet Jens Sörensen Wen-
delboes allerunderdanigste Forestillinger
af dato 3die January 1767 og 12te
Martij indgivende Ansøgning om aller-
naadigst Tilladelse, een Bager-gaard
udi Sandwigen, her ved Bergens Bye,
at opbygge, haver de Høy-Gunstige Her-
forlanget Vores Tanker, med til-
strækkelig Oplysning, denne Supplican-
tens allerunderdanigste Ansøgning be-
treffende, at tilstille. Til følge
heraf allerydmygst og hörsomst foredrage
vi hermed: At da Supplicanten Wendel-
boes første allerunderd. Ansøgning
af 3die January 1767 allernaadigst
er, til allerunderd. Erklæring, vor Dom-
stv. sendt og Os communiceret, saa Vi-
saae Bager-Laugets og egne Tanker under
Dato den 7de May Forleden Aar 1767
til de Høy-Gunstige Herrer insinuerede
staden Vores allerunderd. Erklæ-
ring, med ved føyede conclusive Lig-
ninger, som vi nu i sit og alt ydermere
henvise, til nærmere overveyelse
og betragtning allerydmygst ava(?) ...
Rede ... under Lit. A. ...

til samme, eller 4 Dy/120 rd, og allerunder aller-
ydmygst haver af refereret, i vores nu og med
giengivet Documenter sub Litt: B, yder-
ligen viist, Hr. Supplicantens Ærgjerrig-
hed til kun intenderer hverken, i nemm
imod Bager Laugets største prejudice
stridende Foretagende imod det høj Kon-
gelige Bager Laugets Allernaadigst for-
undte Articler og Privilegier, i en
anden Supplicantens d: 2de Octobris
1765 gjorde Ansøgning hos forrige Stifts-
befalingsmand Herr Geheimeraad
von Leignon; Efter, da Supplican-
ten, efter det, fra Bager Laugets Side
det allegerede fremførte Grund og
omstændigheder, og beviisede samme
sand og understøtt sig, understøtte
anden nye Ansøgning at fingere,
føiedes og minderes, med den forrige
Supplicant samme, imod Allerunder-
danigst Formodning, baandt Aller-
naadigst Afslaaet, til forbigiengne
tiden indsat, til det samtlige
Bager Laugs totale Ruin og
Undergang. Vi beder derfor
allerydmygst, at saavel nærvæ-
rende som allegerede vores forrige
Allerunderd: Demonstrationer til
Erindring maatte Deres Dero Høi-
grev: Allerunderd: recommenderes,
til Bager Laugets Conservation og
og det Kirrmodt fra alle andre
Ubefoyelige Indgreb, Stad og til-
gang som Bager Laugets ... samme
at gjørende med am Supplicanten
Wendelboe, hvilken sit ... og
imod forrige Kongebud strindende Desein.
Vi forbleve med allerstørste Veneration

Bergen d: 23de May Ao 1768. — Allerydmygst og Arbødigste Tienere

Martens, Gleding, Rishöver

Magistratens Forklaring til Herr
Stiftsbefalingsmand Scheel,
ang: Jacob Mathias Bies aller
underdanigste Ansøgning:

Ved Høy: Skrivelse af 11te January sidst
leden, har Deris Høyvelbaarenhed Fromt
sendt til vores Erklæring een fra Jacob
Mathias Bie, paa nye indgivne aller
underd: Ansøgning, om, at hans Bager
gaard og Porthusbygning maatte for Efter
tiden, blive eet Priviligeret Bager
Huus, m: v: – Da og tillige, med Høy:
bemelte Skrivelse, er bleven paalagt,
at ind bringe Magistraten til et langt
ophold med vores Forklaring paa be
melte Supplicantes først, tilige Cassu
eerede allerunderd: Ansøgning, samt,
at lade være tilfægtig, den vaar Bager
gaarden, udj Aaret – 1744 holdte
Besigtelses-Forretning;
Hvad nu Angaaende til dette lange Ophold
og angaaende: De Land sammen i lenger
maade tilhørende og i Henseende blev
svaret paa bemelte Supplicantes
første Ansøgning og indleveret, formedelst
Vi haar saye beretter, som sendte hen
til Stads Hauptmanden og de Ordentlige
Eftermanders Erklæring, hvilken Eyendom
fra dennem er indkommen, Ubeagtet
at Vi, ved vores Skrivelse af 2den Janu
næst forleden Aar, til Deris Høy: Vel:
baarenhed indberettet, at saa vel denne
som de flere Ansøgninger, paa hos de
bemelte – 16te Octobr Personer og der
er expederet henlagde, m. v.
Angaaende den af Deris Høyvelbaaren
hed forlangte Besigtelses-Forretning,
da givne vi os den ære sammen hosføyed at
fremsende, saaledes som den og under 15de
Augusti fra Politiemester Herr Canecke blev
Afholt og hermed tilsendt; Og hvad Supplican
tens Ansøgning i sig selv angaaer: da indsees, at

fr. 16de Nov. som meldt, og (27) andre var indkom-
ne med deres Erklæring derover, maa vi dog
for og længer at opholde Ansøgningen der-
[illegible], og deres i Betragtning af, at saa vel
Police-Mesteren, som Bager-Lauget var
forlængst indkommen med deres Erklæ-
ring og Erklæring over den forrige
Ansøgning, spillede, befindes at være over-
eensstemmende med den sidste, saa vel
i henseende til formeldte Supplicantes
ansøgte at giøre sværere Betydende
[illegible] i Staden og andet Land indfø-
res, og at hvad saavel Police-Mesteren
som Bager-Lauget nu deres indkomne
og [illegible] fulgte Betydning og Erklæring
i henseende til det ansøgte, har forestillet,
er grundet paa den almindelige Kundska-
bs [illegible], efter hvilken hosfulgte Forretning,
[illegible] Omstændelig [illegible], at Supplis-
cantens Bagerhuus [illegible], baade
noget [illegible] og [illegible], saa og, at
dets Bager-Ovn med [illegible] og
i een Stivedør neden under Huuset
og baade trangt og [illegible], saa at samme
til Nytning, i saa tilkommende Tilfælde
efter Privilegiernes [illegible], i de fle-
ste, til [illegible] Bager-Huus
fuld [illegible] og [illegible], at der
efter den Tiid, som samme Forretning
er bleven tagen, er bleven giort nogen
saadan Forandring med Supplicantens
Bager-Gaard, hvorved Publicum [illegible]
[illegible], og den blandt de Privilege-
rede Tal kunde antages, spillede, siden
[illegible] og [illegible] blive [illegible], imod det
Bager-Lauget Allernaadigst forundte
Privilegier, der fastsætter de Privilegerede
Bager-Gaarders Tal til fire og tyve,
der og allerede for Tiiden existerer.
Thi vi den kjørste som anden Suppli-
cantens Ansøgning, følger hermed tilbage,
hvorunder vi med sædvanlig Høyagtelse for-
bliver &c.

Bergen den 23de Febr. 1768.

Magistratens Erklæring til
Hr. Stiftamtmand Schell, ang:
Peder Ritzerous Ansøgning.

Efter at Deris Høyvelbaarenhed hafde tilsendt
os den her indsendte allerunderd: An-
søgning, fra Mester Bageren Peder Ritzerou
for derover at indgive vores Betænkning
saa haver vi det fornødent, først derover
at indhente Bager-Laugets Erklæring
den 4de og under 13de Febr. her medlagt
og herved in Originali tilbagesendes.

At sämme vil Deris Höyvelbaaren-
hed Gunstbehagelig see, at Supplicanten
søger at tilvende sig eet Privilegium
paa hans Bager-Gaard, det hand dog ved
den udi Aaret 1744 hafde Ordinaires
Forretning er bleven belagt, og det
fordi at Beboerne hans Huus og Bager
Værksted ej befandtes i den Stand,
at det uden Frygt for den almindelig
Sikkerhed, kunde blandt de Privilegerede
Tal antages: At hand nu siden den
Tiid har giort nogen Forbedring ved
bemelte hans Bager-Huus, hvor ved
den almindelige Sikkerhed kand være
vonnaat, Der-om tvifles meget: Imid-
lertiid ere Vi ej bragte i Erfaring
derom, ved een og anden given paaliid-
lig Underretning; Hvorvel at de, paa
den hosfulgte Attest fra Bygmester
Reichborn og Tømmermester Berg, kand
blive at reflecteres, hvilket Vi overlader til
Deris Höy-Velbaarenheds egen Gunst-
behagelige overveyende: Dernæst at de
Privilegerede Bager-Gaarders Tal, aller-
rede er, i følge de Bager-Laugets aller-
naadigst forundte Privilegier, Steget
til 24 ... Samt, at Supplicanten
Løndt imod hans forebringende, er be-
funden at være i gode og Nødtrængende
Omstændigheder, og, at hand altsaa, ved
sit ansøgte, alleene intenderer at sin Be

til Kunsten sit Privilegium, hvorfor han Ord-
den at rette sig efter / saavel under-
ordne Almindelige Ordonnantser og med vide-
lovende allernaadigst, / Hvorom vi ere vi-
ßed kommen underrettede.
Vi har den Ære, med sedvan-
lig Høiagtelse at være &c.
Bergen d. 23de Februarij
1768.

Velædle og Velbyrdige
Velædle og Velviise Herrer
Præsident Borgemester og Raad

Fra det Kongelige General Krigs Directorio er til Mig
med sidste Post indlöben skriftlig [illegible] Underretning
om Bägerne udi Bergen ville og kunde paatage sig at Forne-
re 500 Mand meer eller mindre, om same udi Bergen
skulde komme til at garnisonere, fra den tiid de derhen ankom-
mer; med det vilkaar, for det lige bröd [illegible] at hver Mand
hver 5te dag erholder et vel udbagt bröd af god og sund
Rug og vel malet, som ikke maatte veje mindre end
6½ ℔ dansk vegt, imod at dennem for et saadant bröd betales
7½ ß d: Til denne sag at Facilitere, acorderes og Consump-
tions frihed paa de Rug, som efter vedkommende Chefers
Attester til de Militaire udleveres og maatte een Tönde
Rug beregnes 240 ℔ bröd. Ligesaa kunde dem udi
nöste til staaes 1000 a 1200 Tönder Rug til saadan Bröd-
bagning in natura leveret, [illegible] udi Bergen,
hvor med hvert Aar kunde Contienueres, imod at de betales
for Tönden 14 ℔ d: som Vedkommende som annammer bröd-
det, dennem udi deres Betalning kunde korte.

Jeg maae derfor tienstskyldigst udbede at de com[illegible]
forderligste maatte indhente Bager Laugets Erklæring
og Mig same tilstilles. Da jeg i övrigt haver den Ære med
Veneration og Megen Estime at forblive

Bergen d: 4 Maij
1767

Velædle og Velbyrdige
Velædle og Velviise Herrer
Tienstskyldigste og
Skyldige Tiener
F. Vekoss

Samtlige Laugets Erklæring herover, lydende som følger

Velædle og Velbyrdige
Velædle og Velviise
Höÿ Gunstige Herrer Magistrat

Til ÿdmÿgst skyldigst Erbiedighed paa de Höÿ Gunstige Herrers Höÿst Respective Skrivelse af 5te Junius, om at meddele Bagerlaugets udførlige Erklæring angaaende hvis af det Kongelige General Krigs Directorio udi Missive til Hr Obrister og Commendant von Hoss, haver forlanget, om Bagerne her i Staden, wille og kunde paatage sig at Fournere 500 Mand, mer og mindre, i fald samme skulde komme her Guarnisere fra den tÿd de maatte ankomme, med det nu forordnede Brød [illegible], at hver Mand, hver 5te Dag af god, sund og vel Malet Rug, erholder eet vel udbagt Brød, som eÿ matte veÿe mindre end 6½ ℔ Dansk Vægt, imod at Bagerne for eet saadant Brød betales 7½ Skilling dansk, hvor under skulde forstaaes Consumptionens Afgift paa de brød, som efter Cheffernes Attester, til de Militaire udleveres, og at af 1 Tønde Rug matte beregnes 240 ℔ med videre; skulde man ÿdmÿgst skyldigst melde,: At de samtlige Laugs Interessentere idag haver været mødt for samme, for omskrevne Materie at Deliberere, da vi efter nøÿeste overveielse haver tagen samtlige Laugets Mesteres betænkning herudinden, og derpaa haver ÿdmÿgst Relatere og Declarere,: At samtlige Laugsbrødre er villige at an- og paatage sig indberørte Leverance af bagt brød, men kunne [illegible] [illegible] staa, uden med vis [illegible] Stade og [illegible] Desiderende bagt brød af Dansk Rug, at hvert brød til udvegende Vægt og anslagen Priis, saa at og en Tønde Rug skulle matte beregnes til 240 ℔ – at man [illegible]:

Men, dersom det Accorderes, 30des at brödet, eftersom den
j Bager Laugets Articler af 23 Junij 1683 fastsatte
Taxt betales saaledes, at Maalen der gives for 1 tönde Rug
2 Rd 12 ß danske og at hvert Brød som gielt saa bliver
af 5½ lb vegt betales med 8 ß danske med Consump-
tionens tillæg synes mand nogenlunde at kunde
entrere udi anbiedende bagerie og Leverance derat
Men uden saadan billig Accord, der er Grundet
paa Kongens ansatte Taxt, bliver det een puur
umuelighed, fra dette bagerie og Leverance der
af, uden Bagernes Skade bemeldte ligeat udkomme,
hvilket vi ydmygst indstille til deres Kongelige
Aprobation og hvilket om saa bedes skulle skee
Amtet nærmere j mellem sig selv skal afgiöre hvem
af Bagerne der skal paatage sig Leverancen at Effectuere
heller og det gandske Amt Inclusive

Vi forbliver med allerstörste
Veneration og Höjagtelse

Bergen d: 7 Maij
1767

Welædle og Welbyrdige
Welædle, Edle og Welvise
Höjgunstige Herrer Magistrat
Deres ydmygepligt skyldigste
Tienere
Hans Klenau Martens